



6

 **SISMANOGGIO**
MECANICO

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΤΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΑΡΡΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΤΕΥΧΟΣ Γ'.

ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ

ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΗΠΕΙΡΩΝ ΜΕΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ

ΤΟΥΡΚΙΑΣ, ΕΛΛΑΔΟΣ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ, ΚΛΠ.

ΕΚΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΛΦΟΙ Σ. ΝΟΤΑΡΗ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ Σ. ΝΟΤΑΡΗ

Ἐν Γαλατῇ, ὁδῷ Μαχμουδιῆς, Ἀρ. 19.

1895

Θεωρεῖται κλοπιμαῖον πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον
τὴν ὑπογραφήν ἐνὸς τῶν ποιησάντων καὶ τὴν σφρα-
γίδα τῶν ἐκδοτῶν.

Α. Γεωργιάδης

معارف نظارت جلیله سنک رخصتنامه سیله طبع اولمشدر

Ἀδεία τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.



ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΣΟΥΜΑ ΚΑΙ ΥΙΩΝ
Καράχιοϊ, ὁδὸς Ζουλφαρῆ, Ἀριθ. 27,

ΠΡΟΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Φρονοῦμεν ὅτι εἶνε ἀνάγκη ὀλίγα τινὰ νὰ εἰπώμεν
περὶ τῆς προδιατάξεως τῆς παρούσης τριτεύχου
Πολιτικῆς Γεωγραφίας, καθότι εἰς συναρμολόγη-
σιν αὐτῆς προέβημεν οὐχὶ ἑλλειψιν τῶν τοιούτων
καθορῶντες, ἀλλὰ γνώμην σεβαστὴν ἀκολουθοῦντες,
καθ' ἣν ἡ πρόοδος ἐν τῇ διδακτικῇ καὶ πάσῃ ἄλλῃ
ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ γίγνεται διὰ τῆς διατυπώσεως τῶν
καὶ διὰ τῆς πείρας προσκτηθεισῶν ἀρχῶν καὶ μεθόδων,
καὶ διὰ τῆς τόλμης « τοῦ κινεῖν ἀεὶ τι τῶν μὴ καλῶς
ἐχόντων » ἵνα καὶ ὑμεῖς ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς διδασκα-
λίας προβαίνητε ἄνευ ἀπωλείας χρόνου, ὅς ἡμῖν μάλ-
ιστα τοῖς ποικίλοις διδάγμασιν ἀσχολουμένοις πολυ-
τιμότητος τυγχάνει.

Ἡ παρούσα διήρηται εἰς τρία τεῖχνη· τὸ πρῶτον
περιλαμβάνει τοὺς ἀπαραίτητους γεωγραφικοὺς ὀρι-
σμούς, εἰδικὴν περιγραφὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
γενικὴν τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ γενικὴν
θαλασσογραφίαν· τὸ δεύτερον περιλαμβάνει εἰδικὴν
περιγραφὴν τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, τοῦ βα-
σιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν κρατιδίων τῆς
Ἰλλυρικῆς χερσονήσου καὶ γενικὴν τῶν λοιπῶν κρα-
τῶν τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, μετὰ τῶν σχε-

τικῶν προεισαγωγικῶν γνώσεων· τὸ τρίτον περιέχει εἰδικὴν περιγραφὴν τῶν κρατῶν τῶν πέντε ἡπείρων, πλὴν τῆς Τουρκίας καὶ τῶν κρατῶν τοῦ Αἴμου, ἅτινα περιγράφονται γενικῶς, μετὰ τῶν σχετικῶν προεισαγωγικῶν γνώσεων ἐκ τῆς ἀστρονομικῆς καὶ φυσικῆς γεωγραφίας· ἐπαφίεται δὲ τῷ διδάσκοντι ἢ χρῆσις τοῦτου ἢ ἐκείνου τοῦ τεύχους, ἐν ταύτῃ ἢ ἐκείνῃ τῇ τάξει ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς Σχολῆς.

Ἡ διάταξις τῆς ὕλης ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διευθύνσεων, ἃς δύναται νὰ λαμβάνῃ ὁ γεωγραφικῶς καταρτιζόμενος μεταβαίνων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν κατὰ γραμμὰς εὐθείας τῶν παραλίων, ἢ σιδηροδρόμων, ἢ ἀμαξιτῶν ὁδῶν καὶ οὕτως ὥστε ὁ ἐν χώρᾳ τινὶ καὶ πόλει τῶν πέντε καὶ ἰδίᾳ τῶν τριῶν ἡπείρων εὐρισκόμενος δύναται ἀρχὴν τῆς διδασκαλίας ποιούμενος ἀπὸ ταύτης νὰ προχωρῇ κατὰ τινὰ ὁρισμένην διεύθυνσιν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις ἐλήφθη ὡς κέντρον καὶ ἀφετηρία τῶν συγκοινωνιῶν· οὐδόλως δὲ παραβλάπτεται ἡ ἀρμονία τῶν μερῶν τῆς ὅλης ὕλης, ὅταν ἐκ τοῦ τέλους ἢ ἐκ τοῦ μέσου τῆς βίβλου προχωρῇ πρὸς τὴν ἀρχὴν ἢ πρὸς τὸ τέλος ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς διδασκαλίας· τοῦναντίον μάλιστα καὶ πρακτικῶς ἐκγυμνάζονται οἱ μαθηταὶ εἰς τὰς διευθύνσεις καὶ τὰς συγκοινωνίας, αἵτινες καθ' ἡμᾶς ἀποτελοῦσι τὸ ἔρεισμα τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος τῆς χωρογραφίας ἐν τῇ κατὰ φαντασίαν παραστάσει· παραλείπομεν δὲ νὰ εἰπώμεν ὅτι τὰ ἀπαραίτητα ὄργανα τῆς ἀποτελεσματικωτέρας καὶ ἐμπρό-

κτου μορφώσεως τοῦ γεωγραφικῶς καταρτιζομένου εἶνε ὁ χάρτης, ἡ πυξὶς καὶ τὸ στερεοσκοπεῖον.

Τὴν πολιτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν διαίρεσιν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος κατηρτίσαμεν εἰς ἰδιαιτέρους πίνακας, ἵνα εὐκόλως εὐρίσκωνται αἱ πόλεις καὶ αἱ κωμοπόλεις, αἱ ἀνήκουσαι ἐκάστῳ νομῷ καὶ ἐπαρχίᾳ καὶ ἵνα μὴ νομίζῃ ὁ μαθητευόμενος ὅτι ἡ πολιτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ διαίρεσις ἀποτελοῦσιν ἀναπόσπαστον φυσικὸν διαμερίσμα ἐκάστης χώρας καὶ ἐπικρατείας.

Περὶ ἐκάστης πόλεως, χώρας καὶ πολιτείας ἐσημειώσαμεν τὰ οὐσιωδέστερα κατὰ τυπικὴν καὶ φυσικὴν, ὡς εἰπεῖν, σειρὰν ἀπαρέγκλιτον, συμβουλευθέντες ἡμέτερά τε καὶ ξένα συγγράμματα καὶ εἰδικὰ περιγραφὰς καὶ ὅττι αὐτοπτῶν πληροφoρίας, ἰδίᾳ δὲ τοῦ καλοῦ ἡμῶν φίλου κ. Θεοδώρου Παπαγιαννοπούλου, καθηγητοῦ ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Λυκείῳ τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου, ὃς πολλὰ Εὐρωπαίων ἄστεα εἶδε καὶ νόον ἔγνω· σὺν τούτοις ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς πολιτικὰς, φυσικὰς καὶ τεχνικὰς μεταβολὰς, αἵτινες ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Τοιοῦτον ἐν προδιατάξει τὸ ἡμέτερον ταπεινὸν τοῦτο πόνημα, ὅπερ ἐπονίσσαμεν, ἵνα διευκολύνωμεν διδάσκοντας καὶ διδασκομένους καὶ μεγίστη ἡ ἠθικὴ ἀπολαυσις, εἰ τὸ βέλος οὐκ ἔλαθε τοῦ σκοποῦ.

Ἐν Γαλατᾷ, φθινόρτος Ἰουνίου 1895.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α'.

ΓΕΝΙΚΗ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

Γñ. Ἡ θάλασσα καὶ ἡ ξηρά, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν, εἶνε ἓν σῶμα, τὸ ὁποῖον καλεῖται Γῆ· αὕτη εἶνε στρογγύλη, ὡς τὸ πορτοκάλιον· τὰ δὲ βουνὰ καὶ ὄρη οὐδὲν ὡς παραβάλλουσι τὴν στρογγυλότητα αὐτῆς, διότι ταῦτα, παραβάλλόμενα πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς, εἶνε τόσον μικρά, ὅσον εἶνε τὰ ἐξογκώματα ἐπὶ τοῦ πορτοκαλίου.

Ἀπόδειξις τοῦ σφαιροειδοῦς τῆς Γῆς. Διὰ νὰ πεισθῶμεν ὅτι ἡ Γῆ εἶνε σφαιροειδής, λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐξῆς φαινόμενα·

α'. ὅτι πανταχοῦ τῆς Γῆς ὁ ὀρίζων εἶνε κυκλωτερής·

β'. ὅτι τὰ πέραν τοῦ ὀρίζοντος ἡμῶν εὐρισκόμενα ἀντικείμενα, ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν ὦσιν, δὲν φαίνονται·

γ'. ὅτι τὰ ἀντικείμενα πλησιάζοντα πρὸς τὸν ὀρίζοντα ἡμῶν καθίστανται ὁρατὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, κατ' ἀρχὰς μὲν τὰ ὑψηλότερα μέρη αὐτῶν καὶ κατόπιν τὰ χαμηλότερα·

δ'. ὅτι ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς δὲν φωτίζονται συγχρόνως· διότι, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχομεν μεσημβρίαν, ἄλλοι ἔχουσι πρωίαν, ἄλλοι ἑσπέρας, ἄλλοι μεσονύκτιον, ἄλλοι αὐγὴν καὶ αὕτω καθεξῆς·

ε'. ὅτι περιοδεύοντες ἐπὶ τῆς Γῆς κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε διεύθυνσιν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος χωρὶς νὰ παραλλήλωμεν τὴν διεύθυνσιν ἡμῶν.

ς'. ὅτι ἡ σκιά, τὴν ὁποῖαν ἡ Γῆ ρίπτει ἐπὶ τῆς Σελήνης κατὰ τὰς ἐκλείψεις, εἶνε σφαιρική.

ζ'. ὅτι πάντα τὰ λοιπὰ ἄστρα εἶνε σφαιροειδῆ.

Κινήσεις τῆς Γῆς. Ἡ Γῆ μετὰ τοῦ περὶ αὐτὴν ἀέρος κεῖται εἰς ἓν μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ὡς τὰ λοιπὰ ἄστρα, καὶ ἀπέχει τοῦ Ἥλιου 148,000,000 χμ. τῆς δὲ Σελήνης 384,000 χμ. κινεῖται δὲ περὶ ἑαυτὴν καὶ περὶ τὸν Ἥλιον.

Ἡ περὶ ἑαυτὴν κίνησις παράγει τὰ φαινόμενα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, διότι, ἐνῶ τὸ ἡμισυ τῆς Γῆς φωτίζεται, τὸ ἕτερον ἡμισυ μένει ἀφώτιστον· στρέφεται δὲ ἐκ Δ. πρὸς Α. ἐντὸς 24 ὥρων· τοῦτο δὲ κατανοεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἥλιος ἔρχεται κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, ἤτοι ἐξ Α. πρὸς Δ. καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν μετὰ 24 ὥρας.

Ἡ περὶ τὸν Ἥλιον κίνησις παράγει τὰ φαινόμενα τῶν τεσσάρων ὥρων τοῦ ἔτους καὶ τῆς αὐξήσεως καὶ ἐλαττώσεως τῶν ὥρων τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός.

Τροχιά τῆς Γῆς. Ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον διατρέχει ἡ Γῆ ἐν τῷ οὐρανῷ περὶ τοῦ Ἥλιου, δὲν σχηματίζει κύκλον, ἀλλὰ ἑλλειψιν, ἧς μίαν τῶν ἐστιῶν κατέχει ὁ Ἥλιος· ἡ ἑλλειψις αὕτη καλεῖται ἐκλειπτική καὶ εἶνε ἡ τροχιά, ἣτοι ὁ τακτικὸς δρόμος, τὸν ὁποῖον διατρέχει καθ' ἑκάστον ἔτος περὶ τὸν Ἥλιον· τὸν δρόμον τοῦτον διανύει ἐντὸς 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὥρων παρὰ τινα λεπτά, ἣτοι στρέφεται περὶ ἑαυτὴν 365 φορὰς καὶ τι πλέον, μέχρις οὗ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Ἡ περὶ τὸν Ἥλιον κίνησις τῆς Γῆς κατανοεῖται ἐκ τοῦ ὅτι κρύπτονται ὀπίσθεν αὐτῆς καὶ καθίστανται ἀόρατοι ἄστερισμαί, οἵτινες προηγουμένως ἐφαίνοντο· οἱ ἄστερισμαί οὗτοι εἶνε 12 τὸν ἀριθμὸν καὶ ἀποτελοῦσι τὸν ζῳδιακὸν κύκλον· ὀνομάζονται δὲ Κριός, Ταῦρος, Δίδυμοι, Καρκίνος, Λέων, Παρθένος, Ζυγός, Σκορπιός, Τοξότης, Αἰγόκερος, Ὑδροχόος, Ἰχθύς· ταύτων ἀνὰ τέσσαρα ζῳδία ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους· ἀρχὴ δὲ λογίζεται τὸ ἔαρ.

Σελήνη. Ἡ Σελήνη εἶνε σφαιρικὸν σῶμα μικρότερον τῆς Γῆς 49 φορὰς καὶ ἔχει πεδιάδας, βουνά, ὄρη καὶ ἡφαίστεια, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι στερεῖται ὑδάτων καὶ ἀέρος.

Κινήσεις Σελήνης. Ἡ Σελήνη κίχνει τρεῖς κινήσεις· μίαν περὶ ἑαυτὴν ἐντὸς 29 ἡμερῶν καὶ 13 περίπου ὥρων· μίαν περὶ τὴν Γῆν κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα καὶ μίαν περὶ τὸν Ἥλιον, διότι συνοδεύει τὴν Γῆν, ὡς δορυφόρος, κατὰ τὴν ἐνιαυσίαν αὐτῆς κίνησιν.

Φάσεις Σελήνης. Ἡ Σελήνη, ἐνῶ στρέφεται περὶ τὴν Γῆν, δὲν φωτίζεται πάντοτε ὁλόκληρος· ἄλλοτε φαίνεται ὡς ἄτρακτος, ἄλλοτε ἡμισέληνος καὶ ἄλλοτε πλητιφάης· αἱ μεταβολαὶ αὗται καλοῦνται φάσεις τῆς Σελήνης καὶ κυριώτεραι εἶνε τέσσαρες·

α'. ἡ **νέα Σελήνη**· ὅτε ἀνατέλλει καὶ δύνει μετὰ τοῦ Ἥλιου καὶ οὐδόλως φαίνεται, διότι ἔχει πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένον τὸ ἀφώτιστον μέρος· φαίνεται δὲ ὡς μηνίσκος τὴν δευτέραν ἡμέραν, ὅτε ἀνατέλλει καὶ δύνει 50 λεπτὰ περίπου ἀργότερον τοῦ Ἥλιου· ἡ ἀργοπορία αὕτη διπλασιάζεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

β'. ἡ **πρώτη μνηοειδὴς Σελήνη** (πρῶτος τετραγωνι-

σμός)· ὅτε ἀνατέλλει τὴν μεσημβρίαν καὶ δύνει τὸ μεσονύκτιον καὶ φωτίζεται τὸ τέταρτον αὐτῆς ἐν εἴδει μηνίσκου, ἔχοντος ἐστραμμένον πρὸς Α. τὰ κέρατα.

γ'. ἡ **πανδέλνηος**· ὅτε ἀνατέλλει κατὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἥλιου καὶ δύνει κατὰ τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ· τοῦτο συμβαίνει μετὰ 15 περίπου ἡμέρας ἀπὸ τῆς νέας Σελήνης καὶ τότε τὸ πρὸς ἡμᾶς ἡμισυ τῆς Σελήνης εἶνε ὁλόκληρον πεφωτισμένον.

δ'. ἡ **δευτέρα μηνοειδὴς Σελήνη** (δεύτερος τετραγωνισμός)· ὅτε ἀνατέλλει τὸ μεσονύκτιον καὶ δύνει τὴν μεσημβρίαν καὶ φωτίζεται πάλιν τὸ τέταρτον αὐτῆς ἐν εἴδει μηνίσκου, ἔχοντος ὅμως ἐστραμμένον πρὸς Δ. τὰ κέρατα.

Αἱ φάσεις αὗται ἐπαναλαμβάνονται τακτικῶς, κατὰ τὴν περὶ τὴν Γῆν περίοδον τῆς Σελήνης, ἐντὸς 29 ἡμερῶν καὶ 13 περίπου ὥρων· ἡ περίοδος αὕτη ἀποτελεῖ τὸν Σεληνιακὸν μῆνα, ὅστις εἶνε ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις.

Αἰτία τῶν φάσεων. Αἱ φάσεις αὗται συμβαίνουναι α'. διότι ἡ Σελήνη, κατὰ τὴν περὶ τὴν Γῆν περίοδον αὐτῆς, ἔχει ἐστραμμένον μόνον τὸ ἕτερον ἡμισυ πρὸς τὸν οὐρανόν, ὅπερ μένει εἰς ἡμᾶς πάντοτε ἀόρατον καὶ β'. διότι τὸ πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένον ἡμισυ τῆς Σελήνης, ἀναλόγως τῆς θέσεως, ἐνθα τυγχάνει νὰ εὐρίσκηται, ἄλλοτε μὲν φωτίζεται κατὰ τὸ ἡμισυ ὅτε φωτίζεται καὶ τὸ ἕτερον ἡμισυ, ἄλλοτε ὁλόκληρον, ὅτε τὸ ἕτερον ἡμισυ μένει ἀφώτιστον καὶ ἄλλοτε κατὰ τὸ 1]4 αὐτοῦ, ὅτε τὰ 3]4 τοῦ ἐτέρου μέρους φωτίζονται· ὁ κύκλος δέ, ὁ χωρίζων τὸ μὴ στρεφόμενον πρὸς ἡμᾶς ἡμισυ τῆς Σελήνης ἀπὸ τὸ πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένον, καλεῖται κύκλος τῆς προβολῆς· ὁ

δὲ κύκλος, ὁ χωρίζων τὸ φωτιζόμενον μέρος ἀπὸ τὸ μὴ φωτιζόμενον, καλεῖται κύκλος τοῦ φωτισμοῦ¹.

Ἐκλείψεις. Πολλάκις συμβαίνει κατὰ τὴν νέαν Σελήνην νὰ γίνῃ ἐκλείψις Ἥλιου, διότι τότε ἡ Σελήνη εὐρίσκηται μεταξὺ Γῆς καὶ Ἥλιου ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς, κατὰ δὲ τὴν πανσέληνον νὰ γίνῃ ἐκλείψις Σελήνης, διότι τότε ἡ Γῆ εὐρίσκηται μεταξὺ Σελήνης καὶ Ἥλιου ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς· αἱ ἐκλείψεις ὅμως δὲν συμβαίνουναι πάντοτε, ἢ ἄλλοτε μὲν γίνονται μερικαὶ καὶ ἄλλοτε δακτυλιοειδεῖς, διότι δὲν τυγχάνει πάντοτε νὰ εὐρεθῶσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας γραμμῆς μεταξὺ ἀλλήλων.

Τεφρόχρουν φῶς Σελήνης. Κατὰ τὰς φάσεις τῆς Σελήνης, μέρος τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένου ἡμίσεως τῆς Σελήνης, τὸ ὅποιον δὲν φωτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἥλιου, φωτίζεται δι' ἀντανάκλασεως ὑπὸ τῆς Γῆς· τὸ φῶς τοῦτο, ἐπεὶ δὲ προέρχεται ἐξ ἀντανάκλασεως εἶνε ἀσθενὲς καὶ τεφρόχρουν.

Ἥλιος. Ὁ Ἥλιος εἶνε σῶμα ἐπίσης στερεὸν καὶ σφαιρικόν, ἀλλὰ καὶ φωτερόν· εἶνε μεγαλειότερος τῆς Γῆς 1,280,000 φορὰς καὶ ἀπέχει αὐτῆς 148,000,000 χιλιάμετρα, ὥστε σιδηροδρομικὴ ἄμαξα μόλις θὰ ἐφθάνεν ἐκεῖ μετὰ 324 ἔτη.

Ὁ Ἥλιος καίται εἰς τι μέρος τοῦ οὐρανοῦ καὶ στρέφεται περὶ ἑαυτὸν εἰς διάστημα 25 ἡμερῶν καὶ 6 ὥρων περίπου· κρατεῖ διὰ τῆς δυνάμεως, ἣτις καλεῖται ἑλξίς, μετέωρα τὴν Γῆν καὶ δι' αὐτῆς τὴν Σελήνην, ὡς καὶ πάντα τὰ ἄστρα, τὰ

1. Πρὸς εὐχερῆ κατανόησιν τοῦ φαινόμενου τούτου δύναται ὁ ἀναγνώστης νὰ κατασκευάσῃ δύο στεφάνους ἐκ σύρματος καὶ νὰ παραστήσῃ τοὺς δύο κύκλους, τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς προβολῆς, διαπερῶν τὸν ἕνα ἐντὸς τοῦ ἄλλου καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνενεῶν αὐτούς.

ὅποια κεῖνται ἐν τῷ κύκλῳ αὐτοῦ· μετὰ τῆς χορείας δὲ ταύτης τῶν πλανητῶν κινεῖται ἐν τῷ διαστήματι τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τινὰ διεύθυνσιν κυματοειδῆ.

Ὁ ἥλιος θερμαίνει καὶ φωτίζει τὴν Γῆν, τὴν Σελήνην καὶ τοὺς λοιποὺς πλανήτας ἀστέρας· ζωογονεῖ τὰ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχοντα, καὶ ἡ ἀπόσβεσις αὐτοῦ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ παντός· μόνον δὲ ἡ Πρόνοια τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ προλαμβάνει τοῦτο, διότι «τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ».

Ἀστέρες. Ἐκτὸς τοῦ ἡλίου, τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ὑπάρχουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἀπειρα ἄλλα σώματα, τεράστια τὸ μέγεθος· ταῦτα συνήθως λέγονται **ἀστέρες** καὶ λάμπουσι τὴν νύκτα ἐν τῷ στερεώματι ὡς λυχνίαι· μερικὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε αὐτόφωτα ὡς ὁ ἥλιος καὶ λέγονται **ἀπλανεῖς**, διότι φαίνονται ὅτι δὲν μεταβάλλουσι τὰς μεταξὺ ἀλλήλων καὶ πρὸς τὴν Γῆν σχετικὰς αὐτῶν θέσεις, ἐνῶ κινουῦνται ἐν τῷ ἀπείρῳ· ἄλλα δὲ εἶνε ἑτερόφωτα, ὡς ἡ Γῆ, ἡ Σελήνη καὶ καλοῦνται **πλανῆται**, διότι μεταβάλλουσι τὰς μεταξὺ αὐτῶν σχετικὰς θέσεις καὶ ἡ μεταβολὴ αὕτη εἶνε ἐπαισθητὴ εἰς ἡμᾶς.

Οἱ πλανῆται, οἱ ὅποιοι περιστρέφονται περὶ ἄλλον πλανήτην ὀνομάζονται **δορυφόροι** αὐτοῦ· τοιοῦτον ἡ Γῆ ἔχει τὴν Σελήνην. Οἱ ἀπλανεῖς, οἱ ὅποιοι εἶνε συσσωρευμένοι ἐν εἰδεί φωτοβόλου νεφελώματος, ἀποτελοῦσι ἓνα μέγαν ἀστερισμόν, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται **Γαλαξίας**· οὗτος ἐκτείνεται ἀπὸ Β. πρὸς Ν. ὡς πλατεῖα ζώνη γαλακτώδης καὶ φαίνεται κατὰ τὰς ἀνεφέλους νύκτας.

Υπάρχουσι καὶ ἄλλα εἶδη ἀστέρων, οἱ ὅποιοι κατὰ μακρὰς

περιόδους ἐμφανίζονται φέροντες μακροτάτην καὶ φωτοβόλον κόμην· οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται **κομήται**· ὅσοι δὲ κατὰ τὰς ἀνεφέλους θερινὰς νύκτας δισκοχίζουσι τὸν ἀέρα, ὡς πύραυλα (ροκέται), καλοῦνται **διάττοντες ἀστέρες**· οὗτοι ἔλκονται ὑπὸ τῆς Γῆς, ἀλλ' ἐξαφανίζονται πρὶν ἢ πέσωσιν ἐπ' αὐτῆς· ἄλλοι δὲ πίπτουσιν ἐπ' αὐτῆς, ὡς πύρινοι σφαῖραι· οὗτοι εἶνε μικραὶ λίθιναι σφαῖραι καὶ ὀνομάζονται **οὐρανοπετεῖς λίθοι**.

Β'.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ

Ἡ Γῆ ἡμῶν περιβάλλεται ὑπὸ ἀτμοσφαίρας κοινῶς ἀέρος· οὗτος εἶνε σῶμα ἀραιότατον καὶ δι' αὐτοῦ ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ· ἐντὸς αὐτοῦ πολλάκις παράγονται ρεύματα ἐλαφρὰ ἢ ἰσχυρά· ταῦτα ὀνομάζονται ἄνεμοι.

Οἱ ἄνεμοι, ἔχουσι διαφόρους διευθύνσεις καὶ δυνάμεις· τινὲς εἶνε τακτικοί, ἄλλοι δὲ ἄτακτοι· εἰς τὰ ἰδικὰ μας μέρη πνέουσι κατ' ἔτος αἱ **ἐτησὶαι** κοινῶς μετέμια.

Οἱ ἄνεμοι, ἀναλόγως τοῦ μέρους ἐκ τοῦ ὁποίου πνέουσι καὶ τῶν τόπων διὰ τῶν ὁποίων διέρχονται, γίνονται θερμοί, ψυχροί, ξηροί ἢ ὑγροί· οἱ ὑγροὶ ἄνεμοι, εἴτε ψυχροί, εἴτε θερμοί, βλάπτουσι τὴν υγείαν.

Ἡ διάφορος κατὰστασις τοῦ ἀέρος, εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Γῆς, ἢτοι ὁ βαθμὸς τοῦ ψύχους, ἢ τῆς θερμότητος, τῆς ὑγρότητος, ἢ ξηρότητος αὐτοῦ καὶ τῶν ἀτμῶν καὶ ἀναθυμιάσεων, οἵτινες ἐμπεριέχονται ἐν αὐτῷ, καλεῖται **κλίμα**· οὕτω δὲ

διακρίνονται κλίματα θερμά, διακεκαυμένα, ψυχρά, κατεψυγμένα, εὐκρατά, ξηρά, ὑγρὰ, νοσώδη, ἢ ὑγιεινά.

Τὸ κλίμα ἐκάστου τόπου σχετίζεται πρὸς τὴν ἀπόστασιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς (Ἰσημερινοῦ), πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ, πρὸς τὴν γειτνίασιν ἢ μὴ τῆς Θάλασσης, πρὸς τὸ πεδινὸν ἢ ὄρεινόν αὐτοῦ καὶ πρὸς τοὺς πνέοντας ἀνέμους.

Ὁ ἠλεκτρισμός, ὅστις ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀέρος, ἐντείνεται ἰδίᾳ κατὰ τὰς ξηρὰς ὥρας τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν πτώσιν βροχῆς, καὶ παράγει τὰ φαινόμενα τῆς ἀστραπῆς, τῆς βροντῆς, τοῦ κεραυνοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ σέλαος· πρὸς τούτοις καὶ τὰ φωτεινὰ φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ τόξου, τοῦ ἄλλω τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης, ἅτινα μαρτυροῦσιν ὅτι βρέχει ἀλλαχοῦ καὶ ὅτι δυνατόν νὰ φθάσῃ ἡ βροχὴ καὶ πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα εὐρισκόμεθα.

Ἐντὸς τοῦ ἀέρος αἰωροῦνται ἀτμοί, οἵτινες καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς ὡς δρόσος, πάχνη, ὀμίχλη, ἢ ὑφοῦνται ἀρκετὰ καὶ φαίνονται ὡς νέφη· ταῦτα δὲ ψύχονται καὶ καταπίπτουσιν ὡς βροχὴ, χιὼν καὶ χάλαζα.

Γ'.

ΖΩΑ, ΦΥΤΑ, ΟΡΥΚΤΑ

Ἐπὶ τῆς Γῆς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, ζῶα, φυτὰ καὶ ὀρυκτά.

Οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες εἶνε τὸ τελειότερον τῶν ἐπὶ Γῆς πλασμάτων, δύνανται νὰ ζῶσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς· διακρίνονται δὲ κατὰ τὸ χρῶμα, κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ κρανίου καὶ τοῦ σώματος εἰς πέντε φυλάς· αὗται δὲ εἶνε·

1. ἡ **Καυκασία ἢ Λευκὴ φυλὴ**· οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς ταύτης ἔχουσι χρῶμα λευκὸν καὶ ροδόχρουν, κρανίον ὠρειδές, ρῖνα, χεῖλη, ὀφθαλμοὺς καὶ ὦτα κανονικά· ἐν γένει δὲ σῶμα εὐσταλές καὶ ἀρρενωπόν· τοιοῦτοι εἶνε οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, τῆς Μικρ. Ἀσίας, τῆς Β. Ἀφρικῆς, τῆς Ἀραβίας, καὶ οἱ μὴ αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ὠκεανίας.

2. ἡ **Μογγολικὴ φυλὴ ἢ Κίτρινη**· οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς ταύτης ἔχουσι τὸ χρῶμα κιτρινωπόν· τοιοῦτοι εἶνε οἱ Μογγόλοι, οἱ Κινέζοι, οἱ Τάρταροι, οἱ Τοῦρκοι, οἱ Οὐγγροὶ καὶ οἱ κάτοικοι τῶν βορείων πολικῶν χωρῶν.

3. ἡ **Αἰθιοπικὴ ἢ Μαύρη φυλὴ**· οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς ταύτης ἔχουσι τὸ χρῶμα κατὰμαυρον, τὰ χεῖλη πλατέα, τὴν ρῖνα πεπιεσμένην, τοὺς ὀφθαλμοὺς λοξοὺς καὶ τὸ κρανίον πεπιεσμένον περὶ τοὺς κρατάρους· τοιοῦτοι εἶνε οἱ Αἰθίοπες, ἥτοι οἱ Μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς καὶ οἱ Κάφροι.

4. ἡ **Ἐρυθρὰ φυλὴ**· οἱ τῆς φυλῆς ταύτης ἔχουσι τὸ χρῶμα κοκκινωπὸν εὐχὶ δὲ ροδόχρουν· τοιοῦτοι εἶνε οἱ βόρειοι καὶ νότιοι αὐτόχθονες Ἀμερικανοί.

5. ἡ **Μαλαικὴ ἢ Αἰθὴ φυλὴ**· οἱ τῆς φυλῆς ταύτης ἔχουσι τὸ χρῶμα μαυρωπὸν καὶ ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς τῆς Καυκασίας φυλῆς καὶ ἄλλοι πρὸς τοὺς τῆς Κιτρίνης φυλῆς· τοιοῦτοι εἶνε οἱ Ἀβυσσηνοί, οἱ Ἰνδοί, οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, οἱ Ὀττεντότσι καὶ οἱ Παποδοί.

Πλὴν τῶν φυλῶν τούτων ὑπάρχουσι καὶ μιγάδες, οἱ ὁποῖοι φέρουσι συγχρόνως τὰ χαρακτηριστικὰ δύο ἢ περισσοτέρων φυλῶν.

Ἀπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς συμποσοῦνται εἰς 1 δις ἑκατομύριον καὶ 300 ἑκατομ. περίπου, ἐξ ὧν τὰ 325 ἑκατομ. ἀποτελοῦσι τὴν Καυκασίαν φυλὴν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κλάδου· οἱ τῆς φυλῆς ταύτης προώδευσαν μέγας ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ βιομηχανίᾳ, ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐν ταῖς τέχναις καὶ ἐπιστήμαις, ἥτοι ἐν τῷ πολιτισμῷ.

Ζῶα. Τὰ εἶδη τῶν ζώων εἶνε πολλὰ καὶ ποικίλα· τούτων ἁλλὰ ζῶσι κατὰ ἀγέλας, ἄλλα κατὰ ζεύγη καὶ ἄλλα μόν· τῶν ἐναερίων, ἥτοι τῶν πτηνῶν, βασιλεὺς θεωρεῖται ὁ ἀετός· τῶν χερσαίων ὁ λέων καὶ τῶν θαλασσίων ἡ φάλαινα· τὰ ζῶα εἶνε διεσπαρμένα πανταχοῦ τῆς Γῆς· ἀλλ' εἰς μὲν τὰ κατεψυγμένα μέρη εἶνε ὀλίγα καὶ μικρά, εἰς τὰ εὐκρατα τὰ πλεῖστα εἶνε ἡμερα καὶ κατοικίδια, εἰς δὲ τὰ μέρη τῆς διακεκαυμένης ζώνης τὰ πλεῖστα εἶνε ἄγρια, μέγала, ἰσχυρὰ καὶ ὠραία.

Φυτά. Τὰ φυτὰ ἀναπτύσσονται καὶ εὐδοκίμοῦσιν ἀνὰ λόγους τοῦ κλίματος· εἰς τὰ κατεψυγμένα μέρη τὰ εἶδη τῶν φυτῶν εἶνε πολὺ ὀλίγα, καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν ἀσθενής· εἰς τὰ θερμὰ καὶ εὐκρατα μέρη τὰ δένδρα γίνονται ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλλα εἶδη τῶν φυτῶν ποικίλα. Τὰ φυτὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς ποικίλας ἀνάγκας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἄλλα μὲν ὡς ἱατρικά, ἄλλα ὡς τροφή καὶ ἄλλα πρὸς κατασκευὴν διαφόρων πρᾶγματων.

Ὅρυκτά. Ἡ Γῆ ἀποτελεῖται ἀπὸ λίθους, ἀπὸ χώματα, τὰ ὅποια εἶνε συντρίμματα τῶν λίθων καὶ ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέταλλα· ἐκ τούτων εὐτελῆ μὲν, ἀλλὰ χρησιμώτατα, εἶνε ὁ σίδηρος, οἱ γαιάνθρακες, ὁ ψευδάργυρος, ὁ κασσίτερος, ὁ μόλυβδος, ἡ γύψος, ἡ ἀσβεστός, τὰ μέρμαρα, τὸ πετρέλαιον, τὸ ἔλαιον

καὶ ἄλλα· εὐγενῆ δὲ καὶ πολύτιμα, ἀλλ' ὀλίγον χρήσιμα εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἀνάγκας, εἶνε ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος, ὁ ψευδὸς χρυσός, οἱ ἀδάμαντες καὶ ἄλλα· ἐκ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κόπτονται νομίσματα, τὰ ὅποια χρησιμεύουσιν ἀπλῶς εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς ἐργασίας ἑνὸς ἐκάστου· τὰ μέταλλα καὶ ἐν γένει τὰ ὀρυκτὰ ἀπικνῶσι πανταχοῦ τῆς Γῆς ἀσχέτως πρὸς τὰς κλιματολογικὰς καταστάσεις, ἀλλὰ τοῦ μὲν κατὰ μέγας ποσότητας, ἀλλὰ τοῦ δὲ κατὰ μικράς.

Δ'.

ΕΘΝΗ, ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ, ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΑ

Οἱ ἐπὶ τῆς Γῆς ἄνθρωποι διαιροῦνται εἰς ἔθνη, τὰ ὅποια ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀνθρώπων, ἔχοντας τὴν αὐτὴν καταγωγὴν, τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, τὰ αὐτὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν αὐτὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θρησκείαν.

Διακρίνονται γλῶσσαι 500 εἰδῶν καὶ 5,000 διέλεκτοι· θρησκεῖαι δὲ δύο εἰδῶν κυρίως· *μονοθεϊστικαὶ* καὶ *πολυθεϊστικαὶ*· *μονοθεϊστικαὶ* εἶνε ὁ *Χριστιανισμός*, ὅστις περιλαμβάνει τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν (465 ἑκατ. περίπου)· οὗτοι ὑποδιαιροῦνται εἰς *ὀρθοδόξους* (100 ἑκατ.), εἰς *καθολικούς* (230 ἑκατ.) καὶ εἰς *διαμαρτυρομένους* (126 ἑκατ.). β'. ὁ *Ἰουδαϊσμός* (8 ἑκατ.) καὶ γ'. ὁ *Μωαμεθανισμός* (171 ἑκατ.). *πολυθεϊστικαὶ* δὲ θρησκεῖαι εἶνε πολλαί· τούτων κυριώτεραι εἶνε ὁ *Βουδδισμός*, ὁ *Κομφουκισμός*, ὁ *Βραχμανισμός* καὶ ὁ *Φετιχισμός*· πάντες δὲ 865 ἑκατομ. περίπου.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν οἱ ἄνθρωποι διαιροῦνται εἰς *ἀγρίους*, οἵτινες ζῶσιν ἐν ζωῳδεῖ καταστάσει.

Εἰς **νομάδας**, οἵτινες ζῶσιν ἐκ τῆς κτηνοτροφίας καὶ ληστείας μεταβαίνοντες ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

Εἰς **σταθεροὺς**, οἵτινες καταγίνονται εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὴν βιομηχανίαν, εἰς τὴν ναυτιλίαν, πρὸς δὲ εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας· οὗτοι ὑποδιαίρουνται εἰς ἡμιπεπολιτισμένους καὶ εἰς πεπολιτισμένους.

Ἐθνος ἢ ἔθνη μένοντα ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ καὶ κυβερνώμενα ὑπὸ κοινῆς ἀρχῆς, ἀποτελοῦσι πολιτείαν (κράτος, ἐπικράτειαν)· ὁ δὲ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον κυβερνῶνται, καλεῖται **πολίτευμα**.

Τέσσαρα εἶδη πολιτευμάτων ὑπάρχουσι· τὸ **μοναρχικόν**, καθ' ὃ νόμος εἶνε ἡ θέλησις τοῦ βασιλέως· τὸ **συνταγματικόν**, καθ' ὃ ὁ βασιλεὺς κυβερνᾷ κατὰ νόμους, συνταχθέντας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους· τὸ **ὀλιγαρχικόν**, καθ' ὃ κυβερνῶσιν οἱ ὀλίγοι ἢ **ἀριστοκρατικόν**, καθ' ὃ κυβερνῶσιν οἱ ἄριστοι ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ· καὶ τὸ **δημοκρατικόν**, καθ' ὃ ὁ λαὸς ἐκλέγει καὶ πύει τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, ὅστις καλεῖται πρόεδρος τῆς δημοκρατίας καὶ κυβερνᾷ ἐπὶ ὠρισμένα ἔτη μετὰ βουλῆς καὶ γερουσίας.

Πολλάκις πολλάκι πολιτεία ἢ ἐπικράτεια ἐνοῦνται καὶ κυβερνῶνται ἀπὸ κοινοῦ· ἡ τοιαύτη πολιτεία καλεῖται **ὁμοπόνοδια** ἢ **συμπολιτεία**.

Ε'.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

τῶν μερῶν τῆς Γῆς.

Ἰνα καθορίσωμεν τὰς σχετικὰς γεωγραφικὰς θέσεις καὶ διαστάσεις τῶν διαφόρων μερῶν τῆς Γῆς, νοοῦμεν ἐπ' αὐτῆς κύκλους μεγίστους καὶ μικροτέρους.

Μέγιστοι κύκλοι λέγονται, οἱ διερχόμενοι διὰ τοῦ κέντρου τῆς σφαίρας καὶ διαίρουντες αὐτὴν εἰς δύο ἡμισφαίρια· τοιοῦτοι εἶνε ὁ Ἰσημερινὸς καὶ οἱ Μεσημβρινοὶ κύκλοι.

Ἰσημερινὸς λέγεται ὁ κύκλος, ὅστις διέρχεται διὰ τοῦ κέντρου τῆς γῆνης σφαίρας, παραλλήλως τῶν πόλων, καὶ διαίρει τὴν σφαῖραν εἰς βόρειον καὶ νότιον ἡμισφαίριον.

Πόλοι τῆς σφαίρας λέγονται τὰ δύο ἀπέναντι ἀλλήλων σημεῖα, τὰ ὅποια μένουσιν ἀκίνητα κατὰ τὴν περιστροφὴν τῆς σφαίρας περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς· ἄξων δὲ λέγεται ἡ γραμμὴ, ἣτις διέρχεται διὰ τῶν πόλων καὶ τοῦ κέντρου τῆς σφαίρας, ἣτις στρέφεται περὶ ἐαυτήν.

Παραλλήλοι λέγονται οἱ κύκλοι, οἵτινες φέρονται παραλλήλως τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τῶν πόλων· οὗτοι εἶνε μικρότεροι, διότι δὲν διέρχονται διὰ τοῦ κέντρου τῆς σφαίρας, ἐπὶ δὲ τῶν πόλων ἐκμηδενίζονται.

Μεσημβρινοὶ λέγονται οἱ κύκλοι, οἵτινες φέρονται διὰ τῶν πόλων καὶ διὰ τοῦ κέντρου τῆς σφαίρας καὶ διαίρουσιν αὐτὴν εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν ἡμισφαίριον· ἐκ τῶν κύκλων τούτων κατ' ἀνάγκην ὁ εἰς πρέπει νὰ θεωρηθῇ πρῶτος· τοιοῦτος συνήθως θεωρεῖται καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὁ διερχόμενος διὰ τῆς νήσου Φέρρου, διότι οὗτος διαίρει τὴν Γῆν εἰς παλαιὸν καὶ νέον κόσμον ἀκριβέστερον· ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ὁμοίως θεωρεῖται τοιοῦτος, ὁ διερχόμενος διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ Γρένουιτς ἐν Λονδίῳ· ὑπὸ τῶν Γάλλων, ὁ διερχόμενος διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισιῶν· ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν, ὁ διερχόμενος διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς Βασιγκτῶνος· ὑφ' ἡμῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος, ὁ διερχόμενος διὰ τοῦ τόπου ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς παραδεχόμεθα τὸν διερχόμενον

διὰ τῆς νήσου Φέρον· οἱ κύκλοι δ' οὕτω λέγονται μεσημβρινοί, διότι, ὅταν ἐπ' αὐτῶν φθάσῃ ὁ ἥλιος, γίνεται μεσημβρία ἐν τῷ τόπῳ· ὥστε ἕκαστος τόπος ἔχει τὸν μεσημβρινὸν αὐτοῦ κύκλον.

Τὸ πραγματικὸν μήκος ἑκάστου μεσημβρινοῦ διήρκεσαν εἰς 40,000,000 ἴσα μέρη καὶ ἕκαστον τοιοῦτο μέρος ὠνόμασαν μέτρον· ὥστε ἕκαστος μεσημβρινὸς ἰσοῦται πρὸς 40,000,000 μέτρα.

Ἐκαστος κύκλος, εἴτε μέγας, εἴτε μικρός, διαιρεῖται εἰς 360 ἴσα μέρη, ἅτινα καλοῦνται μοῖραι καὶ σημειοῦνται οὕτω· 1^ο, 2^ο κτλ. Ἐκάστη μοῖρα διαιρεῖται εἰς ἐξήκοντα πρῶτα λεπτὰ καὶ σημειοῦνται οὕτω· 1' 2' 3' κτλ. Ἐκαστον δὲ λεπτὸν ὑποδιαιρεῖται εἰς ἐξήκοντα δεύτερα λεπτὰ καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἐκάστη μοῖρα ἑκάστου μεσημβρινοῦ ἰσοῦται πρὸς 111,000 μέτρα περίπου, ἥτοι πρὸς 15 γεωγρ. μίλια· ἕκάστη δὲ μοῖρα τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐπίσης ἰσοῦται πρὸς 111,000 μέτρα· ἕκαστη ὁμῶς μοῖρα τῶν παραλλήλων ἰσοῦται πρὸς ὀλιγώτερα μέτρα, διότι ἡ Γῆ εἶνε ἐξωγκωμένη περὶ τὸν Ἰσημερινόν, ἀλλὰ πεπιεσμένη πρὸς τοὺς πόλους.

Μῆκος. Ἡ ἀπόστασις τόπου τινὸς ἀπὸ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ καλεῖται μῆκος· διαιρεῖται δὲ φυσικῶς εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικόν.

Πλάτος. Ἡ ἀπόστασις τόπου τινὸς ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ λέγεται πλάτος· διαιρεῖται δὲ φυσικῶς εἰς βόρειον καὶ νότιον.

Διὰ τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους καὶ πλάτους καθορίζεται ἡ θέσις καὶ ἡ ἀπόστασις τόπου τινὸς ἐπὶ τῆς Γῆς.

Τὰ γεωγραφικὰ μήκη καὶ πλάτη τῶν διαφόρων τόπων τῆς Γῆς εἶνε καθωρισμένα ἐπὶ τεχνητῶν σφαιρῶν καὶ ἐπὶ τῶν χαρ-

τῶν· ἡμεῖς δὲ παρατηροῦντες ἐπ' αὐτῶν εὐρίσκουμεν τὸ γεωγραφικὸν μήκος καὶ πλάτος ἑκάστου τόπου καὶ τὰς μεταξὺ αὐτῶν ἀποστάσεις εἰς μέτρα πολλαπλασιάζοντες τὸν ἀριθμὸν τῶν μοιρῶν καὶ λεπτῶν ἐπὶ 111,000 μέτρα· π.χ. πόλις τις ἀπέχει τοῦ Ἰσημερινοῦ 30^ο τοῦ δὲ πρώτου μεσημβρινοῦ 42^ο ἔρα τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀπέχει $30 \times 111,000 = 3,330,000$ μέτρα, τοῦ δὲ πρώτου μεσημβρινοῦ $42 \times 111,000 = 4,662,000$ μέτρα.

Ἡ διαφορὰ τῶν μηκῶν σχετίζεται πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν ὥρῶν τῆς ἡμέρας δι' ἕκαστον τόπον· π.χ. τόπος καίμενος 15^ο πρὸς Δ. τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχει μεσημβρίαν 1 ὥραν μετὰ ταῦτα· τόπος δὲ καίμενος 15^ο πρὸς Α. τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔχει μίαν ὥραν πρότερον μεσημβρίαν· ἡ διαφορὰ δὲ τῶν πλατῶν σχετίζεται πρὸς τὰς διαφορὰς τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους· π.χ. ἐνθ' ὅπου τόπος καίμενος πρὸς Β. τοῦ Ἰσημερινοῦ ἔχει θέρος, τόπος καίμενος πρὸς Ν. τοῦ Ἰσημερινοῦ ἔχει χειμῶνα καὶ ἀντιστρόφως.

Σ Γ'.

ΖΩΝΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

Οἱ κύκλοι, οἱ εὐρισκόμενοι ἐκκτέρωθεν τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ ἀπέχοντες αὐτοῦ 23 $\frac{1}{2}$ μοίρας, καλοῦνται τροπικοί· ὁ πρὸς Β. λέγεται τροπικὸς τοῦ Καρκίνου, ὁ δὲ πρὸς Ν. τροπι-

1. Ἐπὶ τεχνητῆς σφαίρας καὶ ἐπὶ τῶν χαρτῶν αἱ διαστάσεις σημειοῦνται κατ' ἀνάγκην κατὰ μοιρὰς μικρότερας τῶν πραγματικῶν· ἡ διαφορὰ αὕτη καλεῖται κλίμαξ.

κός τοῦ Αἰγῶκερον μεταξὺ αὐτῶν κείται ἡ **διακεκαυμένη ζώνη** τῆς Γῆς, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὸν Ἰσημερινόν· αἱ χῶραι τῆς ζώνης ταύτης εἶναι θερμότεραι καὶ αἱ ὥραι τοῦ ἔτους δις ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὰ μέρη ταῦτα· ἡ δὲ χιὼν μόνον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἀπαντᾷ.

Οἱ κύκλοι, οἱ ὅποιοι ἀπέχουσι τῶν πόλων $23\frac{1}{2}^{\circ}$ μοίρας λέγονται πολικοί· ὁ πρὸς Β. λέγεται **βόρειος πολικὸς κύκλος**, ὁ δὲ πρὸς Ν. **νότιος πολικὸς κύκλος**· μεταξὺ αὐτῶν κεῖνται αἱ **κατεψυγμέναι ζῶναι** τῆς Γῆς· αἱ χῶραι τῶν ζωνῶν τούτων καλύπτονται ὑπὸ πάγων, αἱ δὲ ὥραι τοῦ ἔτους ἐπαναλαμβάνονται κατὰ μακρὰς περιόδους, ὥς καὶ αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες, αἵτινες διαρκοῦσι μέχρως ἑξ μηνῶν.

Μεταξὺ τῶν τροπικῶν καὶ πολικῶν κύκλων πρὸς Β. καὶ πρὸς Ν. κεῖνται αἱ δύο εὐκρατοὶ ζῶναι· αἱ χῶραι τῶν ζωνῶν τούτων ἔχουσι καὶ τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους εὐκράτους, τὰς δὲ ἡμέρας καὶ νύκτας μετρίας.

Ἡ Γῆ λοιπὴν διαιρεῖται εἰς πέντε ζώνας· δύο κατεψυγμένας, δύο εὐκράτους, τοῦ Β. καὶ Ν. ἡμισφαιρίου, καὶ μίαν διακεκαυμένην.

Z.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ κατὰ ὀκτὼ διευθύνσεις εὐθείας.

Ἀναχωροῦντες ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὐρισκόμεθα, π.χ. ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἢ Χρυσοπόλεως καὶ διευθυνόμενοι

α'.) Βορείως, διερχόμεθα μέρη τῆς Εὐρώπης, τοῦ Β. παγ.

ὠκεανοῦ, τοῦ Ν. παγ. ὠκεανοῦ¹, τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

β'.) Νοτίως, διερχόμεθα μέρη τῆς Μικρᾶς, Ἀσίας, τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τοῦ Ἰσθμοῦ Σουέζ, τῆς Ἀφρικῆς, τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, τοῦ Ν. παγ. ὠκεανοῦ, τοῦ Β. παγ. ὠκεανοῦ, τῆς Εὐρώπης καὶ φθάνομεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

γ'.) Ἀνατολικῶς, διερχόμεθα μέρη τῆς Μικρᾶς καὶ Μεγάλης Ἀσίας, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τὰ παράλια τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ φθάνομεν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

δ'.) Δυτικῶς, διερχόμεθα τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Μεγάλης καὶ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ φθάνομεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

ε'.) Βορειανατολικῶς, διερχόμεθα μέρη τῆς Εὐρώπης, τῆς Μεγάλης Ἀσίας, τὰ Β. παγωμένα μέρη τῶν ὠκεανῶν, τὰ Ν. παγωμένα μέρη τῶν ὠκεανῶν, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἀφρικῆς, μέρος τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ φθάνομεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

στ'.) Βορειοδυτικῶς, διερχόμεθα μέρος τῆς Εὐρώπης, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Β. Ἀμερικῆς, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ὠκεανίας, τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ἀσίας καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

ζ'.) Νοτιοανατολικῶς, διερχόμεθα μέρος τῆς Ἀσίας, τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Ὠκεανίας, τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ἀφρικῆς τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

1. Ἡ διὰ τῶν παγ. ὠκεανῶν διάβασις γίνεται ὑποθετικῶς.

η'). Νοτιοδυτικῶς, διερχόμεθα μέρος τῆς Μετογείου θαλάσσης, τῆς Ἀφρικῆς, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ν. Ἀμερικῆς, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Ὠκεανίας, τῆς Ἀσίας καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

Συμπέρασμα. Ἡ περιοδεία γινομένη κατὰ διαφόρους διευθύνσεις ἐπὶ τῆς Γῆς ἀπὸ τινος σημείου καὶ ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον διδάσκει

α'. ὅτι ἡ Γῆ εἶνε στρογγύλη ὡς σφαῖρα· διότι μόνον ἐπὶ σφαιρικοῦ σώματος περιοδεύοντες κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε διεύθυνσιν, δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον.

β'. ὅτι τὸ περισσότερον μέρος τῆς Γῆς, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τὰ 3]4 εἶνε θάλασσα καὶ τὸ ὀλιγώτερον μέρος, ἤτοι τὸ 1]4 εἶνε ξηρά.

γ'. ὅτι ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρικὴ, μέρος τῆς Ὠκεανίας καὶ μέρος τῶν πέντε ὠκεανῶν κεῖνται ἐν τῷ ἀνατολικῷ ἡμισφαιρίῳ· ἡ δὲ Ἀμερικὴ, μέρος τῆς Ὠκεανίας καὶ τὸ περισσότερον μέρος τῶν πέντε ὠκεανῶν κεῖνται ἐν τῷ δυτικῷ ἡμισφαιρίῳ.

δ'. ὅτι ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, μέρος τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Ἀτλαντικοῦ, Εἰρηνικοῦ καὶ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ ὁ βορ. παγωμένος ὠκεανὸς κεῖνται ἐν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ· ἡ δὲ Ὠκεανία, μέρος τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Ἀτλαντικοῦ, Εἰρηνικοῦ καὶ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ ὁ νότ. παγωμένος ὠκεανὸς κεῖνται ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ.

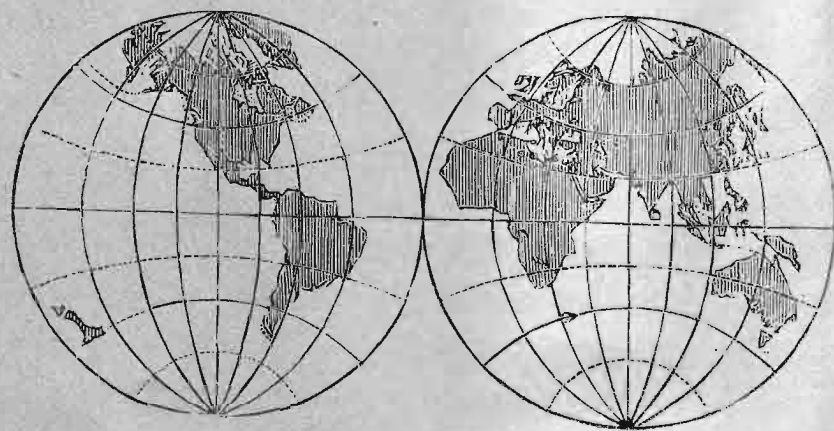
ε'. ὅτι τὰ βορειότατα καὶ νοτιώτατα μέρη τῶν ὠκεανῶν εἶνε καταπαγωμένα· τὰ κέντρα τῶν μερῶν τούτων θεωροῦνται οἱ πόλοι τῆς Γῆς· ἡ δὲ νοητὴ γραμμὴ, ἡ ὁποία χωρίζει τὰ πα-

γωμένα μέρη ἀπὸ τὰ μὴ παγωμένα, εἶνε κυκλικὴ καὶ ὀνομάζεται βόρειος πολικὸς κύκλος ἐν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ καὶ νότιος πολικὸς κύκλος ἐν τῷ νοτίῳ· τὰ τμήματα ταῦτα τῆς Γῆς ὀνομάζονται κατεψυγμένα ζῶναι.

στ'. ὅτι τὸ μέρος τῆς Γῆς, τὸ ὅποιον περιλαμβάνει μέρος τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ὠκεανίας καὶ τῶν τριῶν ὠκεανῶν, ἤτοι τοῦ Ἀτλαντικοῦ, τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ εἶνε θερμότερα· διὰ τοῦ μέσου τοῦ τμήματος τούτου τῆς Γῆς διέρχεται νοητὴ ἐπίσης κυκλικὴ γραμμὴ, ἡ ὁποία ὀνομάζεται Ἰσημερινός· τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Γῆς ὀνομάζεται διακεκαυμένη ζώνη.

ζ'. ὅτι τὰ μέρη τῆς Γῆς, τὰ ὅποια εὐρίσκονται μεταξὺ τῆς διακεκαυμένης ζώνης καὶ τῶν κατεψυγμένων καὶ τὰ ὅποια περιλαμβάνουσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, τὰ βορειότατα καὶ νοτιώτατα μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀμερικῆς καὶ μέρος τῆς Ὠκεανίας εἶνε εὐκρατα· τὰ μέρη ταῦτα χωρίζονται ἀπὸ τῆς διακεκαυμένης ζώνης διὰ δύο νοητῶν κυκλικῶν γραμμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων, ἡ ἐν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ εὐρισκομένη, ὀνομάζεται τροπικὸς τοῦ Καρκίνου, ἡ δὲ ἐν τῷ νοτίῳ τροπικὸς τοῦ Αἰγίου· ὥστε ἡ Γῆ διαιρεῖται εἰς πέντε ζώνας· ἡ μία εἶνε διακεκαυμένη μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου καὶ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγίου, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὸν Ἰσημερινόν· δύο εἶνε εὐκρατοι, ἡ μία ἐν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ, μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου καὶ τοῦ βορείου πολικοῦ κύκλου, ἡ ἄλλη ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ, μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγίου καὶ τοῦ νοτίου πολικοῦ κύκλου· δύο εἶνε κατεψυγμένα, μεταξὺ τῶν πολικῶν κύκλων καὶ τῶν πόλων.

η'. ὅτι ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς δὲν θερμαίνονται ἐξ ἴσου, οὐτε φωτίζονται συγχρόνως· διότι ἐνῶ ἡμεῖς ἔχομεν μεσημβρίαν, ἄλλοι ἔχουσι πρωΐαν, ἄλλοι ἐσπέρας καὶ ἄλλοι μεσονύκτιον· γενικῶς δὲ ἐνῶ τὸ ἥμισυ τῆς ὑδρογείου σφαίρας φωτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, τὸ ἕτερον ἥμισυ μένει εἰς τὸ σκότος, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Γῆ εἶνε στρογγύλη· ὁ δὲ κύκλος, ὅστις χωρίζει τὸ πεφωτισμένον μέρος ἀπὸ τὸ ἀφώτιστον, καλεῖται κύκλος τοῦ φωτισμοῦ.



ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ἡ τετάρτη αὕτη κατὰ τὸ μέγεθος ἡπείρος, ἀλλ' ἡ πρώτη κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν, τῆς βιομηχανίας καὶ ἐν γένει τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καίται ἐν τῷ Β. ἡμισφαίριῳ καὶ εἶνε τὸ ΒΔ. τμήμα τῆς Ἀσίας· ὁρίζεται δὲ πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Β. παγ. ὠκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Καυκάσου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Οἱ περιβρέχοντες αὐτὴν ὠκεανοὶ σχηματίζουνσι τὰς ἐξῆς θαλάσσας.

Ὁ μὲν Β. παγ. ὠκ. σχηματίζει τὴν Λευκὴν καὶ τὴν Καρικὴν θάλασσαν. ὁ δὲ Ἀτλαντικὸς τὴν Βαλτικὴν, τὴν Γερμανικὴν, τὴν τῆς Μάγχης καὶ τὴν Μεσόγειον, ἐκ τῆς ὁποίας σχηματίζονται τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, τὸ Ἀδριατικόν, τὸ Ἰόνιον, τὸ Αἰγαῖον, ἡ Προποντίς, ὁ Εὐξείνους πόντος καὶ ἡ Ἀζοφικὴ θάλασσα.

Ἐκ τῶν θαλάσσων σχηματίζονται πολλαὶ χερσονήσοι, νῆσοι, κόλποι καὶ πορθμοί.

Ἐπιστημότεραι τῶν χερσονήσων ἐν μὲν τῷ Β. παγ. ὠκ.

εἶνε ἡ Κανίνη, ἡ Κόλα πρὸς Β. τῆς Ρωσσίας καὶ ἡ Σκανδι-
ναυική ἡ μεγαλειτέρα πασῶν· ἐν δὲ τῇ Μεσογείῳ θαλάσῃ ἡ
Πυρηνική, ἡ Ἰταλική, ἡ Ἑλληνοτουρκική ἡ τοῦ Αἴμου, ὅπου
διαιρουμένη εἰς πολλὰς ἄλλας μικρότερας καὶ ἡ τῆς Κριμαίας
(Ταυρική).

Ἐκ τῶν νήσων ἐπισημότεραι εἶνε πρὸς Β. αἱ Βρεττανικαί,
ἡ Ἰσλανδία, ἡ Δανιμαρκία καὶ ἄλλαι μικραὶ ἐν τῇ Γερμανικῇ
καὶ Βαλτικῇ θαλάσῃ· πρὸς Ν. αἱ Βαλσαρίδες (Μαϊόρκα, Μι-
νόρκα) ἡ Κύρνος, ἡ Σαρδῶ, ἡ Σικελία, ἡ Κρήτη, ἡ Εὐβοία καὶ
ἄλλαι πολλαί.

Ἐκ τῶν κόλπων ἐπισημότεροι εἶνε, πρὸς Ν. ὁ τῆς Βενετίας,
τοῦ Τάραντος, τῆς Γενούης, τοῦ Λέοντος καὶ πολλοὶ ἄλλοι
περίξ τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου· καὶ πρὸς Β. ὁ Βοθνικός, ὁ
Φιννικός καὶ ὁ Ριγαῖος.

Ἐπισημότεροι τῶν πορθμῶν τῆς Εὐρώπης εἶνε ὁ Σκαγγεράκης
καὶ ὁ Κατεγάτης καὶ ἡ διώρυξ τοῦ Κιέλου, ἥτις ἐπερατώθη ἐφέ-
τος, μεταξύ Γερμανικῆς καὶ Βαλτικῆς θαλάσσης· ὁ τοῦ Κε-
λαὶ μεταξύ τῆς Γερμανικῆς καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης·
ὁ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου καὶ τοῦ Βορείου μεταξύ τῶν Βρεττανι-
κῶν νήσων· ὁ τοῦ Γιβραλτῆρ μεταξύ Ἀτλαντικοῦ καὶ Μεσο-
γείου θαλάσσης· ὁ τοῦ Βοινακτίου μεταξύ τῆς νήσου Κύρ-
νου καὶ Σαρδηνίας· ὁ τῆς Μεσσηνίας μεταξύ Ἰταλίας καὶ Σι-
κελίας· ὁ Ἑλλήσποντος μεταξύ Αἰγαίου καὶ Προποντίδος· ὁ
Βόσπορος μεταξύ Προποντίδος καὶ Εὐξείνου Πόντου καὶ ὁ Κιμ-
μέριος μεταξύ Εὐξείνου καὶ Ἀζορικῆς θαλάσσης. Ἰσθμὸν ἔχει
τὸν τοῦ Περικοπίου (Γενί-καλέ) ἐν τῇ Ταυρικῇ (Κριμαίᾳ).

Ἡ Εὐρώπη ἔχει καὶ λίμνας πολλὰς· ἐκ τούτων ἐπισημότεραι

εἶνε ἡ Λαδόγα, ἡ Ὀνέγα καὶ ἡ Πείπος ἐν Ρωσίᾳ· ἡ Βένερ,
ἡ Βάτερ καὶ ἡ Μέλαρ ἐν τῇ Σκανδιναυικῇ χερσονήσῳ· ἡ Γενεύη,
ἡ Ζυρίχη, ἡ Κωνσταντία ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἡ Βαλκτών ἐν τῇ
Αὐστρουγγαρίᾳ.

Ὅρη ἐπισημότερα ἡ Εὐρώπη ἔχει τὰς Ἀλπεις ἐν Ἑλβετίᾳ·
τὰ Ἀπέννινα, ὅτινα εἶνε συνέχεια τῶν Δυτικῶν Ἀλπεῶν
ἐν Ἰταλίᾳ· τὰ Πυρηναῖα ἐν Ἰσπανίᾳ· τὰ Καρπάθια καὶ
τὰς Τρανσυλβανικὰς Ἀλπεις ἐν Αὐστρουγγαρίᾳ· τὸν Καύ-
κασον καὶ τὰ Οὐράλια ἐν Ρωσίᾳ καὶ τὰς Σκανδιναυί-
κας Ἀλπεις ἐν τῇ ὁμωνύμῳ χερσονήσῳ. Ἡκίστεια δὲ ἔχει
τὸν Βεζούδιον ἐν Ἰταλίᾳ, τὴν Αἵτην ἐν Σικελίᾳ καὶ τὴν Ἑ-
κλαν ἐν Ἰσλανδίᾳ.

Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης ἐπισημότεροι εἶνε ὁ Βόλγας,
ὁ Δούναβις καὶ ὁ Ρῆνος.

Τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης ἐν γένει εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν·
τὸ δὲ ἑδάφος εὐρυστότατον, παράγον διημετριακοὺς καρπούς,
οἶνον, ἔλαιον, καπνόν, βάμβακκ, λίνον, κάνναβιν, γεώμηλα,
ὀπώρας, μεσημβρινοὺς καρπούς καὶ πλείστα ἄλλα· εἰς τὰ πεδι-
νὰ αὐτῆς μέρη τρέφονται πλείστα οἰκόσιτα ζῷα, παρέχοντα
ἔριον καὶ γάλα ἄφθονον, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζεται τυρὸς
καὶ βούτυρον· ἐπὶ τῶν ὄρειων δὲ μερῶν διακίτνεται καὶ τινα
ἄγρια· τὰ δάση αὐτῆς παρέχουσιν ἄφθονον ξυλείαν χρήσιμον
πρὸς οἰκοδομήν καὶ ναυπηγίαν, τὰ δὲ ὄρη ἐξάγουσι σίδηρον, χαλ-
κόν, μόλυβδον, χρυσόν, ἄργυρον, γαιάνθρακας καὶ πετρέλαιον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, ἀνερχόμενοι εἰς 356 ἐκατ. ἀνθρώ-
πους εἰς τὴν Κεντρικὴν φυλὴν, ἥτις εἶνε ἡ πολυπληθεστέρα
καὶ εἰς τὴν Μογγολικὴν· πάντες οὗτοι ὁμιλοῦσι διαφόρους

γλώσσας, ὧν πρωτεύουσιν ἡ Γαλλικὴ, ἡ Γερμανικὴ καὶ ἡ Ἀγγλική· ἐκ τούτων, πλὴν τῶν Μωαμεθανῶν, Ἰουδαίων καὶ τι-
νων εἰδωλολατρῶν, οἱ λοιποὶ εἶνε χριστιανοί, (Ὁρθόδοξοι, Καθο-
λικοὶ καὶ Διακμαρτυρόμενοι) ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν,
κτηνοτροφίαν, βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἅτινα εὐρίσκονται
ἐν ἀνθηροτάτῃ ἀκμῇ.

Ἡ Εὐρώπη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 19 ἀπ' ἑλλήνων ἀνε-
ξάρτητα κράτη, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 9, Ἑλλάς, Τουρκία, Βουλ-
γαρία, Ρουμανία, Σερβία, Μαυροβούνιον, Ἰταλία, Ἰσπανία
καὶ Πορτογαλλία εἶνε νότικ'· τὰ 6, Γαλλία, Ἑλβετία, Αὐ-
στρογγαρία, Γερμανία, Βέλγιον καὶ Ὁλλανδία εἶνε κεντρικὰ
καὶ τὰ 4, Ρωσσία, Σκανδιναβικὴ χερσόνησος, Δανία καὶ Ἀγγλία
εἶνε βόρεικ'· πάντα δὲ ταῦτα κυβερνῶνται διαφροστροφῶς, ἥτοι
μοναρχικῶς, συνταγματικῶς, δημοσπονδιακῶς καὶ δημοκρατι-
κῶς. Ἐκ τῶν 19 κρατῶν ἡ Ρωσσία, Γαλλία, Γερμανία, Αὐ-
στρογγαρία, Ἰταλία καὶ Ἀγγλία ἀποτελοῦσι τὰ ἰσχυρότατα
κράτη καὶ λέγονται Μεγάλαι Δυνάμεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος καίται εἰς τὸ νοτιώτατον μέρος
τῆς Εὐρώπης καὶ ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Τουρκίας, πρὸς Ν.
ὑπὸ τῆς Μεσογείου θάλασσης, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελά-
γους καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους.

Αἱ θάλασσαι, αἱ ὁποῖαι περιβρέχουσιν αὐτὴν, σχηματίζουν
πολλοὺς κόλπους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημότεροι εἰς μὲν τὸ

Αἰγαῖον πέλαγος εἶνε ὁ Παγασητικός, ὁ Εὐβοϊκός, ὁ Σαρωνικός
καὶ ὁ Ἀργολικός· εἰς δὲ τὸ Ἰόνιον ὁ Ἀμβρακικός, ὁ τῶν Πα-
τρῶν, ὁ Κορινθιακός, ὁ Κυπαρισσιακός, ὁ Μεσσηνιακός καὶ ὁ
Λακωνικός.

Ἐκ τῶν χερσονήσων τῆς χώρας ἐπιστημότεραι εἶνε α') ἡ Πε-
λοπόννησος (Μωρέας), δισχιζομένη εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν,
τὴν Λακωνικὴν καὶ τὴν Ἀργολικὴν· β') ἡ Ἀττικὴ καὶ γ') ἡ
Μαγνησία· ἐκ δὲ τῶν πορθμῶν ἐπιστημότεροι εἶνε ὁ τοῦ Ἀμβρα-
κικοῦ, ὁ τοῦ Ρίου, ὁ τοῦ Εὐρίπου καὶ ὁ τῆς Κορίνθου.

Ἐκ τῶν ἡκρωτηρίων ἐπιστημότερα εἶνε· τὸ Ἀχτίον, εἰς τὴν
εἴσοδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· ὁ Ἀραξος, πρὸ τοῦ κόλπου
τῶν Πατρῶν· τὸ Ρίον καὶ Ἀντίρριον· εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλ-
πον· τὸ Ταΐραρον καὶ ὁ Μαλέας, εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν·
τὸ Σούνιον, τὸ Σκύλλαιον, ὁ Καφηρεὺς καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον,
εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπὶ τῶν νήσων.

Ἐκ τῶν λιμνῶν τῆς χώρας ἐπιστημότεραι εἶνε· ἐν μὲν τῇ
Στερεῇ Ἑλλάδι ἡ Βοιωτὴς, ἡ Κοπαῖς, ἡ Τριγωνίς καὶ ἡ
Δυσμαρία· ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ ἡ Φειάς, ἡ Στυμφαλὶς
καὶ ἡ εἰς ἔλος μεταβληθεῖσα Λέρνη.

Ὅρη ἐπιστημότερα ἔχει ἐν μὲν τῇ Στερεῇ τὴν Πάρον, τὸν
Ὀλυμπον, τὰ Καμβούνια, τὴν Ὀσσαν, τὸ Πήλιον, τὴν
Ὄρθρον, τὴν Οἶτην, τὰ Ἀκαρνανικά, τὸν Τυμφρηστόν, τὸν
Παρνασσόν καὶ ἄλλα· ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ τὰ Ἀρσάνεια,
τὸ Ἀρτεμίσιον, τὸ Μαίναλον καὶ τὸν Ταΐγετον.

Ποταμοὺς ἐπιστημότερους ἔχει ἐν μὲν τῇ Στερεῇ τὸν Πη-
ρεϊόν, τὸν Ἀραρθον, τὸν Ἀγελῶν, τὸν Σπερχειόν, τὸν Ἀσω-
πόν, τὸν Κηφισόν καὶ τὸν Ἰλισσόν· ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ

τὸν Ἀλφειόν, τὸν Πηνειόν, τὸν Ἰναιόν καὶ τὸν Εὐρώτα.

Ἐκ τῶν πεδιάδων ἐπιστημότεραι εἶνε· ἐν μὲν τῇ Στερεῇ ἡ τῆς Θεσσαλίας, Λαμίας, Ἀταλάντης, Θηβῶν, Πλαταιῶν, Λεβαδείας, Ἐλευσίνος, Ἀθηνῶν, Ἀκαρναντίας, καὶ Ἀργιρίου· ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ ἡ τῶν Πατρῶν, Μεσσηρίας, Λακωνίας, Ἀργολίδος καὶ Ἀρκαδίας.

Ἐκ τῶν ἱαματικῶν πηγῶν ἐπιστημότεραι εἶνε· ἡ τῆς Αἰδηφοῦ, τῶν Θερμοπυλῶν, τῆς Ὑπάτης, τῆς Κέθρου τοῦ Λουτρακίου καὶ ἄλλαι· ἔχει δὲ καὶ πολλὰ ἤρχισται ἐνεργὰ καὶ ἐσθερμένα, ὥς εἶνε τὸ τῆς Θήρας καὶ τῶν Μεθάνων· πᾶσχει δὲ ὑπὸ σεισμῶν καὶ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἡ Θεσσαλία, ἡ Βοιωτία, ἡ Φωκίς, αἱ Ἰόνιοι νῆσοι καὶ τὰ Β. καὶ Δ. παράλια τῆς Πελοποννήσου.

Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος εἶνε εὐκρατές καὶ ὑγρεϊνόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐρρώτατον, παράγον σιτηρὰ, σταφίδας (350 ἑκατομμ. λίτρας κατ' ἔτος) οἴνους, βάλσαμα, ἔλαιον, σῦκα, μέλι περιζήτητον, βαλανίδια, ἐσπεριδοειδῆ (λεμόνια, πορτοκάλια κτλ.). Ἡ κτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι ἐλαχίστην ἀνάπτυξιν ἔλαβε καὶ μόνον αἶγες καὶ πρόβατα τρέφονται, ὀλίγοι δὲ βόες καὶ ἵπποι.

Ὅρυκτὰ ἡ χώρα παράγει ἀργυροῦχον μολύβδον, ψευδάργυρον, σίδηρον, χαλκόν, χρώμιον, μάγμαρα διάφορα, ἀσβεστωλίθους, μυλοπέτρας καὶ ἄλλα.

Ἡ συγκοινωνία ἐν Ἑλλάδι ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, καὶ ἡ μὲν κατὰ ξηρὰν ἐνεργεῖται διὰ τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν πολλῶν ἀμαξιτῶν ἐδῶν, ἡ δὲ κατὰ θάλασσαν διὰ τῶν πλείστων ἱστιοφόρων πλοίων καὶ πολλῶν ἀτμοπλοίων.

Ἡ βιομηχανία ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ σιδήρου σμικρὴν ἔ-

λαβεν ἀνάπτυξιν· τὸ ἐμπόριον ὁμῶς εἶνε λίαν ζωηρόν, διότι γίνεται εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή διαφόρων πραγμάτων· κέντρα δὲ τοῦ ἐμπορίου εἶνε ἡ Κέρκυρα, αἱ Πάτραι, τὸ Κατάκολον, αἱ Καλάμαι, τὸ Γύθειον, ἡ Σῦρος, ὁ Πειραιεύς, ὁ Βῶλος καὶ ἄλλαι πόλεις.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Ἑλλάδι εἶνε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη, χάριν τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι τὸ Παρεπιστήμιον, ἡ Ἀκαδημία, τὸ Πολυτεχνεῖον, τὰ Γυμνάσια, τὰ Διδασκαλεῖα, ἡ Ριζάρειος Σχολὴ καὶ πλεῖστα ἄλλα ἰδιωτικὰ σχολεῖα.

Ἐπίσημος καὶ ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι εἶνε ἡ Ὀρθόδοξος Χριστιανική, ὑπάρχουσι ὁμῶς καὶ τινες καθολικοὶ καὶ ὀλίγοι Ἰουδαῖοι.

Τὸ πολίτευμα εἶνε συνταγματικὸν διαδοχικόν ὑπὸ τὸν βασιλέα Γεώργιον τὸν Α'. δευτερότοκον υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας τοῦ Χριστιανοῦ τοῦ Θ'. ἔχοντα σύζυγον τὴν βασίλισσαν Ὀλγαν, ἐξαδέλφην τοῦ ἀποθανόντος Ἀυτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'. καὶ ἀνελθόντα εἰς τὸν θρόνον τῷ 1863. Διάδοχος τοῦ θρόνου εἶνε ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς Κωνσταντῖνος, ὅστις συνεζεύχθη τὴν Σοφίαν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φρειδερίκου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, ἀνερχόμενοι εἰς 2 1]2 ἑκατομμ. ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ τὸ ἐμπόριον· ὀφείλουσι δὲ πάντες νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ στρατῷ, ὅστις ἀριθμεῖ ἐν καιρῷ εἰρήνης 20,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 80—120 χιλ. ἄνευ τῆς ἐθνοφρουράς.

Ὁ στόλος τῆς Ἑλλάδος ἀριθμεῖ 30 πλοῖα μετὰ 210 τηλεβόλων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 5 εἶνε θωρηκτά, (Ὑδρα, Σπέται, —

Ψαρά, Γεώργιος, "Ο.λ.γ.α) καὶ 36 τορπιλλοφόρα· ἡ σημαία εἶνε κυανόχρους διασχίζομένη ὑπὸ λευκοῦ σταυροῦ.

Τοπογραφικῶς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος διαιρεῖται εἰς 4 τμήματα· α'.) τὴν Στερεάν, β'.) τὴν Πελοπόννησον, γ'.) τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ δ'.) τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους· πολιτικῶς δὲ διαιρεῖται εἰς 16 νομούς, ἐκ τῶν ὁποίων 6 εἶνε εἰς τὴν Στερεάν, 5 εἰς τὴν Πελοπόννησον, 2 εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ 3 εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους.

Πόλεις ἐπίσημοι τῆς μὲν Στερεᾶς εἶνε αἱ Ἀθῆναι, πρωτ. τοῦ βασιλείου· Πειραιεύς, Θῆβαι, Ἐλευσίς, Λεβαδεία, Λαμία, Ἀμφισσα, Γαλαξείδιον, Ἀταλάντη, Μεσολόγγιον. Ἀργίσιον, Καρπενήσιον, Λάρισα, Βῶλος, Φάρσιλος, Τύρναβος, Τρίκαλα, Καλαμπάκα, Ἀρτα· τῆς δὲ Πελοποννήσου ἐπίσημοι πόλεις εἶνε αἱ Πάτραι, Αἴγιον, Πύργος, Καλάμαι, Μεσσήνη, Σπάρτη, Γύθειον, Τρίπολις, Λαωνίδιον, Ναύπλιον, Ἀργος καὶ ἄλλαι.

Ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐπιστημότεραι πόλεις εἶνε ἡ Χαλκὶς καὶ ἡ Ἐρμούπολις, τοῦ δὲ Ἰονίου πελάγους ἡ Κέρκυρα, ἡ Ζάκυνθος, τὸ Ἀργοστόλιον καὶ ἄλλαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, Σερβίας, Αὐστρίας καὶ Μαυροβουνίου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Αἰ-

γαίου πελάγους, τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Προποντίδος, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἰονίου καὶ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

Ἐκ τῶν κόλπων τῆς χώρας ἐπιστημότεροι ἐν μὲν τῷ Εὐξείνῳ εἶνε ὁ τοῦ Πύργου (Βουργῆς) ἐν τῇ Προποντίδι ὁ Κεράτιος, ὁ τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Τσεκμεδέ, ὁ τῆς Σηλυβρίας καὶ ὁ τῆς Ραιδεστοῦ· ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ὁ τῆς Σάμου, ὁ τῆς Καβάλλας, ὁ Στρυμωνικός, ὁ τοῦ Ἀγίου ὄρους, ὁ τῆς Κασσάνδρας καὶ ὁ Θερμαϊκός· ἐν δὲ τῷ Ἰονίῳ καὶ Ἀδριατικῷ πελάγει, ὁ τῆς Αἰλῶρος, ὁ τοῦ Καττάρου, ὁ Φλαρατικός καὶ ἄλλοι.

Ἐκ τῶν χειρονησίων ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Θρακική, ἡ Χαλκιδική, ἡ τῆς Αἰλῶρος καὶ ἄλλαι· ἐκ δὲ τῶν ἀκρωτηρίων ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ Μαστοριά, καὶ Θουρίας ἐν Θράκῃ, ὁ Ἀκράθως, τὸ Ποσειδίου, τὸ Καναστραῖον, ἡ Δέρρις καὶ τὸ Νυμφαῖον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τὸ Ἀκροκεραυτίον ἐν Ἠπείρῳ.

Πορθμοὺς ἡ χώρα ἔχει τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Ἑλλησπόντον, νήσους τὴν Ἀἴνον, Ἰμβρον, Σαμοθράκην, Θάσον καὶ Κρήτην· λίμνας δὲ τὴν Βιστονίδα καὶ Στεντορίδα ἐν Θράκῃ, τὴν Βόλβην, Λαγκαδᾶ, Δοϊράνην, Κερκυρίτιδα, Καστορίαν, Λυγρίτιδα ἐν Μακεδονίᾳ, τὴν Παμβώτιδα ἐν Ἠπείρῳ καὶ τὴν Λαβεάτιδα ἐν Ἀλβανίᾳ.

Ὅρη ἐπιστημότερα ἔχει τὸν Αἴμον, τὴν Ροδόπην, τὸν Ὀρβηλόν, τὸ Ἱερὸν ὄρος, τὸ Παγγαῖον, τὸν Ὑψίλωνα (Χολομόνδον), τὸν Σκάρδον, τὸ Βέρμιο, τὸ Βόϊον, τὸν Ὀλυμπον, τὰς Καμβούνια καὶ τὰς Κεραύνια· πεδιάδας ἔχει τὴν Θρακικήν, τὴν Μακεδονικὴν καὶ ἄλλας· ποταμοὺς δὲ τὸν Ἐβρον,

Νέστορ, Στρυμόνα, Ἀξιόν, Ἀῶον, Ἀφον, Ἀραχθον καὶ Δρίλωνα.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶνε εὐλαχὲς καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, ὄρυζαν, βάρβακα, καπνόν, οἶνον, ἔλαιον, μέταξιν καὶ μεσημβρινοὺς καρπούς. Τὰ ὄρη αὐτῆς παρέχουσι σίδηρον, χαλκόν, ὑδράργυρον, ψευδάργυρον κτλ. εἰς δὲ τὰς παχυτάτας αὐτῆς νομῆς τρέφονται καὶ πολλὰ οἰκόσιτα ζῷα, τὰ ὅποια παρέχουσιν ἄφθονον τυρόν καὶ βούτυρον.

Ἡ βιομηχανία τῆς χώρας εἶνε ὀλίγον ἀνεπτυγμένη, ἐσχάτως ὅμως συνεστήθησαν καὶ ὀλίγα βιομηχανικὰ κατὰστήματα ἐν ταῖς μεγάλαις αὐτῆς πόλεσι· τὸ ἐμπόριον αὐτῆς εἶνε ἀρκετὸ ζωήρὸν καὶ εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας Ἑλλήνων, Ἑβραίων, Ἀρμενίων καὶ Εὐρωπαίων· ἡ δὲ συγκοινωνία εἶνε ἐπίσης ἀνεπτυγμένη καὶ ἡ μὲν κατὰ ξηρὸν διενεργεῖται διὰ τῶν σιδηροδρόμων καὶ πολλῶν αὐτῆς ἀμαξιτῶν ὁδῶν, ἡ δὲ κατὰ θάλασσαν διὰ τῶν πολλῶν πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων.

Ἐπικρατοῦντα θρησκεύματα ἐν Τουρκίᾳ εἶνε ὁ Μωαμεθανισμὸς καὶ ὁ Χριστιανισμὸς· τὸ πολίτευμα εἶνε μοναρχία ἀπόλυτος· (ὁ νῦν μονάρχης Σουλτὰν Ἀβδούλ Χαμίτ Χὰν ὁ Β').

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς 8 1[2 ἐκατ. καὶ εἶνε Τούρκοι, Ἕλληνες, Βούλγαροι, Ἀλβανοί, Μικροβλάχοι, Ἀρμένιοι, Ἰουδαῖοι καὶ Εὐρωπαῖοι. Ὁ στρατός τῆς χώρας ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ εἰς 182,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 800,000 ἕως 1,000,000. Ὁ στόλος συνίσταται ἐκ 59 πλοίων, ἐξ ὧν τὰ 18 εἶνε θωρηκτά. Ἡ ἐμπορικὴ σημεία εἶνε ἐρυθρά, ἔχουσα τὸ ἐσωτερικὸν ἄνω τετραγωνίδιον λευκόν, ἐν τῷ ὁποίῳ καίται

ἀστήρ μετὰ ἑξ ἄκτίνων. Ἡ πολεμικὴ ἐπίσης εἶνε ἐρυθρὰ καὶ φέρει ἐν τῷ μέσῳ λευκὸν ἡμισέλιον, πρὸ τοῦ ὁποίου καίται ἀστήρ μετὰ ἑξ ἄκτίνων.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐξῆς χωρῶν.

α'.) ἐκ τῆς Θράκης, τῆς ὁποίας ἐπιστημότεροι πόλεις εἶνε ἡ Κωνσταντινούπολις, ἥτις εἶνε καὶ ἔδρα τοῦ κράτους· ἡ Ἀδριανούπολις, Ραιδεσιός, Ἡράκλεια, Καλλιπολις, Αἶδος, Δεδε-Ἀγάτς, Ξάνθη, Τεσσαράκοντα Ἑκκλησίαι, Διδυμότειχον, Μέραι, Τυρολόη καὶ ἄλλαι τινὲς μικραί.

β'.) ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Ρουμηλίας, τῆς ὁποίας ἐπιστημότεροι πόλεις εἶνε ἡ Φιλιππούπολις, Στενήμαχος, Τατάρ-Παζαρτζίκ, Σήλυμνος, Κεζανλίκ, Πύργος, Μεσημβρία, Ἀργίαλος, Σωζούπολις καὶ ἄλλαι μικραί.

γ'.) ἐκ τῆς Μακεδονίας, τῆς ὁποίας ἐπιστημότεροι πόλεις εἶνε ἡ Θεσσαλονίκη, Βιτώλια, Σέρραι, Δράμα, Καβάλλα, Μελένικον, Νευροκόπιον, Στρώμνιτσα, Δοϊράνη, Βελεσσά, Σκόπια, Νιάουσα, Καστοριά, Βέργρια, Βοδενά καὶ ἄλλαι μικραί.

δ'.) ἐκ τῆς Ἠπείρου, τῆς ὁποίας πόλεις ἐπίσημοι εἶνε τὰ Ἰωάννινα, Πρέβεζα, Πάργα, Ἀργυροκάστρον, Δέλβινον, Αἰώλων καὶ ἄλλαι.

ε'.) ἐκ τῆς Ἀλβανίας· πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ Σκόδρα, Ἀλέσιον, Δυρράχιον, Κρόϊα, Τύραννα καὶ Ἐλβασάν.

ς'.) ἐκ τῶν νήσων Δήμιον, Ἰμβρον, Σαμοθράκης, Θάσου καὶ τῆς μεγάλης Κρήτης, τῆς ὁποίας ἐπιστημότεροι πόλεις εἶνε τὰ Χανιά, Σφακιά, Ρέθυμνος καὶ Ἡράκλειον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Αὕτη ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρουμανίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ρουμηλίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Σερβίας καὶ τῆς Μακεδονίας.

Ὅρη αὐτῆς ἐπίσημα εἶνε· ἡ Ροδόπη· ὁ Αἴμος, ὅστις διακλαδίζεται εἰς ὅλην τὴν Βουλγαρίαν λαμβάνων διάφορα ὀνόματα καὶ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἔνθα ἀπολήγει εἰς τὸ Αἰμόνιον ἄκρωτήριον.

Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς χώρας ἐπισημότεροι εἶνε ὁ *Ἐβρος* ὁ *Δούναβις*, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ βόρειον αὐτῆς σύνορον· αὐτός δεχόμενος τὰ ὕδατα πολλῶν μικρῶν ποταμῶν ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον διὰ τριῶν στομιῶν.

Τὸ κλίμα τῆς Βουλγαρίας εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγρινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, παράγον δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ἄλλα πολλὰ φυσικὰ προϊόντα· ἐκ τῶν ὀρυκτῶν ἐξάγει γαϊάνθρακας, σίδηρον, μύλυθρον κτλ.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὑπὲρ τὰ 2 ἑκατομμ. εἶνε τὸ πλεῖστον χριστιανὸι ὀρθόδοξοι (σχισματικοὶ) καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος *Φερδινάνδου*· ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ βιομηχανίαν. Ὁ στρατός τῆς Βουλγαρίας ἀριθμεῖ ἐν εἰρήνῃ μὲν 34 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 136 χιλ. Στόλος δὲν ὑπάρχει. Ἡ βουλγαρικὴ σημαία εἶνε τρίχρους, ἥτοι λευκὴ, πρασίνῃ καὶ ἐρυθρᾷ.

Ἐπίσημοι αὐτῆς πόλεις εἶνε ἡ *Σόφια*, ἥτις εἶνε ἡ πρωτ.

Τέρνοβορ, *Σοῦμλα*, *Βάρνα*, *Ρουσσούκιον*, *Σιλίστρα*, *Σίστοβορ*, *Νικόπολις*, *Βιδίνριον*, *Ἑσκί-Τζουμαὰ* καὶ ἄλλαι μικραί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Αὕτη ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ τῆς Ρωσσίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ τῆς Σερβίας. Τὸ ἔδαφος τῆς χώρας εἶνε πεδινόν καὶ μόνον πρὸς τὰ ΒΔ. εἶνε ὄρεινόν, ἔνθα περιβάλλεται ὑπὸ τῶν *Τρανσυλβαρικῶν Ἀλπεων*, αἵτινες ἐξάγουσιν ἄφθονα μέταλλα, ὀρυκτὸν ἄλας καὶ πετρέλαιον· τὰ ὄρη δὲ ταῦτα εἶνε πλήρη δασῶν καὶ παρέχουσιν ἄφθονον ξυλείαν πρὸς ἐμπορίαν. Ποταμὸν ἐπίσημον ἔχει τὸν ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας χωρίζοντα αὐτὴν *Δούναβιν* καὶ διάφορα τούτου παραποτάμια, ἥτοι τὸν *Προῦθον*, *Σερέτην* καὶ *Α.λούταν*.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶνε ὑγρινόν, ἀλλὰ τοσοῦτο ψυχρόν, ὥστε τὸν χειμῶνα συνήθως ὁ *Δούναβις* πηγνυται. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 5,500,000 εἶνε Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως *Καρόλου τοῦ Α΄*. Ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν γεωργίαν, ἀπολαμβάνοντες ἀφθόνους δημητριακοὺς καρποὺς, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὅποιον εἶνε λίαν ζωηρόν.

Ὁ στρατός αὐτῆς ἀριθμεῖ ἐν εἰρήνῃ 52 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 120 χιλ. Στόλον δὲν ἔχει. Ἡ σημαία αὐτῆς συνίσταται ἐκ τριῶν καθέτων ταινιῶν, κυανῆς, κιτρίνης καὶ ἐρυθρᾶς.

Πόλεις αὐτῆς ἐπίσημοι εἶνε τὸ *Βουκουρέστιον*, ἥτις εἶνε ἡ πρωτ. *Βραϊλα*, *Γαλάζιον*, *Ίάσιον*, *Ίσμαήλιον*, *Σουλινᾶς*, *Γιούργε-
βογ*, *Καλαφάτιον* καὶ ἄλλαι τινές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΡΒΙΑΣ

Αὕτη ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Αὐστροουγγαρίας, ἀπ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Δουνάβεως, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Νόβι Παζάρ καὶ τῆς Μακεδονίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ρουμανίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Βοσνίας καὶ τοῦ Νόβι-Παζάρ.

Τὰ ὄρη αὐτῆς εἶνε κλάδοι τοῦ Αἴμου καὶ παρέχουσι μέταλλα σιδήρου, χαλκοῦ κτλ. Μεταξὺ τῶν ὀρέων ἐκτείνονται πεδιάδες, ἐν αἷς καλλιεργοῦνται οἱ δημητριακοὶ καρποί, ἡ ἄμπελος καὶ ὁ καπνός· βόσκουσι δὲ πολλὰ ποίμνια, ἅτινα ἀποφέρουσι λαμπρὸν τυρὸν καὶ ἰδίως περίφημον ἔριον· τρέφονται δὲ καὶ μεγάλαι ἀγέλαι χιίρων, διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν βαλανιδίων.

Ἐκ τῶν ποταμῶν αὐτῆς ἐπισημότεροι εἶνε ὁ *Σαῦος* καὶ ὁ *Μοραύας*, παραπόταμοι τοῦ Δουνάβεως.

Τὸ κλίμα τῆς Σερβίας εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 2,000,000 εἶνε χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι καὶ κυβερνῶνται ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Α΄ υἱοῦ τοῦ Μιλάνου. Ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν τῶν χιίρων καὶ τῶν προβάτων. Αὕτη ἀριθμεῖ ἐν εἰρήνῃ στρατὸν 20,000 ἐν πολέμῳ δὲ 84,000. Ἡ σημαία αὐτῆς συνίσταται ἐξ ἐρυθροῦ, κίττου καὶ λευκοῦ χρώματος. Πόλις αὐτῆς ἐπισημότεραι εἶνε τὸ *Βελιγράδιον*, *Σεμένδρια*, *Κραγούγεβατς*, *Αλεξινάτς*, *Βράνια*, *Πιρότ* καὶ ἄλλαι μικραί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΟΣΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗΣ

Αἱ χῶραι αὗται, παραχωρηθεῖσαι προσωρινῶς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Αὐστρίας, ὁρίζονται πρὸς Β. καὶ Δ. ὑπὸ τῆς Αὐστροουγγαρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τῆς διοικήσεως Νόβι Παζάρ καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Σερβίας.

Τὸ ἔδαφος αὐτῶν εἶνε ὄρεινόν, περιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν *Διναρικῶν Ἀλπεων*, αἵτινες εἶνε διακλαδώσεις τῶν Ἀνατολικῶν Ἀλπεων καὶ παρέχουσιν ἀφθονον σίδηρον.

Ἐκ τῶν ποταμῶν οἱ ἐπισημότεροι εἶνε ὁ *Βόσνας* ὁ *Νάρων*, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Διναρικῶν Ἀλπεων ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Τὸ κλίμα ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν· οἱ δὲ κάτοικοι, ἀνερχόμενοι εἰς 1,325,000 περίπου, εἶνε πάντες σχεδὸν Σέρβοι τὴν καταγωγὴν. Πρεσβεύουσι δὲ οἱ μὲν πλείονες τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν, οἱ δὲ λοιποὶ τὴν Μωαμεθανικὴν καὶ τὴν καθολικὴν.

Πόλεις αὐτῆς ἐπίσημοι εἶνε τὸ *Σεράγεβογ*, *Τραύνικον*, *Σβόρνικον*, *Μοστάρη*, *Βαγιαλουῦκα* καὶ ἄλλαι μικραί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΒΙ ΠΑΖΑΡ

Ἡ χώρα αὕτη, κειμένη μεταξὺ τῆς Σερβίας, Βοσνίας, Μαυροβουνίου, Ἀλβανίας καὶ τῆς Μακεδονίας, κατέχεται ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ Αὐστροουγγαρίας. Διὰ τῆς χώρας ταύτης

διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος ὁ ἄγων ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Βιέννην. Ἡ χώρα αὕτη εἶνε, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὄρεινὴ καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 170 χιλ. κατ. οἵτινες εἶνε Σέρβοι τὴν καταγωγὴν, ὀρθόδοξοι καὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Ἐνταῦθα ἐπίσημος πόλις εἶνε ἡ ὁμώνυμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

Τοῦτο ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἐξεγοβίνης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀλβανίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Νοβι παζάρ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους. Τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶνε ὄρεινόν καὶ πετρώδες, τὸ κλίμα ψυχρόν, ἀλλ' ὑγιεινόν. Οἱ κάτοικοι, ἀνερχόμενοι εἰς 235 χιλ. ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνῶνται δεσποτικῶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Νικολάου τοῦ Α'. Εἶνε δὲ ἅπαντες ὀρθόδοξοι. σερβικῆς καταγωγῆς· πολλοὶ τῶν κατοίκων διὰ τὸ ἄγονον τῆς χώρας αὐτῶν ἀποδημοῦσιν εἰς ἄλλας χώρας διὰ νὰ ζήσωσιν. Πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ Κετίγγη πρωτ. Δουλιτσίνογ, Ἀντίβαρι καὶ ἄλλαι μικραί.

ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Α'.

Μεριοδεία Αὐστρουγγαρίας

α'.) Βιέννη—Τεργιέστη

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΔ.

Βιέννη· ἔδρα τοῦ κράτους καὶ κεντρικὸς σταθμὸς τῆς ἀπὸ Κωνσ[πόλεως] σιδηρ. γραμμῆς, ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ Δουνάβους. Αὕτη εἶνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς μετὰ λαμπρῶν κτιρίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημότερα εἶνε τὰ βασιλικὰ ἀνάκτορα, τὸ πανεπιστήμιον, τὸ πολυτεχνεῖον, τὸ ἀστεροσκοπεῖον, ἡ ἀκαδημία καὶ ἄλλα. Κάτ. 1,400,000. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι ΝΔ. διερχόμεθα τὰς πόλεις

Λίντζ· ἐπίσημος διὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων. Κατ. 50,000. **Σαλτσβούργον**· ὀνομαστὴ διὰ τὰ ἀλατωρυχεῖά της.

Γράτς· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς μετὰ πανεπιστημίου. Κατ. 120,000.

Κλαγεμβούργον· πόλις ὥραία μετὰ πανεπιστημίου. Κάτ. 20,000.

Λαϊβάχ· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς. Κάτ. 30,000.

Ἀδελσβέργον· ἐπίσημος διὰ τὸ μετὰ σταλακτιτῶν σπήλαιον αὐτῆς.

Τεργέσνι· ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου, ὁ πρῶτος τοῦ κρά-
τους ἐμπορικὸς λιμὴν, ἔνθα ἐμπορεύονται καὶ πολλοὶ Ἕλληνες.
Κάτ. 160,000.

6'.) *Βιέννη—Σεμλίνον*

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΝΑ.

Βιέννη.

Πρεσβουργον· πάλαι τῆς Οὐγγαρίας πρωτ. κ. 40 χιλ.
Μετὰ ταῦτα ἀφ' οὗ διέλθωμεν τὰς πόλεις *Ραάβη, Κομόρνον,*
Γράνη, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Βουδαπέσνι· πρωτ. τῆς Οὐγγαρίας· ἐκτισμένη ἐπ' ἀμ-
φοτέρων τῶν ὀχθῶν τοῦ Δουνάβεως. Αὕτη εἶνε πόλις ἐμπορι-
κὴ καὶ βιομηχανὸς μετὰ πανεπιστημίου καὶ πολυτεχνείου· κ.
520 χιλ.

Κετόκεμέτνι· διενεργούσα σπουδαῖον ἐμπόριον κτηνῶν·
κ. 50 χιλ.

Σεγεδῖνον· ἡ δευτέρα πόλις τῆς Οὐγγαρίας κατὰ τὸν
πληθυσμόν, διενεργούσα ἐμπόριον ξυλικῆς· κ. 70 χιλ.

Θηρεσιόπολις· ἐκτισμένη ἐπὶ λαμπρῆς θέσεως· κάτ.
60 χιλ.

Νεουδάτνι· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς.

Σεμλίνον· ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως ἀπέναντι τοῦ Βελιγραδίου,
μετὰ τοῦ ὁποίου συνδέεται σιδηροδρομικῶς.

γ'.) *Βουδαπέστη—Λεμβέργη*

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΒΑ.

Βουδαπέσνι.

Σχεμνίτση· ἡ πέριξ χώρα εἶνε μεταλλοφόρος.

Κρεμνίτση· ἔχουσα μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Κρακοβία· μετὰ πανεπιστημίου· κ. 75 χιλ.

Λεμβέργη· πόλις ἐμπορικὴ καὶ πανεπιστημιακὴ· κάτ.
130 χιλ.

δ'.) *Βιέννη—Πίλσεν*

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΒΔ.

Βιέννη.

Ἀουστρελίτση· ἐπίσημος διὰ τὴν μεταξὺ τῶν αὐτοκρα-
τορῶν Γαλλίας, Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας τῷ 1805 μάχην.

Βρύννη· ἐπίσημος διὰ τὴν βιομηχανίαν μαλλίνων ὑφα-
σμάτων· κ. 100 χιλ.

Πράγα· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς μετὰ πανεπιστη-
μίου· κ. 185 χιλ.

Πίλσεν· ἐμπορικὴ πόλις μετὰ ζυθοποιείων· κ. 50 χιλ.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Αὐστρουγγαρία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώ-
πης, τὸ ὅποῖον ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρωσσίας καὶ Γερμα-
νίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, τοῦ Μαυροβου-
νίου, τῆς Σερβίας καὶ τῆς Ρουμανίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωσ-
σίας, καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, Ἑλβετίας καὶ Ἰταλίας.

Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ δύο μερῶν τῆς Αὐστρίας, ἧτις περι-
λαμβάνει τὸ ΒΔ. μέρος, τὸ ὅποῖον εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον ὄρει-
νόν, ἔνθα ὑψοῦνται τὰ *Σουδήτια*, τὸ *Ἔρτσον* καὶ ὁ *Βοημικὸς*,
μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Γερμανίας· ἐκ τῆς Οὐγγαρίας, ἧτις περι-
λαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος, τὸ ὅποῖον εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον πε-

δινόν καὶ περιβάλλεται πρὸς Β. ὑπὸ τῶν *Καρπαθίων* ὄρεων καὶ πρὸς Ν. ὑπὸ τῶν *Τρανσυλβαρικῶν* "Αλπεων, ἅτινα θεωροῦνται συνέχεια τῶν Ἀν. "Αλπεων· αὗται διακλαδιζόμεναι μέχρι τῆς Δαλματίας λαμβάνουσι διάφορα ὀνόματα (*Καρκινικάι, Τουλιαναί, Νωρικάι καὶ Διναρικάι* "Αλπεες). Τὰ ὄρη ταῦτα παρέχουσιν ἄφθονον σίδηρον, χαλκόν, μέλυδον, ψευδάργυρον, ὀρυκτὸν ἄλας, γαιάνθρακας καὶ ὀλίγον χρυσόν καὶ ἄργυρον.

Μεταξὺ τῶν ὄρεων τούτων ἀπαντῶσι καὶ δύο μεγάλαι πεδιάδες, ἡ τῆς *Βιέννης* καὶ τῆς *Ουγγαρίας*, αἵτινες διαρρέονται ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν περικοπτόμενων αὐτοῦ· οὗτος πηγάζει ἐκ τῶν ὄρεων τῆς Γερμανίας καὶ ἐκβάλλει διὰ τριῶν στομιῶν εἰς τὸν Πῦξινον πόντον. Αἱ πεδιάδες αὗται εἶνε εὐφρόνιστα καὶ παράγουσιν ἀφθόνους δημητριακοὺς καρπούς. ὧν γίνεται μεγίστη ἐξαγωγή, γεώμηλα, καπνόν, ἔλαιον, ζαχαροκάλαμον καὶ βόσκουσιν ἐν αὐταῖς οἱ γνωστοὶ τῆς Ουγγαρίας ἵπποι καὶ πολλὰ ἄλλα οἰκόσιτα ζῷα.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας ταύτης εἶνε ποικίλον, ἥτοι ψυχρὸν μὲν ἐπὶ τῶν ὄρεινῶν μερῶν, εὐκραὲς δὲ καὶ γλυκὺ ἐπὶ τῶν κοιλάδων καὶ πεδιάδων. Οἱ κάτοικοι ἀνέρχονται εἰς 44 ἑκατομ. τούτων οἱ πλείστοι εἶνε καθολικοὶ τὸ θρησκευμα, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ὁρθόδοξοι, διαμαρτυρούμενοι καὶ Ἑβραῖοι, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἅτινα εὐρίσκονται εἰς ἀνθρῶν κατὰστασιν· κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ *Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου* *Ίωσήφ*. Ἡ χώρα αὕτη ἔχει ἐν εἰρήνῃ στρατὸν 370 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 1,870,000. Ἡ ἐμπορικὴ σημαία ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἐρυθρῶν ταινιῶν, αἵτινες χωρίζονται διὰ λευκῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει τὸ στέμ-

μα. Ἡ *Αὐστρουγγαρία* κτήσεις ἐπὶ τῶν ἄλλων ἡπείρων δὲν ἔχει, κατέχει ὅμως ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῆς τὴν Βοσνίαν, Ἑρζεγοβίνην καὶ τὸ Νόβι Παζάρ.

Β'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

α'.) *Βερολίνον*—*Καινιξβέργη*

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΒΑ.

Βερολίνον· ἡ πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσίας καὶ ὅλης τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ Σπρέα, παραποτάμου τοῦ Ἀλβιος. Ἡ πόλις αὕτη φημίζεται διὰ τὰς λαμπρὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰ πλεῖστα καλλιτεχνικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα. Ἐν αὐτῇ ἀνεπτύχθησαν τὰ γράμματα, αἱ ἐπιστῆμαι, ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον κατ. 1 1]2 ἐκ. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι ΒΑ. διερχόμεθα τὰς πόλεις·

Στεττίνον· παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ὀδέρου, ἔχον ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν ἀκριαν· κ. 116 χιλ.

Βρουμβέργη· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος· *Μαριεμβούργον*.

Δάντωικον· λιμὴν ὁχυρὸς καὶ ναυτικός. κ. 120 χιλ.

Καινιξβέργη· πολεμικὸς ναύσταθμος ἐν τῇ Βαλτικῇ. κ. 160 χιλ.

β'.) *Βερολίνον*—*Ὀλδεμβούργον*

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΒΑ.

Βερολίνον.

Βιττεμβέργη· ἐνταῦθα ἐκέρυξεν ὁ Λούθηρος τῷ 1517 τὴν θρησκευτικὴν μεταρρύθμισιν. Μετὰ ταῦτα διερχόμενοι τὴν πόλιν *Δανεμβέργη* φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου καίται ἡ

Λυδέκν· παρὰ τὸν ὁμώνυμον κόλπον· πόλις ἐμπορικὴ· κ. 76 χιλ. Πρὸς Α. τῆς Λυδέκνης κεῖται ἡ *Ροστόκη*, ἔχουσα 45 χιλ. κατ. καὶ βορειότερον τὸ *Σλέσβιγον*· ἀμφότεραι αἱ πόλεις συνδέονται σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Λυδέκνης. Μετὰ ταῦτα προχωροῦντες φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται τὸ

Ἀμβούργον· παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀλβίος, ἔχον ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν ἀκμαίαν· ἡ πόλις αὕτη συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Κιέλου διὰ τῆς διώρυχος Κιέλου-Ἀμβούργου, ἥτις ἐπερχώθη τῷ 1895· κ. 620 χιλ.

Βρέμν· οὐ μακρὰν τοῦ ὁμώνυμου κόλπου, ἔχουσα ἐμπόριον καὶ ἀκμαζούσαν βιομηχανίαν· κ. 180 χιλ.

Ὀλδεμβούργον· ἡ πατρίς τῆς Ἀμαλίας, τῆς πρώτης βασιλίσσης τῆς Ἑλλάδος.

γ.) Βερολίνον—Κολωνία

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις Δ.

Βερολίνον.

Ποτσδάμν· ἡ δευτέρα τοῦ αὐτοκράτορος καθέδρα· κατ. 50 χιλ.

Μαγδεμβούργον· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος· κ. 200 χιλ.

Βρουνσβίκη· διενεργοῦσα ἐμπόριον βιβλίων· κ. 100 χιλ.

Ἀννόβερον· βιομήχανος καὶ ἐμπορικὴ πόλις· κ. 160 χ.

Δυσσελδόρφν· ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ρήνου· κ. 150 χιλ.

Κολωνία· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος, ὀνομαστὴ δὲ διὰ τὸ εὐώδες ὕδωρ (Κολωνίης) καὶ τὸ ὑψηλὸν τῆς μητροπόλεως κωδωνοστάσιον· κ. 280 χιλ.

δ.) Κολωνία—Μόναχον.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις Ν.

Κολωνία.

Μαγοντίακον· πόλις ἐμπορικὴ, ἔχουσα τὸ μνημεῖον τοῦ Ἰωάνν. Γούττεμπεργ, ἐπινοητοῦ τῆς τυπογραφίας· κ. 70 χιλ.

Δαρμστάτν· πόλις βιομήχανος μὲ πολυτεχνεῖον καὶ μουσεῖα· κ. 56 χιλ.

Καρλόρουν· ἐπὶ τοῦ Ρήνου, ἔχουσα ὀνομαστὸν πολυτεχνεῖον· οὐ μακρὰν αὐτῆς τὰ θερμὰ λουτρά *Βάδεν-Βάδεν*· κ. 75 χιλ.

Στουτγάρδν· πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης, ἔχουσα βιομηχανίαν ἀκμαίαν καὶ πολυτεχνεῖον ὀνομαστὸν· κ. 140 χιλ.

Οὔλμν· πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἐπίσημος διὰ τὸν μεγαλοπρεπῆ ναόν, ὅστις εἶνε καὶ ὁ μεγαλειότερος τῶν τῆς Γερμανίας· κ. 30 χιλ.

Ὁξβούργον· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος· κ. 50 χιλ.

Μόναχον· ἡ πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Βαυαρίας, μετὰ πανεπιστημίου, πολυτεχνείου καὶ περιφήμων ζυθοποιείων· κ. 350 χιλ.

ε.) Βερολίνον—Νυρεμβέργη.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις Ν.

Βερολίνον.

Χάλλν· πανεπιστημικὴ καὶ βιομήχανος πόλις, ἐξάγουσα πετρέλαιον καὶ γαιάνθρακας· κ. 100 χιλ.

Δειψία· ὀνομαστὴ διὰ τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον τῶν βιβλίων· κ. 350 χιλ.

Δρέδν• πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας, πόλις ὠ-
ραία μετὰ λαμπροῦ πολυτεχνείου· κ. 280 χιλ.

Ἀλτεμβούργον• ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος· κ. 35 χιλ.

Βεϊμάρν• ἐν αὐτῇ ἔζων οἱ ποιεῖται *Γκαϊτε*, *Σρίλλερ*, καὶ
Χέρδερ· κ. 30 χιλ.

Νυρεμβέργον• ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος, ἐπίσημος δὲ
διὰ τὸ λαμπρόν της μουσεῖον· κ. 145 χιλ.

5.) *Berolinon* — *Breslauia*.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΝΑ.

Βερολῖνον.

Φραγκφούρτη• ἐπὶ τοῦ Ὀδέρου, ἐμπορικὴ καὶ βιομη-
χανος· κ. 60 χιλ.

Βρεσλαυῖα• ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, μετὰ πανεπιστη-
μίου καὶ ἀκμαζούσης βιομηχανίας· κ. 340 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ

Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα
τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς
θαλάσσης, τῆς Δανίας καὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, πρὸς Ν.
ὑπὸ τῆς Αὐστροουγγαρίας καὶ Ἑλβετίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς
Ρωσσίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ὀλλανδίας, τοῦ Βελγίου καὶ
τῆς Γαλλίας.

Αὕτη ἐν μὲν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ, ἔχει ἐπισήμους κόλπους,
τὸν τοῦ *Δαντζίκου*, *Πομπενανίας* καὶ τὸν τῆς *Λυβέκης*, ἐν δὲ
τῇ Γερμανικῇ τὸν τῆς *Βρέμης* καὶ ἄλλους μικροῦς.

Καὶ τὸ μὲν Β. αὐτῆς μέρος εἶνε πεδινόν, διαρρέομενον ὑπὸ
πολλῶν ποταμῶν, ὡς τοῦ *Ρήνου*, *Βέξερ* καὶ *Ἀλβιος*, οἵτινες
ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, τοῦ *Ὀδερος* καὶ *Βι-*
στούλα, οἵτινες ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν· τὸ
δὲ νότιον καὶ δυτικόν εἶνε ὄρεινόν, ἔνθα ὑψοῦνται ὁ *Βοεμικός*
δρυμός, ὁ *Θουρήγγιος* δρυμός, τὰ *Σουδήτια* καὶ τὸ ὄρος *Έρ-*
τσον. Τὰ ὄρη ταῦτα παρέχουσι σίδηρον, χαλκόν, ψευδάργυρον,
ἄργυρον καὶ γαιάνθρακας· αἱ δὲ πεδιάδες ἐπιμελῶς ὑπὸ τῶν
κατοίκων καλλιεργούμεναι, παράγουσι δημητριακοὺς καρπούς,
οἶνον, καπνόν, γεώμηλα καὶ ἄλλα.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας πρὸς Β. μὲν εἶνε ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν,
πρὸς Ν. δὲ εὐκρατον. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνέρχονται εἰς 50.
ἑκατομ. τούτων οἱ πλείστοι εἶνε διαμαρτυρούμενοι· ὑπάρχουσιν
ὅμως καὶ τινες καθολικοὶ καὶ ὀλίγοι Ἰουδαῖοι· ἀσχολοῦνται δὲ
εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ἀνάπτυ-
ξιν τῶν καλῶν τεχνῶν, καὶ κυβερνῶνται ὁμοσπονδιακῶς ὑπὸ
τοῦ Αὐτοκράτορος *Γουλιέλμου* τοῦ Γ'. Ἡ χώρα αὕτη ἐν καιρῷ
εἰρήνης ἀριθμεῖ 487 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 2,410,000
ἄνδρας. Ὁ σπόλος αὐτῆς συνίσταται ἐξ 76 πλοίων, ἐκ τῶν ὁ-
πλοίων τὰ 27 εἶνε θωρηκτά. Ἡ ἐμπορικὴ σημαία συνίσταται ἐκ
τριῶν ὁριζοντίων ταινιῶν, μελαίνης, λευκῆς καὶ ἐρυθρᾶς.

Ἡ Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία συνίσταται ἐκ 4 μεγάλων βα-
σιλείων, 6 μεγάλων δουκάτων, 5 μικρῶν, 7 ἡγεμονιῶν, 3 ἐ-
λευθέρων πόλεων καὶ 2 αὐτοκρατορικῶν χωρῶν τῆς Ἀλσατίας
καὶ Λωρραίνης, αἵτινες ἀνήκον εἰς τὴν Γαλλίαν· ἔχει δὲ καὶ
κτήσεις τινὰς ἐν Ἀφρικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ.

Γ'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΔΑΝΙΜΑΡΚΙΑΣ.

Κοπεγχάγη· πρωτ. τοῦ κράτους ἐπὶ τῆς νήσου Ζηλανδίας, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος μετὰ πανεπιστημίου, πολυτεχνεῖου καὶ ἀστεροσκοπεῖου· κ. 380 χιλ. Εἰς τὸ Β. μέρος τῆς νήσου, ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ Σούνδου, κεῖται ἡ

Ἐλδινγκόρη· αὕτη σχεδὸν ἐρημώθη ἀφ' οὗ ἡ δίοδος τοῦ πορθμοῦ κατέστη ἐλευθέρη εἰς τὰ πλοῖα.

Ὀδένδη· ἐπὶ τῆς νήσου Φιννίας· κ. 50 χιλ.

Ἀρχαούζην· ἡ δευτέρα πόλις τοῦ κράτους ἐπὶ τῆς Ἰουτλάνδης· κ. 35 χιλ.

Ρανδέρδη· ἐν τῇ αὐτῇ χερσονήσῳ ἔχουσα ἐργαστήσια χειροκτίων.

Ρεϋκιαβίκ· ἐπὶ τῆς νήσου Ἰσλανδίας μετὰ θερμῶν πηγῶν· κ. 4 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Δανιμαρκίας.

Δανιμαρκία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον κεῖται πρὸς Β. τῆς Γερμανίας μετὰ τῆς Γερμανικῆς καὶ Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῶν πορθμῶν Σκαγεράζ, Κατεγάτου καὶ τῆς διώρυγος τοῦ Κιέλου.

Αὕτη ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς τεχνητῆς νήσου Ἰουτλάνδης, ἥτις εἶνε προέκτασις τῆς Γερμανικῆς χώρας, καὶ ἐκ τῶν νήσων Σεελάνδης, Λααλάνδης, Φιννίας, Φαστέρης καὶ ἄλλων μικρῶν ἐνδρισκομένων ἐν τῇ Γερμανικῇ καὶ Βαλτικῇ θαλάσσῃ· πρὸς τοῦτοις δὲ ἐκ τῶν Φαιρόων καὶ τῆς μεγάλης νήσου Ἰσλανδίας.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἰουτλάνδης εἶνε πεδινόν, διαρρεόμενον ὑπὸ ποταμῶν ἀστράντων· τὰ παράλια εἶνε χαμηλὰ καὶ προφυλάσσονται ὑπὸ γιγαντιαίων προχωμάτων. Ἡ Ἰσλανδία εἶνε ὄρεινὴ καὶ ἡφιστειώδης καὶ αἰωνίως ὑπὸ πάγων κεκαλυμμένη· ἐνεργὸν ἡφιστειον ἐν αὐτῇ εὐρίσκεται ἡ Ἑκλα. Ἡφιστειώδεις νῆσοι εἶνε καὶ αἱ Φαιρόαι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ζῶσιν ἵπποι καὶ πρόβατα ἡμιάγρια.

Τὸ κλίμα τῆς Δανιμαρκίας δὲν εἶνε πολὺ ψυχρὸν, εἶνε ὁμῶς ὑγρὸν καὶ ὀμβρῶδες. Τὰ προϊόντα τῆς χώρας εἶνε δημητριακοὶ καρποί, βούτυρον, τυρός, λινόν, κάνναβις κτλ.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 2,200,000 ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν ἄλιεαν καὶ ναυτιλίαν καὶ εἶνε ἅπαντες διαμαρτυρόμενοι· κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ τοῦ Θ' τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου. Ἡ βιομηχανία τῆς χώρας εἶνε μετρία, τὸ ἐμπόριον λίαν ζωηρόν, διευκολυνόμενον ὑπὸ πολλῶν σιδηροδρόμων, ἡ δὲ ἐκπαίδευσις ἀρίστη διότι πανταχοῦ ὑπάρχουσι σχολεῖα. Στρατὸν ἐν πολέμῳ ἀριθμεῖ 58 χιλ. ἄνδρας, στόλον δὲ 47 πλοῖα, ἐξ ὧν τὰ 8 εἶνε θωρηκτά. Ἡ ἐμπορικὴ σημαία εἶνε ἐρυθρὰ καὶ φέρει λευκὸν σταυρόν. Ἡ Δανιμαρκία ἔχει καὶ κτήσεις τινὰς ἐν Ἀμερικῇ.

Δ'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

α'.) Χάγη — Ἀμστελόμεν.

γραμμὴ σιδηρ. διέθυσαι Β.

Χάγη· πρωτ. τοῦ κράτους, πόλις ὠρεία μετὰ λαμπρῶν ἀνακτόρων, κήπων, καὶ δασῶν. Κάτ. 160,000.

Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι πρὸς Β. διερχόμεθα τὰς πόλεις,

Λεϋδν• βιομήχανος καὶ πανεπιστημιακῆ. Κάτ. 45,000.

Σάνδαν• πόλις ὥρτια μὲ ναυπηγεῖα καὶ χαρτοποιεῖα.

Ἀρλέρν• ὀνομαστή διὰ τὰ λινὰ αὐτῆς ὑφάσματα καὶ τὴν ἀνθοκομίαν. Κάτ. 50,000.

Ἀμστελδάμου• διηρημένη διὰ διωρύχων εἰς 90 νη-
σίδρια. Εἶνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος μὲ λαμπρὰ οἰκο-
δομήματα, ἐκ τῶν ὑποίων διακρίνονται τὸ ἀνέκταρον καὶ τὰ
κωδωνοστάσια, ἅτινα ἔχουσι ἁρμονίας κωδῶνων, ὅς οἱ Ὀλλαν-
δοὶ πολλοὶ ἀγαπῶσιν. Κάτ. 420,000.

(β.) Χάγη—Λουξεμβούργον.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις ΝΑ.

Χάγη.

Ρότερνδάμ• πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος. Κάτ. 210,000.

Δορτρέχτη• ὄχυρὸν καὶ ἐμπορικὴ. Μετὰ ταῦτα ἀφοῦ
διέλθωμεν τὰς πόλεις Βρέδα, Τιλβούργον φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου
κεῖται ἡ

Μαστρίχτη• 35 χιλ. κατ. καὶ ἔτι νοτιώτερον τὸ

Λουξεμβούργον• τοῦτο κεῖται μεταξὺ Γερμανίας,
Γαλλίας καὶ Ἑλβετίας καὶ ἀνήκει τῇ Ὀλλανδίᾳ. Οἱ κάτοικοι
τῆς χώρας ταύτης 20 χιλ. εἶνε Γερμανικῆς καταγωγῆς.

(γ.) Χάγη—Οὐτρέχτη.

γραμμὴ σιδηροδρομικῆ• διεύθυνσις Α.

Χάγη.

Οὐτρέχτη• κέντρον τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ ἡ

ἑδρ.α τοῦ καθολικοῦ ἀρχιεπισκόπου μετὰ πανεπιστημίου καὶ
ἀστεροσκοπείου. Κάτ. 85 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Ὀλλανδίας.

Ὀλλανδία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ
ὅποτον ὀρίζεται πρὸς Β. καὶ Δ. ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης,
πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γερμανίας καὶ πρὸς Α. ὑπὸ
τῆς Γερμανίας. Αὕτη καλεῖται καὶ Κάτω Χώρα, διότι εἰς πολ-
λὰ μέρη τὰ παράλια αὐτῆς εἶνε χαμηλότερα τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης, ἀπὸ τῆς ὁποίας προφυλάσσεται διὰ γιγαντιαίων
προχωμάτων.

Τὸ ἔδαφος τῆς χώρας εἶνε πεδινὸν διαρρεόμενον ὑπὸ τῶν
ποταμῶν *Ρήνου* καὶ *Σκάλδιος*, οἵτινες ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν
Γερμανικὴν θάλασσαν· παράγει δὲ σῖτον, κριθήν, ἄραβόσιτον,
γεώμηλα καὶ τρέφει βόας καὶ πρόβατα ἐκ τοῦ γάλακτος τῶν
ὁποίων κατασκευάζεται ἐξαιρετὸς τυρὸς καὶ περίφημον βούτυρον.

Τὸ κλίμα τῆς Ὀλλανδίας εἶνε εὐκαρές, ὑγρὸν ὅμως καὶ
ὀμβρῶδες. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 4,500,000 διοι-
κοῦνται συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως *Γουλιέλμου*· τού-
των οἱ πλείονες εἶνε διαμαρτυρούμενοι, οἱ δὲ λοιποὶ καθολικοὶ
καὶ ὀλίγοι Ἑβραῖοι ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνο-
τροφίαν, ἀλιείαν, βιομηχανίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἅτινα δια-
τελοῦσιν εἰς ἀνθηροτάτην κατάστασιν, ὥς καὶ ἡ ἐκπαίδευσις
 χάριν τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι πολλὰ σχολεῖα καὶ 4 πανεπι-
στήμια.

Στρατὸν ἐν πολέμῳ ἔσθμει 180,000 ἄνδρας, στόλον δὲ
148 πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 23 εἶνε θωρηκτά. Ἡ σημαία

αὐτῆς συνίσταται ἐκ τριῶν ὀριζοντίων ταινιῶν, ἐρυθρᾶς, λευκῆς καὶ κυανῆς. Ἡ Ὁλλανδία ἔχει κτήσεις καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ Ὠκεανίᾳ.

Ε'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΒΕΛΓΙΟΥ

α'.) Βρυξέλλαι — Ὁστένδη.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις Δ.

Βρυξέλλαι· πρωτ. τοῦ κράτους ἐπὶ τῆς διώρυγος τοῦ Σκάλδιος, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς καὶ τὸ κέντρον τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Βελγίου. Κάτ. 200 χιλ. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι πρὸς Δ. διερχόμεθα τὰς πόλεις,

Γάνδη· πόλις ἐμπορικὴ, ἔχουσα πολυτεχνεῖον καὶ περίφημα ἐργοστάσια λινῶν ὑφασμάτων· κ. 150 χιλ.

Βρούγγη· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς· κ. 47 χιλ.

Ὁστένδη· ὀνομαστὴ διὰ τὰ θαλάσσια λουτρά της· κάτ. 25 χιλ.

β'.) Βρυξέλλαι — Ναμούρ.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΝΑ.

Βρυξέλλαι· πλησίον κεῖται τὸ Βατερλώ, διάσημον διὰ τὴν ἥτταν τοῦ Μ. Ναπολέοντος.

Λουβαίνη· πόλις ἐμπορικὴ μετὰ πανεπιστημίου· κ. 40 χ.

Λιέγη· μετὰ πανεπιστημίου καὶ πολυτεχνείου ἐν αὐτῇ κατασκευάζονται ἐξάρετα ὅπλα· κ. 150 χιλ.

Ναμούρ· ὀχυρά, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς· κ. 30 χιλ.

γ'.) Βρυξέλλαι — Ἀμβέρση.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις Β.

Βρυξέλλαι· Ἐντεῦθεν ἀφοῦ διέλθωμεν τὸν σταθμὸν *Μα-λῖραι* φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Ἀμβέρση· ὁ πρῶτος τοῦ κράτους ἐμπορικὸς λιμὴν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων· κ. 230 χιλ.

Γενικὴ περιγραφή Βελγίου.

Βέλγιον λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὅποιον ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Γαλλίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Γερμανίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γερμαν. θαλάσσης καὶ τῆς Γαλλίας.

Τὸ ἔδαφος τοῦ Βελγίου εἶνε πεδινὸν καὶ μόνον πρὸς τὰ νότια εἶνε ὄρεινόν, ἐνθα ὑψοῦνται τὰ Ἄρδεννα, ἅτινα εἶνε χαμηλὰ δασώδη καὶ παρέχουσι σίδηρον καὶ πολλοὺς γαιάνθρακας. Τὸ πεδινὸν τοῦτο μέρος διχρεῖται ὑπὸ τῶν ποταμῶν *Μώσα* καὶ *Σκάλδιος*, οἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸ εὐφορον· παράγει δὲ δημητριακοὺς κερπούς, κύνναβιν, λῖνον, γεώμηλα, καπνὸν κτλ. Τρέφει ζῶα οἰκόσιτα καὶ πρὸ πάντων πρόβατα, ἐξ ὧν ἀπολαμβάνουσιν ἐξάριτον βούτυρον.

Τὸ κλίμα τοῦ Βελγίου εἶνε ὑγρὸν καὶ ὀμβριλῶδες πρὸς τὰ παράλια, ἀλλ' εὐκρατον καὶ ὑγιεινὸν εἰς τὰ μεσόγεια. Οἱ κάτοικοι τοῦ Βελγίου ὑπὲρ τὰ 6 ἑκατομμ. ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ εἶνε εὐφρεῖς, φιλόπονοι καὶ φίλοι τῶν ἐπιστημῶν· ἐκ τούτων οὐ πλείονες εἶνε καθολικαὶ καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως *Λεοπόλδου τοῦ Β'*. Ἐν Βελγίῳ ἡ ἐκπαίδευσις εἶνε

λίαν προηγμένη καὶ χάριν αὐτῆς ὑπάρχουσι πλεῖστα σχολεῖα καὶ πανεπιστήμια

Τὸ ἐμπόριον, ἡ βιομηχανία καὶ μάλιστα ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐν ἀκμῇ· διότι πλὴν τῶν πολλῶν σιδηροδρόμων ὑπάρχουσι καὶ πλείσται διώρυχες, διευκολύνουσαι τὰ μέγιστα τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν συγκοινωνίαν. Στρατὸν ἐν εἰρήνῃ ἀριθμεῖ 48 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 136 χιλ. Στόλος δὲν ὑπάρχει. Ἡ στρατιά συνίσταται ἐξ ἐρυθρᾶς, κιτρίνης καὶ μελαίνης ταινίας.

ΣΤ'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

α'.) Βέρνη—Κωνσταντία.

Γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις ΒΑ.

Βέρνη· πρωτ. τῆς Ἑλβετίας καὶ ἡ καθέδρα τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως μετὰ πανεπιστημίου καὶ βιομηχανίας ἰδίως ὠρολογίων. Κάτ. 50 χιλ. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι ΒΑ. διερχόμεθα τὰς πόλεις.

Λυκερν· ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης, τὸ κέντρον τῶν περιηγητῶν τῆς Ἑλβετίας. Κάτ. 20 χιλ.

Ζυρίχη· ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἐμπόριον βιβλίων καὶ ἐργαστήρια βαμβακερῶν καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Κάτ. 90 χιλ.

Κωνσταντία· ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης.

β'.) Βέρνη—Γενεύη.

Γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΔ.

Βέρνη.

Φεΰμβουργον· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος. Κάτ. 25 χιλ.

Λωζάνη· παρὰ τὴν Β. ὄχθην τῆς λίμνης Γενεύης, ἐν μέσῳ ἀμπελώνων. Κάτ. 35 χιλ.

Γενεύη· ἡ βιομηχανικωτέρα πόλις τῆς Ἑλβετίας, ὀνομαστή ἰδίως διὰ τὰ ὠρολόγια καὶ τὰ κοσμήματα, μετὰ προαπτείων τερπνοτάτων καὶ πανεπιστημίου· κ. 75 χιλ.

γ'.) Βέρνη—Βασιλεῖα.

Γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Β.

Βέρνη.

Βασιλεῖα· ἐκατέρωθεν τοῦ Ρήνου μετὰ πανεπιστημίου, προαπτείων τερπνοτάτων καὶ ἐργαστηρίων μεταξῆς· κ. 70 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Ἑλβετίας.

Ἑλβετία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὅποιον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Ἡ μόνη χώρα τῆς Εὐρώπης, ἥτις δὲν βρέχεται ὑπὸ θαλάσσης εἶναι ἡ Ἑλβετία.

Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι ὄρεινόν, περιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν Ἀλπεων, αἵτινες σχηματίζουν χλοερὰς κοιλάδας, ἐν αἷς βόσκουσιν ἀγέλαι βοῶν, ἀγελάδων καὶ πόρνια προβάτων. Ἐκ τῶν Ἀλπεων πηγάζουσι πολλοὶ ποταμοί, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημό-

τεροι εἶνε ὁ *Pōnos* καὶ ὁ *Podarōs*· ἐκ τούτων ὁ μὲν πρῶτος διερχόμενος διὰ τῆς Γερμανίας ἐκβάλλει εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, ὁ δὲ δεύτερος διὰ τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Μεσόγειον.

Ἐκ τῶν λιμνῶν τῆς χώρας ἐπισημότεραι εἶνε ἡ τῆς *Κωνσταντίας*, τῆς *Zurίχης*, τῆς *Λυκέρνης* καὶ ἡ τῆς *Γενεύης*, ἥτις εἶνε καὶ ἡ μεγίστη.

Τὸ κλίμα τῆς Ἑλβετίας εἶνε ποικίλον, ἥτοι εἰς μὲν τὰ ὄρεινά μέρη εἶνε ψυχρὸν εἰς δὲ τὰς κοιλάδας μέτριον· ἐν γένει ὅμως εἶνε ὑγιεινόν. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε εὖφορον, παράγον ὀλίγους, δημητριακοὺς καρπούς, γεώμηλα, ὀπώρας καὶ οἶνον. Τὰ ὄρη αὐτῆς παρέχουσι χαλκόν, σίδηρον, μύλυθρον καὶ γαιάνθρακας, τὰ δὲ δάση ἄφθονον ξυλείαν.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς 2,800,000· τούτων οἱ πλείστοι εἶνε διχμαρτυρόμενοι, οἱ δὲ λοιποὶ καθολικοὶ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, ἐξ ἧς πορίζονται βούτυρον καὶ τυρόν, εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἥτις εἶνε ἀκραισιτάτη εἰς βαμβάκην καὶ μεταξωτὰ υφάσματα, ὥρολόγια, κοσμήματα κτλ. καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον εἶνε λίαν ζωντόν· κυβερνῶνται δὲ ὁμοσπονδιακῶς· (ὁ νῦν πρόεδρος *Αἰμίλιος Βελτὴ*).

Ἡ παιδεία ἐν Ἑλβετίᾳ εἶνε ἀκραισιτάτη, διότι πανταχοῦ ὑπάρχουσι σχολεῖα, πανεπιστήμια, πολυτεχνεῖον κτλ. Στρατὸν ἔχει ἐν ὧρᾳ πολέμου ἀριθμεῖ 210,000 ἄνδρας· ἅπαντες οἱ Ἑλβετοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὸν στρατὸν μέχρι τοῦ 50οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἡ σημαία αὐτῆς εἶνε ἐρυθρά, φέρουσα ἐν τῷ μέτῳ λευκὸν σταυρόν.

Ζ'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΙΤΑΛΙΑΣ

α'.) *Ρώμη*—*Μεδιόλανα* (*Μιλᾶνον*).

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΒΔ. παραλία, μέχρι Γενούης.

Ρώμη· πρωτ. τοῦ βασιλείου καὶ καθέδρα τοῦ βασιλέως Οὐλθέριου καὶ τοῦ Πάπα, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς δυτικῆς Ἑκκλησίας. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἐκτισμένη ἐκατέρωθεν τοῦ Τιβέρεως ἐπὶ 12 λόφων· ἔχει πλεῖστα ἀρχαῖα μνημεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισημότερα εἶνε τὸ *Πάνθεον*, ὁ *Πέργος* τοῦ Ἀργέλου, τὸ ἀμφιθέατρον, αἱ κατακόμβαι, καὶ ἄλλα· ἐκ δὲ τῶν νέων αὐτῆς οἰκοδομημάτων ἐπισημότερα εἶνε τὸ *Βατικανόν*, ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὅστις εἶνε ὁ μέγιστος ὅλων τῶν χριστιανικῶν τῆς γῆς ναῶν, τὸ *Κυρηναῖον*, τὸ *Καπιτώλιον*, τὸ *Πανεπιστήμιον*, ἡ *Ἀκαδημία* καὶ πλεῖστα ἄλλα· κ. 450 χιλ. Ἐντεθῆν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι ΒΔ. διερχόμεθα τὰς πόλεις·

Στιβιταδέκια· πολεμικὸς λιμὴν καὶ ἐπίνειον τῆς Ρώμης.

Λιβόρνον· παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις· κ. 100 χιλ.

Πίδα μετὰ ἀρχαίου πανεπιστημίου· κ. 40 χιλ.

Γένουα· ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου μετὰ ἀξιολόγου πανεπιστημίου καὶ λαμπρῶν ναῶν· κ. 220 χιλ.

Τουρίνον· παρὰ τὸν Πάδον μετὰ πανεπιστημίου κατ. 330 χιλ.

Μιλᾶνον· ἡ μεγαλειτέρα καὶ βιομηχανικωτέρα πόλις τῆς Β. Ἰταλίας μετὰ λαμπρῶν ναῶν· κ. 420 χιλ.

6.) Ρώμη—Βενετία

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΒΑ.

Ρώμη.

Φλωρεντία· ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀρνου, χρηματίσασα καὶ πρωτ. τῆς Ἰταλίας μέχρι τοῦ 1871. Εἶνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς καὶ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Δάντου καὶ τοῦ δικαστή-μου ζωγράφου Μιχ. Ἀγγέλου· κ. 170 χιλ.

Βονωνία· μετὰ πανεπιστημίου καὶ βιβλιοθήκης· κ. 140 χ.

Πάδουα· μετὰ ἀρχαίου πανεπιστημίου· κ. 80 χιλ.

Βενετία· ἐπὶ πολυαριθμῶν νήσων ἐκτισμένη καὶ συνδεο-μένη διὰ πολλῶν γεφυρῶν· κ. 150 χιλ.

γ.) Ρώμη—Βρεντήσιοι·

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΑ.

Ρώμη.

Νεάπολις· παλαιὰ πρωτ. τοῦ βασιλείου ἐπὶ τοῦ ὁμωνύ-μου κόλπου, οὐ μακρὰν τοῦ Βεσούβιου, ὅστις κατὰ τὴν ἐκρηξίν τῷ 79 μ. Χ. ἐκάλυψε τὰς ἀρχαίας πόλεις Ἡράκλειον, Σταβίαν καὶ Πομπηίαν. Ἡ τοποθεσία τῆς πόλεως εἶνε λαμπρὰ καὶ φημίζεται διὰ τοὺς περικαλλεῖς ναοὺς καὶ τὰ λαμπρὰ ἀνάκτο-ρα. Κάτ. 530 χιλ.

Ρήγιον· παρὰ τὸν φάρον τῆς Μεσσήνης, ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων· κάτ. 30 χιλ.

Ότραντον· ἐνταῦθα καταλήγουσι τὰ ἐξ Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου τηλεγραφικὰ καλώδια.

Βρεντίδιον. λιμὴν τεχνητὸς, χρησιμεύων ὡς σταθμὸς τῶν πλεόντων ἀτμοπλοίων διὰ τῆς Μεσαγείου καὶ τῆς διώρυ-γῆς τοῦ Σουέζ εἰς τὰς Ἰνδίας· κάτ. 12 χιλ.

Β'. Νήσου Σικελίας.

Παλέρμιον· πρωτ. πόλις τῆς νήσου μετὰ πανεπιστημίου· κάτ. 260 χιλ.

Μεσσήνη· παρὰ τὸν ὁμώνυμον πορθμὸν· κ. 240 χιλ.

Κατάνη· αὕτη ὑπέστη πολλὰς ζημίας ἐκ τῶν ἐκρήξεων τῆς Αἴτνης· κ. 100 χιλ.

Συρακοῦσαι· ἀποικία τῶν Κορινθίων· κ. 20 χιλ.

Μαργάλα· διάσημος διὰ τοὺς αἶνους τῆς.

Τραπάνη· ἐνταῦθα ἀλιεύονται τὰ ἐρυθρὰ κοράλλια· κάτ. 20 χιλ.

Γενικὴ περιγραφή Ἰταλίας.

Ἰταλία λέγεται τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον ὀρί-ζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἑλβετίας καὶ Αὐστρουγγαρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πε-λάγους καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Τυρρηνικοῦ πε-λάγους. Αἱ περιβρέχουσιν αὐτὴν θάλασσαι σχηματίζουνσι πολ-λοὺς κόλπους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημότεροι εἶνε ὁ τοῦ Τάραν-τος, διαιρῶν τὴν χερσόνησον εἰς δύο ἄλλας μικροτέρας, ὁ τῆς Γερούσης καὶ ὁ τῆς Βενετίας.

Ἐκ τῶν ὁρέων αὐτῆς ἐπιστημότερα εἶνε πρὸς Β. αἱ Ἀλπεῖς· τὰ Ἀπέννινα, ἃ τινὰ εἶνε συνέχεια τῶν δυτικῶν Ἀλπεων καὶ διατέμνουσι κατὰ μῆκος τὴν χερσόνησον· ὁ Βεσούβιος, ὄρος ἡ-φιστεῖωδες ὡς καὶ ἡ Αἶτνα ἐν Σικελίᾳ. Μεταξὺ τῶν ὁρέων σχη-ματίζονται καὶ εὐφορώταται πεδιάδες ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστη-μότεραι εἶνε 1) ἡ Δομβαρδική, τὴν ὁποίαν διαρρέει ὁ Πάδος, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Ἀλπεων ἐκβάλλει εἰς τὴν Ἀδριατικὴν

θάλασσαν· 2) ἡ *Τοσκανική*, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ "Αρνού, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ἐκβάλλει εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν· 3) ἡ *Ρωμαϊκή*, ἣν διαρρέει ὁ Τίβερις ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ἐκβάλλει εἰς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν. 4) ἡ *Καμπανική* καὶ 5) ἡ *Απουλική*· αἱ δύο τελευταῖαι διαρρέονται ὑπὸ ἀσημάτων ποταμῶν. Τῇ Ἰταλίᾳ ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι *Σικελία*, *Σαρδῶ*, ἥτις χωρίζεται τῆς Γαλλικῆς νήσου Κορσικῆς διὰ τοῦ Βονιφατίου πορθμοῦ, αἱ πρὸς Β. τῆς *Σικελίας* *Αἰολικαὶ* νῆσοι καὶ ἡ μετὰλλοφόρος *Ελβα*, εἰς ἣν ἐξωρίσθη ὁ *Μ. Ναπολέων* τῷ 1814.

Τὸ κλίμα τῆς χερσονήσου εἶνε ἐν γένει τερπνὸν καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος μεταλλοφόρον καὶ εὐφορον, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, ἀρχόσιτον, ὄρουζαν, ἐλκίαν, σῦκα, οἶνον ἐξαιρετον, μέταξαν, μεσημβρινοὺς καρπούς (πορτοκάλια κτλ.), ἐξαιρετα μάρμαρα, μέταλλα διάφορα, σίδηρον, χαλκόν, μόλυβδον, χρυσόν, ἄργυρον καὶ ἐκ τῆς *Σικελίας* ἄφθονον θείον.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 31 ἑκατ. εἶνε δυτικοὶ καθολικοὶ καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως *Οὐμβέρτου*· ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν βιομοχανίαν, ἥτις εἶνε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη, καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὅποιον εἶνε ἐπίσης ἀκμαῖον καὶ ζωηρόν. Ἡ παιδεία ἐν Ἰταλίᾳ εἶνε ἀρκετὰ διαθεδομένη καὶ ἐνεκα τοῦτου ὑπάρχουσι πολλὰ σχολεῖα, πανεπιστήμια, πολυτεχνεῖα καὶ ᾠδεῖα, εἰς ἃ φοιτῶσι πολλὰ χιλιάδες νέων, ὅπως ἐκμάθωσι τὴν, ὡς ἀποκαλοῦσιν οἱ Ἰταλοὶ, θείαν τέχνην.

Ὁ στρατὸς τῆς Ἰταλίας ἀνέρχεται ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰς 260,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 2,840,000. Στόλον ἀριθμεῖ

270 πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 20 εἶνε θωρηκτά. Ἡ Ἰταλικὴ σημαία εἶνε τρίχρους, συνισταμένη ἐκ τριῶν ταινιῶν, ἥτοι πρασίνης, λευκῆς, ἐρυθρᾶς καὶ φέρει ἐν τῷ μέσῳ τὸ στέμμα. Ἐξωτερικὰς κτήσεις ἡ Ἰταλία ἔχει μόνον ἐν Ἀφρικῇ.

Η'.

ΠΕΡΙΟΛΕΙΑ ΠΥΡΗΝΑ·Ι·ΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

α'.) *Μαδρίτη*—*Γιβραλτάρ*.

γρομμὴ σιδηρ. διεύθυνσις Ν.

Μαδρίτη· πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰσπανίας, ἐν τῷ κέντρῳ σχεδὸν τῆς χώρας, μετὰ λαμπρῶν ἀνακτόρων, πανεπιστημίου καὶ ἀστεροσκοπεῖον· κάτ. 500 χιλ. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι πρὸς Ν. διερχόμεθα τὰς πόλεις,

Τόλεδον· ἀρχαία πρωτ. μετὰ λαμπρῶν ἀνακτόρων καὶ βιομηχανίας ὀπλων· κάτ. 70 χιλ.

Κορδόβα· πόλις εὐφροωτάτη, ἐν μέσῳ ἀμπελώνων, ἐλαιῶν καὶ πορτοκαλεῶν· κάτ. 70 χιλ.

Σεβίλλα· πόλις πανεπιστημιακὴ, μετὰ λαμπροῦ ἐργαστασίου καπνῶν καὶ σιγάρων· ἐν αὐτῇ σώζεται τὸ Ἀραβικὸν ἀνάκτορον *Αλκαζάρ*· (Ελ-Κάσρ)· κάτ. 150 χιλ. Ἐντεῦθεν ἄλλη σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἀναχωροῦσα, καὶ διευθυνομένη πρὸς Α. φθάνει ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Γρενάδα· ἡ πάλαι καθέδρα τῶν Μαυριτανῶν βασιλέων μετὰ λαμπροῦ ἀνακτόρου (*Αλάμπρα*)· κάτ. 75 χιλ. Προχωροῦντες κατόπιν πρὸς Ν. μετὰ τὴν πόλιν *Σεβίλλα*, φθάναμεν εἰς ἄλλην πόλιν, ἥτις καλεῖται

Γάδεια· (Κάδιξ)· ἀποικία Φουρίων· κάτ. 63 χιλ. καὶ ἐκεῖθεν εἰς

Γιβραλτάρ· φρούριον ὀχυρὸν, ἀνῆκον τοῖς Ἀγγλοῖς.

β'.) **Μαδρίτη**—**Βαρκελώνη**.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις ΒΑ.

Μαδρίτη·

Σαραγόσα· πόλις ἀξιόλογος μετὰ πανεπιστημίου· κάτ. 90 χιλ.

Βαρκελώνη· εὐλόμενος καὶ ἐμπορικὴ μετὰ πανεπιστημίου καὶ βιομηχανίας βαμβάκεων ὑφασμάτων· κάτ. 200 χιλ.

γ'.) **Βαρκελώνη**—**Μάλαγα**.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΔ. παράλι.

Βαρκελώνη.

Ταοραγκών· εὐλόμενος καὶ ἐμπορικὴ.

Βαλεντία· ἐν μέσῳ εὐφορωτάτης πεδιάδος, μετὰ πανεπιστημίου καὶ βιομηχανίας μετὰξῆς· κάτ. 170 χιλ.

Ἀλικάντη· λιμὴν πολεμικὸς, ἐξάγον λυμπρὸν οἶνον· κάτ. 35 χιλ.

Μουρκία· ἐξάγουσα μέταξαν· κάτ. 100 χιλ.

Καρθαγένη· λιμὴν πολεμικὸς ἐν τῇ Μεσογείῳ· κ. 80 χιλ.

Μάλαγα· παράγουσα ἐξάριτον οἶνον, ἔλαιον καὶ σταφίδας· κάτ. 130 χιλ.

δ'.) **Βαρκελώνη**—**Σαλαμάνκα**.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Δ.

Βαρκελώνη.

Βουργώδη· καὶ πρὸς Β. **Βικτωρία**· ἀμφότεραι ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τῆς ἀγούσης εἰς Παρισίους. Μετὰ τὸν σταθμὸν τῆς **Βουργώσης**, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Βαλλαδόλιδον· μετὰ πανεπιστημίου καὶ ἐργοστασίου ὑφασμάτων καὶ χάρτου· κ. 60 χιλ. Ἐκ Βαλλαδόλιδου σιδηροδρομικὴ γραμμὴ διευθυνομένη βορείως, φθάνει εἰς τὴν πόλιν **Λεώνην**, καὶ ἐκεῖθεν εἰς **Οβιέδον**· ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 40 χιλ. κάτ. Προχωροῦντες κατόπιν μετὰ τὸ Βαλλαδόλιδον φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Σαλαμάνκα· μετὰ πανεπιστημίου· κ. 20 χιλ. Ἐκ Σαλαμάνκας δύο σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἀναχωροῦσαι καὶ διευθυνοῦμαι πρὸς Δ. καταλήγουσιν ἡ μία εἰς τὴν πόλιν,

Κοῦμβρα· κ. 20 χιλ· ἡ δὲ ἄλλη εἰς τὸ **Ὀπόρτον**, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος, παράγουσα ἐξάριτον οἶνον· κάτ. 100 χιλ. Ἀμφότεραι αἱ πόλεις εἶνε Πορτογαλλικαί.

ε'.) **Μαδρίτη**—**Λισσαβών**.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΔ.

Μαδρίτη· **Τόλεδο** καὶ εἰτα

Λισσαβών· πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Πορτογαλλίας, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τάγου, καταστραφεῖσα τῷ 1755 μ. Χ. ὑπὸ δεινοτάτου σεισμοῦ· κάτ. 250 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Πυρρηναϊκῆς χερσονήσου.

Πυρρηναϊκὴ χερσόνησος λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον κατέχει τὴν ΝΔ. γωνίαν αὐτῆς, χωρίζομένης ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς διὰ τοῦ πορθίου Γιβραλτάρ. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ δύο χωρῶν, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας· ὁρίζεται δὲ πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Βισκαϊκοῦ πελάγους, πρὸς Ν. καὶ Α. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἐκ τῶν κόλπων τῆς χώρας ἐπιστηρότεροι εἶνε ὁ τῆς Βαλεντίας, ὁ τῆς Μαλάγης καὶ ὁ τῶν Γαδεϊρῶν· ἐκ δὲ τῶν ἡρωτηρίων τὸ Φουιστέριον, ἡ Ρόκα, τοῦ Ἀγ. Βικεντίου, ἡ Ταρίφα καὶ ἄλλα μικρά. Τὸ ἕδαφος τῆς χερσονήσου εἶνε ὄρεινόν, καὶ πρὸς Β. ἔχει τὰ Πυρηναῖα ὄρη, ἅτινα χωρίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, (συνέχεια τούτων θεωροῦνται τὰ Καρταγινικά)· ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦνται τὰ Καστιλλιανά, ἅτινα ἔχουσιν δύο ὑψηλὰς κορυφάς, μίαν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ (Σιέρρα Γουαδχάμα) καὶ ἄλλην ἐν τῇ Πορτογαλίᾳ (Σιέρρα Ἑστρέλλα)· νοτιώτερον τῶν Καστιλλιανῶν ὑψοῦνται τὰ Ἀνδαλουσιανά (Σιέρρα Μορένα) καὶ ἔτι νοτιώτερον τὰ Μεσημβρινά (Σιέρρα Νεβάδα).

Μεταξὺ τῶν ὄρεων τούτων ἀπαντῶσι καὶ πεδιάδες, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστηρότεραι εἶνε, ἡ Ἰβηρικὴ, ἡ Ἀνδαλουσιανή, ἡ Καστιλλικὴ καὶ ἡ τῆς Κατάλορας· αἱ πεδιάδες αὗται καλλίστανται εὐφρατώταται, διαρρεφόμεναι ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ἰβηρος, Δουρίου, Τάγου, Γουαδιάνα καὶ Γουαδακβίρου, αἵτινες ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν, πλὴν τοῦ πρώτου ἐκβάλλοντος εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Αἱ πεδιάδες τῆς χερσονήσου, παράγουσι δημητριακοὺς καρπούς, οἶνον, σταφίδας, ἐλίας. βάμβεκα καὶ μεσημβρινοὺς καρπούς· τὰ ὄρη ἐξάγουσι χαλκόν, σίδηρον, μόλυβδον, ψευδάργυρον καὶ ὀρυκτὸν ἔλας, εἰς δὲ τοὺς λειμῶνας τρέφονται ποίμνια προβάτων καὶ αἰγῶν μὲ λεπτὰ ἔρια (μερινός).

Οἱ κάτοικοι τῆς Πυρρηναϊκῆς χερσονήσου, ἀνερχόμενοι εἰς 214¹/₂ ἑκατομ. (17 ἡ Ἰσπανία καὶ 4¹/₂ ἡ Πορτογαλλία) εἶνε δυτικοὶ καθολικοὶ καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς, εἰ μὲν τῆς Ἰσπανίας ὑπὸ τοῦ Ἀλφόνσου ΙΓ'. οἱ δὲ τῆς Πορτογαλλίας ὑπὸ τοῦ Καρόλου τοῦ Α'. ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἅτινα εὐρίσκονται ἐν ἀνθρώπῳ καταστάσει.

Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν. Ὁ στρατὸς τῆς Ἰσπανίας ἀριθμεῖ ἐν καιρῷ εἰρήνης 120,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 800,000· ὁ στόλος αὐτῆς ἀποτελεῖται ἐξ 100 πλοίων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 4 εἶνε θωρηκτά· ἡ δὲ σημαία εἶνε κιτρίνη διασχιζομένη ὁριζοντίως ὑπὸ δύο ἐρυθρῶν ταινιῶν. Ὁ στρατὸς τῆς Πορτογαλλίας ἀνέρχεται ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰς 35,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 75,000. Ὁ στόλος αὐτῆς ἀριθμεῖ 54 πλοῖα.

Ἡ Πορτογαλλικὴ σημαία ἔχει χροῖα κυανοῦ καὶ λευκοῦ καὶ φέρει ἐν τῷ μέσῳ τὸ στέμμα. Τῇ Ἰσπανίᾳ ἀνήκουσι καὶ αἱ ἀνατολικῶς τοῦ κόλπου τῆς Βαλεντίας κείμεναι Βαlearίδες νῆσοι. Ἐξωτερικὰς κτήσεις ἡ μὲν Ἰσπανία ἔχει ἐν Ἀφρικῇ, Ἀμερικῇ, Ἀσίᾳ καὶ Ἀυστραλίᾳ· ἡ δὲ Πορτογαλλία ἐν Ἀφρικῇ καὶ Ἀσίᾳ.

Θ'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΓΑΛΛΙΑΣ

α'.) Παρίσιοι—Δουγκέρκη.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις Β.

Παρίσιοι· πρωτ. τῆς Γαλλίας, ἐκτισμένη ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄχθων τοῦ Σηκουάνη ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ ἐπὶ οὐοῦ ὑπάρχουσι 25 μεγάλοι γέφυραι, αἵτινες συνδέουσι τὴν πόλιν. Αὕτη εἶνε ὡραία μὲ λαμπρὰς οἰκοδομὰς, ἀνάκτορα, ναοὺς, ἀκαδημίας, μουτεῖα, νοσοκομεῖα καὶ πλείστα ἄλλα φιλανθρωπικὰ κατὰστήματα. Παρατηρουμένη δὲ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ πύργου "Aïre.l (300 μ. ὑψ.) παριστᾷ μεγαλοπρεπέστατον θέαμα. Ἡ πόλις ἔχει παγκόσμιον ἐμπόριον, βιομηχανίαν ἀκριάαν καὶ εἶνε τὸ κέντρον τῶν σιδηροδρόμων· κ.τ. 2,500,000. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηρ. καὶ διευθυνόμενοι πρὸς Β. διερχόμεθα ἀπὸ τῆς ἐξῆς πόλεις·

Ἀμιένη· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος· κ.τ. 84,000. Ἡ πόλις ἔχει δύο σιδηροδρομικὰς διακλαδώσεις, ἐκ τῶν ἐποίων ἡ μία ἄγει εἰς τὴν πρὸς Δ. αὐτῆς εὐρισκομένην πόλιν Διέπτην, ἥτις χρησιμεύει ὡς ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Γαλλίας, ἡ δὲ ἄλλη εἰς Αἰ.λ.λην, εὐρισκομένην παρὰ τὰ Βελγικὰ μεθόρια· αὕτη εἶνε πόλις ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ· κ.τ. 180 χιλ. Εἶτα ἐξακολουθοῦντες τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν μετὰ τὴν Ἀμιένην διερχόμεθα εἰς πόλεις,

Βουλὼνη· πόλις ἐμπορικὴ, μετὰ περιφάρμων θηλασσίων λουτρῶν· κ.τ. 50 χιλ.

Καλαί· ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ὁπόθεν γίνεται ὁ εἰς Ἀγγλίαν πλοῦς ἐντὸς 1 1/2 ὥρας.

Δουγκέρκη· λιμὴν ἐμπορικὸς.

β'.) Παρίσιοι—Χάβρη.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις Β.

Παρίσιοι·

Ρουέν· παρὰ τὸν Σηκουάνην· ἐνταῦθα ἐκάθη ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἡ σώσασα τὴν Γαλλίαν Αὐρηλιανὴ παρθένος· κ.τ. 100 χιλ.

Χάβρη· ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σηκουάνη· λιμὴν ἐμπορικὸς καὶ ἐπίνειον τῶν Παρισίων· κ.τ. 110 χιλ.

γ'.) Παρίσιοι—Χερβοῦργον.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΒΔ.

Παρίσιοι· Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διερχόμενοι τοὺς σταθμοὺς Ἐβραι καὶ Κασέρη φθάνομεν εἰς τὴν πόλιν,

Χερβοῦργον· λιμὴν πολεμικὸς ἐπὶ τῆς Νορμανδίας· κ.τ. 40 χιλ.

δ'.) Παρίσιοι—Βρέστη.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις Δ.

Παρίσιοι·

Βερσαλλίαι· ἡ πάλαι καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας· κ.τ. 50 χιλ. Εἶτα ἀφοῦ διέλθωμεν τοὺς σταθμοὺς Χάρτραι, Λεμάνση καὶ Λαβά.λη, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Ρένναι· κ.τ. 60 χιλ.

Βρέστη· λιμὴν πολεμικὸς· κ.τ. 70 χιλ.

ε.) *Παρίσιοι—Μασσαλία.*
γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Ν.

Παρίσιοι.

Διζών· κέντρον τοῦ Βουργουνδίου οἴνου· κ. 60 χιλ. Ἐν-
τεῦθεν ἀφοῦ διέλθωμεν τοὺς σταθμοὺς *Σιαλὼν, Μακὼν*, φθά-
νομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Λυὼν· ἡ δευτερεύουσα τοῦ κράτους πόλις ἐπὶ τοῦ Ροδανοῦ,
μετὰ βιομηχανίας μεταξῆς καὶ ἀκαδημίας τῶν τεχνῶν καὶ
ἐπιστημῶν· κ. 400 χιλ. Πρὸς Δ. ταύτης κεῖται ὁ Ἅγ. *Στέ-
φανος*, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος, ἐξάγουσα λιθάνθρακας·
κ. 120 χιλ. Μετὰ ταῦτα ἀκολουθοῦντες τὴν σιδηροδρομικὴν
γραμμὴν καὶ διερχόμενοι τοὺς σταθμοὺς *Βαλεγκία, Ὁράγγη.*
Ἀβινιὼν, Ἀρλαί, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Μασσαλία· ἐνταῦθα ὑπάρχουσι οὐκ ὀλίγοι Ἕλληνες, δι-
τηροῦντες καὶ ναὸν· κ. 380 χιλ. ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ὑπὸ Φω-
καέων τῷ 600 π. Χ. ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Λέοντος· εἶνε δὲ
ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος. Γραμμὴ σιδηροδρομική, διευθυνομένη
πρὸς Α. τῆς Μασσαλίας, διέρχεται τὴν πόλιν *Τουλὼνα*, ἥτις
εἶνε λιμὴν πολεμικὸς ἐπὶ τῆς Μεσογείου, καὶ ἐκεῖθεν εἰς *Νίκαιαν*,
ἥτις φημιζέται διὰ τὸ γλυκὺ αὐτῆς κλίμα· κ. 75 χιλ.

ς.) *Μασσαλία—Βορδῶ.*

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Δ.

Μασσαλία· Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τοὺς σταθμοὺς *Ἀρλαί*
καὶ *Νέμται*, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται τὸ

Μονπελιέρον· μετὰ πανεπιστημίου καὶ δισχήμου ἰατρι-
κῆς σχολῆς· κ. 80 χιλ. Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τοὺς σταθμοὺς
Ναρβόνη καὶ *Καρκασσὼν*, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Τολῶσα· πόλις ἐμπορικὴ, μετὰ πανεπιστημίου· κ. 150
χιλ. Μετὰ ταῦτα διερχόμενοι τὴν πόλιν Ἀγένη, φθάνομεν ἐκεῖ
ὅπου κεῖται ἡ

Βορδῶ· παράγουσα ἀρίστους οἴνους· κ. 240 χιλ.

ζ.) *Παρίσιοι—Βεζανσὼν.*

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΑ.

Παρίσιοι.

Ρῆμοι· ἐπίσημος διὰ τὰ μάλλινα ὑφάσματα καὶ τὸ ἐμ-
πόριον τῶν οἴνων· κ. 100 χιλ.

Σιαλὼν· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος.

Νανσύ· παρὰ τὰ Γερμανικὰ σύνορα, ἔχουσα βιομηχανίαν
κεντημάτων· κάτ. 80 χιλ.

Βεζανσὼν· ἐπίσημος διὰ τὴν κατασκευὴν ὥρολογίων καὶ
πατρὶς τοῦ *Βίκτωρος Οὐγώ*· κάτ. 55 χιλ.

η.) *Παρίσιοι—Νάντη.*

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΔ.

Παρίσιοι.

Ὁρλεάνη· ἔχουσα ὑφασμάτων ἐργαστάσια καὶ τὸν ἀ-
δριάντα τῆς Αὐρηλιανῆς παρθένου· κ. 60 χιλ.

Τούρ· χώρα εὐρωπώτατη· κ. 55 χιλ. Ἐντεῦθεν διερχόμε-
νοι τὴν πόλιν Ἀγγένη, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Νάντη· ἐπὶ τοῦ Αἰέλητος, ἀξιόλογος ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ
τοῦ Ἀτλαντικοῦ· κ. 130 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Γαλλίας.

Γαλλία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὅποιον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τῆς Ἰσπανίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τῶν Πυρηναίων ὀρέων, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, Ἑλβετίας καὶ Γερμανίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἐκ τῶν κόλπων τῆς χώρας ἐπισημότεροι εἶνε πρὸς Ν. ὁ τοῦ Λέοντος, πρὸς Δ. ὁ Οὐάσκωνικός καὶ πρὸς Β. ὁ τῆς Χάδρης καὶ ἄλλοι μικροί. Χερσονήσους ἔχει τὴν Νορμανδίαν, καὶ Βρεττανίαν. Ὅρη ἐπισημότερα ἔχει τὰ Πυρηναῖα, τὰς Δυτικὰς Ἀλπεις, τὰ Βόρεια, μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας καὶ τὰ Γαλλικά. Μεταξὺ τῶν ὀρέων ἀπαντῶσι καὶ αἱ πεδιάδες τῆς Βουργουνδίας, Καμπανίας, Νορμανδίας, τοῦ Λείγῃρος, Γαρούνας καὶ Ροδαροῦ, τὰς ὁποίας διαρρέουσιν πολλοὶ ποταμοὶ καὶ καθιστῶσιν αὐτὰς εὐφορώτατας· ἐκ τούτων ἐπισημότεροι εἶνε ὁ Σηκουάνας, ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης, ὁ Ροδαρός, εἰς τὴν Μεσόγειον, ὁ Λείγῃρος καὶ ὁ Γαρούνας εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

Τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας εἶνε εὐφορώτατον, παρῶν δημητριακοὺς καὶ μεσημβρινοὺς καρπούς, καπνόν, αἶνον ἐξαιρετον καὶ γέωμηλα· τρέφει ζῶκ οἰκίσιμα, ἐξ ὧν φημίζονται αἱ βόες τῆς Ν. Γαλλίας. Τὰ ὄρη αὐτῆς ἐξάγουσι σίδηρον, χαλκόν, μόλυβδον, γαιάνθρακα καὶ ὀλίγον χρυσόν καὶ ἄργυρον.

Τὸ κλίμα τῆς Γαλλίας εἰς μὲν τὰ νότια αὐτῆς μέρη εἶνε θερμόν, ὅσῳ δὲ προχωροῦμεν πρὸς βορρᾶν, τοσοῦτο καθίσταται ψυχρότερον· ἐν γένει ὅμως εἶνε εὐκχατον καὶ ὑγιεινόν. Οἱ κάτοι-

καὶ αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 38 ἑκατομ. πρεσβεύουσι τὸ καθολικὸν δόγμα καὶ διαικοῦνται δημοκρατικῶς· (ὁ νῦν πρόεδρος Φίλιξ Φώρ)· ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἣτις εἶνε λίαν προηγμένη, καὶ ἣτις κατέχει τὴν πρώτην ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν, εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὅποιον εἶνε παγκόσμιον, διευκολυνόμενον ὑπὸ τῶν πλωτῶν ποταμῶν, τῶν διωρύχων καὶ τῶν πολλῶν σιδηροδρόμων.

Ὁ στρατὸς αὐτῆς ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀριθμεῖ 540 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 3 ἑκατομ. ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐκ 382 πλοίων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 60 εἶνε θωρηκτά· Ἡ σημαία αὐτῆς εἶνε τρίχρους, κυανῇ πρὸς τὰ ἔσω, λευκῇ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐρυθρᾷ πρὸς τὰ ἔξω. Ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας διατελεῖ 1) ἡ ἡγεμονία τοῦ Μορακκοῦ, ἔχουσα πρωτ. τὸ Μόντε-Κάρλον· περίφημον διὰ τὸ γλυκὺ τοῦ κλίμα καὶ τὰ τυχερὰ παιγνίδια καὶ 2) ἡ δημοκρατία τῆς Ἀνδόρρας, ἐπὶ τῶν Πυρηναίων. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήκει καὶ ἡ νῆσος Κορσική, ἡ πατρὶς τοῦ Μ. Ναπολέοντος. Ἐξωτερικὰς δὲ κτήσεις ἔχει ἐν Ἀφρικῇ, Ἀσίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ Ὠκεανίᾳ.

I.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ Μ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ

α'.) Λονδίον—Λιβερπούλη.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις ΒΑ.

Λονδῖον. πρωτ. τοῦ βασιλείου ἐκτισμένη ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰκμέσεως. Αὕτη εἶνε ἡ μεγίστη, ἐμπορικωτάτη καὶ βιομηχανικωτάτη πόλις τοῦ κόσμου· ἔχει πλεῖστα περικλήθη οἰκοδομήματα καὶ μεγαλοπρεπεστάτους νηούς, με-

ταξὶ τῶν ὑποίων διακρίνεται ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Παύλου, τὸ
μεγαλειότερον τοῦ κόσμου μυστεῖον, τὸν μεγαλειότερον ζωολογικὸν
κῆπον, ἄπειρα ἐργαστήρια, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἔχει
πολλοὺς ὑπογείους, ἐπιγείους καὶ ὑπεργείους σιδηροδρόμους· κἀτ.
4,500,000. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευ-
θυνόμενοι ΒΑ. διερχόμεθα τὰς πόλεις

Ὁξφόρδον· ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως μετὰ ἀστεροσκοπείου καὶ
πανεπιστημίου.

Βιομινχάμ· ἡ πρώτη τοῦ κράτους βιομηχανὸς πόλις
μετὰ χαλκουργείων καὶ υἱλοποιείων· κἀτ. 450 χιλ. Ἐντεῦθεν
διερχόμενοι τὰς πόλεις *Βελφραμπτόν*, *Σταφόρδη*, *Στόκη*,
Κεστέρη, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ πόλις,

Μάντσεστερ· ἐπίσημος διὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν βαμ-
βακερῶν ὑφασμάτων· κἀτ. 550 χιλ.

Λιβερπούλν· ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ τῆς Ἀγγλίας πόλις,
μετὰ βιομηχανίας λιπῶν ὑφασμάτων· κ. 600 χιλ.

β'.) *Λονδίον*—*Ἐδιμβούργον*.
γραμμὴ σιδηρ. διέθουνται Β.

Λονδῖνον· ἐντεῦθεν διερχόμενοι τὰς πόλεις *Βερδφόρδη*
καὶ *Νορθαμπτόν*, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Λαῖτσεδτέρν· αὕτη ἔχει βιομηχανίαν ὑφασμάτων· κ.
130 χιλ. Βορειότερον αὐτῆς κεῖται ἡ *Δέρβη*· μετὰ τὴν *Δέρβη*
φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Νοτιγγάμ· μετὰ βιομηχανίας περικνηρίδων· κ. 212 χιλ.

Σχεφίλδν· παράγουσα μάλλινα ὑφάσματα· κ. 370 χιλ.

Νεοκαστέλν· ἐντεῦθεν γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή γαιαν-
θράκων· κ. 310 χιλ.

Γλασκώδν· πρωτ. τῆς Σκωτίας· πόλις βιομηχανὸς μετὰ
πανεπιστημίου· κἀτ. 560 χιλ.

Ἐδιμβούργον· μετὰ πανεπιστημίου· κἀτ. 260 χιλ.
γ'.) *Λονδίον*—*Δόβερ*.
γραμμὴ σιδηρ. διέθουνται Α.

Λονδῖνον.

Γρήνιτς· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ταμέσεως. Ἐντεῦθεν
διερχόμενοι τὰς πόλεις *Χατάμη* καὶ *Καρτερβούρη* φθάνομεν
ἐκεῖ ὅπου κεῖται τὸ

Δόβερν· ἐντεῦθεν πλέει τις πρὸς τὸ *Καλαί* εἰς 3 ὥρας.
δ'.) *Δόβερν*—*Πλυμοῦθον*.
γραμμὴ σιδηρ. διέθουνται ΝΑ.

Δόβερν· ἐντεῦθεν ἀφοῦ διέλθωμεν τὴν *Φαλκεστώνην*,
φθάνομεν εἰς

Πορτμοῦθον· λιμὴν πολεμικὸς ἐπὶ τῆς *Μάγχης*· κἀτ.
160 χιλ.

Σουθαμπτόν· πόλις ἐμπορικὴ.

Πλυμοῦθον· ὁ μεγαλειότερος πολεμικὸς λιμὴν τοῦ βα-
σιλείου· κἀτ. 60 χιλ.

ε'.) *Ἐδιμβούργον*—*Ἰμβερνέση*.
γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διέθουνται Β.

Ἐδιμβούργον.

Πέρθν· πάλαι καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Σκωτίας.

Δούνδν· παράγουσα λιπὰ ὑφάσματα· κ. 150 χιλ.

Ἀβερδῖν· ἡ βορειότερα τοῦ βασιλείου πόλις· κ. 120 χιλ.

Ἰμβερνέδν· ἐν τῇ Β. ἄκρ. τῆς Σκωτίας.

5.) Λονδίον—Βριστόλη.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Δ.

Λονδίον· Ἐντεῦθεν, διερχόμενοι τὴν πόλιν Ραϊδίχη, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Βριστόλη· πόλις ἐμπορικὴ μετὰ πανεπιστημίου· κ.τ. 230 χιλ.

Περιοδεῖα Ἰρλανδίας.

α.) Δουβλίνοι—Κόρκη.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις ΝΔ.

Δουβλίον· πρωτ. τῆς νήσου· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος· κ. 300 χ. Ἐντεῦθεν διευθυνόμενοι ΝΔ. διερχόμεθα τὰς πόλεις Κιγκστόνη, Βιγκλόνη, Ἀρχλόνη καὶ φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Βατφόρδη· αὕτη ἔχει μεγάλαν σφαγεῖαν βοῶν καὶ ἐμπόριον ἀρεγγῶν.

Κόρκη· ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος.

β.) Δουβλίον—Βελφάστη.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Β.

Δουβλίον· Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τὰς πόλεις Δοργέδη, Δουνδάλχη καὶ Νέβρη φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Βελφάστη· ὁ πρῶτος τῆς νήσου λιμὴν, ἔχουσα ἐργαστήσια λινῶν ὑφανμάτων· κ.τ. 250 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Βρεττανικῶν νήσων.

Αὗται κατέχουσι τὴν ΒΔ. γωνίαν τῆς Εὐρώπης καὶ ἀποτελοῦνται ἐκ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, (Ἀγγλία, Οὐαλία, Σκωτία) τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ἐκ τῶν Ἑβρίδων, Ὀρκάδων καὶ Σκετλανδικῶν νήσων. αἵτινες κεῖνται κατὰ τὰ Β. παράλια τῆς Μ. Βρεττανίας καὶ περιβρέχονται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης. Ἡ Βρεττανία χωρίζεται ἀπὸ τῆς Γαλλίας διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαί, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰρλανδίας διὰ τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης, ἣτις ἐνοῦται μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου καὶ τοῦ Βορείου. Ἡ Γερμανικὴ θάλασσα σχηματίζει ἐν τῇ Α. πλευρᾷ τῆς Μ. Βρεττανίας τὸν κόλπον τοῦ Ταμέσεως καὶ τὸν Μοράϊς, ἡ δὲ Ἰρλανδικὴ θάλασσα τὸν τῆς Βριστόλης, Λιβερπούλης καὶ τὸν τῆς Κλύδης ἐν τῇ Δ. πλευρᾷ, ὡς καὶ τὸν τῆς Κόρκης καὶ Βατφόρδης ἐν τῇ Ν. πλευρᾷ τῆς Ἰρλανδίας.

Ἐκ τῶν ὁρίων τῆς Μ. Βρεττανίας ἐπισημότερα εἶνε τὰ Οὐαλικά, τὰ Περρικὰ καὶ τὰ Γραμβιανά, ἐκ δὲ τῶν ποταμῶν ἐπισημότεροι εἶνε ὁ Σέβερης, χυνόμενος εἰς τὸν κόλπον τῆς Βριστόλης· ὁ Μέρσης, ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Λιβερπούλης· ὁ Κλύδης, χυνόμενος εἰς τὸν Β. πορθμὸν καὶ ὁ Τάμεϊς, ὁ μέγιστος πάντων, ἐκβάλλων εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν. Ἡ χώρα ἔχει καὶ πολλὰς διώρυγας, διὰ τῶν ὁποίων λίμναι καὶ ποταμοὶ συγκοινωνοῦσι μετ' ἀλλήλων. Ἐκ δὲ τῶν πεδιάδων ἐπισημότερα εἶνε ἡ Ἀγγλική, ἣτις εἶνε εὐφρατωτάτη καὶ πυκνῶς κατ'οικήμενη.

Τὸ κλίμα τῶν Βρεττανικῶν νήσων εἶνε ὑγρὸν καὶ ὀμβρῶδες.

δες· ψυχὸς ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῶν ὀρεινῶν χωρῶν, ἰδίως παρὰ τὰ Β. τῆς Σκωτίας. Τὸ ἔδαφος τῶν νήσων εἶνε εὐρορον. παράγον δη-
μητριακοὺς καρπούς, ὄσπρια, καπνόν, λίνον, κάνναβιν καὶ βε-
θέντιον· τὰ ὄρη παρέχουσι σίδηρον, χαλκόν, μόλυβδον, κασίτε-
ρον, κιμωλίαν, ψευδάργυρον, χρυσόν, ἄργυρον καὶ γκιανθράκας,
οἵτινες ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν τῆς ξυλείας· εἰς δὲ τὰς πα-
χυτάτας αὐτῆς νομάς βόσκουσι ἵπποι περίφημοι, πρόβατα καὶ
βόες.

Οἱ κάτοικοι τῶν Βρεττανικῶν νήσων, ἀνέρχονται εἰς 38 ἐκ.
500,000· τούτων οἱ πλείονες ἀνήκουσιν εἰς τὸ δόγμα τῶν δια-
μαρτυρομένων, οἱ δὲ ὀλιγώτεροι εἰς τὸ τῶν καθολικῶν· εἶνε δὲ
σεβαροί, ὑπερήφανοι, φιλόπονοι, ἐπιχειρηματῆαι καὶ κυβερνῶν-
ται συνταγματικῶς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας τῆς Α'·
Ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἥτις παρέχει πλεῖστα
καὶ ποικίλα προϊόντα, καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὅπου κατέχει
τὴν πρώτην ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν.

Ὁ στόλος τῆς Ἀγγλίας εἶνε ὁ ἰσχυρότατος τῆς γῆρας, ἀριθμῶν περὶ τὰ 730 πολεμικὰ σκάφη, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 77
εἶνε θωρηκτά. Ὁ στρατὸς εἶνε σχετικῶς μικρὸς, ἀνερχόμενος ἐν
καιρῷ μὲν εἰρήνης εἰς 226,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς
720,000 ἄνδρας. Ἡ ἐμπορικὴ σημαία εἶνε ἐρυθρὰ· μετὰ τὸ
ἄνω αὐτῆς τετραγωνίδιον κυανῶν. μετὰ τὸν ποταμὸν τῶν δύο
ἐρυθρῶν σταυρῶν Ἡ Ἀγγλία ἐκτὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι νήσεων
(Γιβραλτάρ, Μάλτα) ἔχει καὶ ἐξωτερικὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
Ἀμερικῇ καὶ Ὠκεανῷ.

ΙΑ'.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

α) Στοκχόλμη—Καλσκόνα.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Ν.

Στοκχόλμη· πρωτ. τῆς Σουηδίας, ἐκτισμένη παρὰ τὰς
ἐκβολὰς τῆς λίμνης Μαιάρης καὶ ἐπὶ πολλῶν νησιδρίων, ὡς ἡ
Βενετία. Εἶνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς μετὰ πανε-
πιστημίου καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν καθιδρυμάτων· κ. 250 χ.
Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι πρὸς
Ν. διερχόμεθα τὰς πόλεις, Νορκιπόλγη, Βεστερβίκη, Ὁσκαρ-
σγάμη καὶ φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Καλμάρ· λιμὴν ὀχυρὸς· κ. 12,000.

Καλσκόνα· ὁ πολεμικὸς τοῦ κράτους λιμὴν· κ. 12,000.

β.) Στοκχόλμη—Ὁστερσούνδη.

γραμμὴ σιδηροδρομική· διεύθυνσις Β.

Στοκχόλμη.

Οὐψάλα· μετὰ πανεπιστημίου ὀνομαστοῦ· κ. 20,000.

Δανεμόρα· ἔχουσα μεταλλεῖα σιδήρου. Ἐντεῦθεν διερχό-
μενοι τοὺς σταθμοὺς Φαλόρνη καὶ Γέφλη φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου
κεῖται ἡ

Ὁστερσούνδη· πόλις ἐμπορικὴ.

γ'.) *Μαλμώρη*—*Δονθρεϊμον*.

γραμμὴ σιδηροδρομική. διεύθυνσις ΒΔ.

Μαλμώρη· πόλις ἐμπορικὴ· κἀτ. 50,000.

Λούνδη· ἡ Β. τοῦ κράτους πανεπιστημιακὴ πόλις. Κά-
τοικοι 15,000.

Γοτθεμבוῦργον· ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις· κ. 105,000.

Χριστιανία· πρωτ. τῆς Νορβηγίας μετὰ πανεπιστημίου,
ἐξαίρετου λιμένος καὶ σημαντικοῦ ἐμπορίου Κἀτ. 150,000.

Μετὰ ταῦτα διερχόμεθα τὴν πόλιν *Χαμάρη*· πρὸς Α. αὐτῆς
κεῖται ἡ *Βεργέρη*, διενεργοῦσα ἐμπόριον ἰχθύων· κἀτ. 55,000.
εἶτα φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται τὸ

Δονθρεϊμον· οἱ κάτοικοι ἄλιεῖς καὶ θηρευταί.

Γενικὴ περιγραφὴ

Σκανδιναυικῆς Χερσονήσου.

Σκανδιναυικὴ χερσόνησος λέγεται ἐλεῖνο τὸ τμήμα τῆς Εὐ-
ρώπης, τὸ ὅποιον κεῖται εἰς τὸ βορειότατον αὐτῆς μέρος καὶ ὀρί-
ζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου Παγωμένου Ὠκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ
τῆς Δανιμαρκίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τῶν πορθμῶν τοῦ Σκαγε-
ρὰ καὶ Καττεγάτου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης
καὶ τῆς Ρωσσίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ ποταμοῦ Τορνέα καὶ
πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠ-
κεανοῦ. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ δύο χωρῶν, ἐκ τῆς Σουηδίας, ἥτις
περιλαμβάνει τὸ Α. τῆς χερσονήσου μέρος, τὸ ὅποιον εἶνε πεδι-
νὸν καὶ πλήρες λιμνῶν (*Βερέρη*, *Βετέρη* καὶ *Μαυλάρη*), καὶ
ἐκ τῆς Νορβηγίας, περιλαμβανούσης τὸ δυτικὸν μέρος, ὅπερ εἶνε

ὄρεινόν· ἐνταῦθα ὑψοῦνται αἱ *Σκανδιναυικαὶ Ἀλπεις*, αἵτινες
ἐκτείνονται καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς δυτικῆς καὶ ἀποκρήμνου πα-
ραλίας καὶ βορειότερον τούτων τὰ *Λαπλανδικὰ* καὶ *Κοιλέτια*,
ἕτινα ἀπολήγουσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριο Βόρειον.

Ἐκ τῶν ὁρέων τούτων κατέρχονται πολλοὶ ποταμοί, οἵτινες
εἶνε ὀρμητικοί, κατάρρακτώδεις καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ πλωτοί. Τού-
των ἐπιστημότεροι εἶνε ὁ *Γλῶμος*, χυνόμενος εἰς τὸν *Σκαγεράκ-
κην*, ὁ *Γαιταέλφη*, εἰς τὸν *Καττεγάτην*, ὁ *Τορνέέλφη* καὶ ὁ
Δαυέλφη εἰς τὸν Βοθνικὸν κόλπον. Ἐκ τῶν πολλῶν τῆς χώρας
ἀκρωτηρίων τὰ ἀξιολογώτερα εἶνε τὸ *Λεινδεσνές* πρὸς τὰ ΝΔ.
καὶ τὸ *Βόρειον* πρὸς Β. ἐκ δὲ τῶν κόλπων ὁ *Βοθνικὸς* καὶ ὁ
τῆς *Στοκχόλμης*, σχηματιζόμενοι ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης,
καὶ ὁ τῆς *Χριστιανίας* ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης.

Τὸ κλίμα τῆς χερσονήσου εἶνε ἐν γένει ψυχρόν, τὸ δὲ ἕδα-
φος κεκαλυμμένον ὑπὸ βράχων, ἐλῶν καὶ ἀμμοδῶν ἐκτάσεων,
εἶνε ἥκιστα γόνιμον.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 6,800,000 εἶνε διαμαρ-
τυρόμενοι καὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτρο-
φίαν, τὴν θήραν, τὴν ἄλιείαν, τὴν μεταλλείαν καὶ τὴν ναυ-
τιλίαν· κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως
Ὁσκάρ τοῦ Β'. Ὁ στρατὸς τῆς χώρας ἀνέρχεται εἰς 350
χιλ. ἄνδρας ὁ δὲ στόλος εἰς 115 πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων
τὰ 21 εἶνε θαρρηκτά. Ἡ ἐμπορικὴ σημαία τῆς μὲν Σουηδίας εἶνε
κυανόχρους μετὰ κιτρίνου σταυροῦ, τῆς δὲ Νορβηγίας ἐρυθρᾷ,
μετὰ κυανοχρόου σταυροῦ.

IV.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

α'.) Πετρούπολις—Ὁδησός.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις Ν.

Πετρούπολις· πρωτ. τοῦ κράτους παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Νεύα, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος, ἔχουσα ἀνέκτορα μεγαλοπρεπῆ, ναοὺς περικαλλεῖς, πανεπιστήμιον, πλούσια μουσεῖα, ἀστεροσκοπεῖον καὶ διάφορα ἐργοστάσια ὑφαντικῆς· κἀτ. 1,000,000. Ταύτης ἐπίνειον καὶ λιμὴν ἐμπορικὸς εἶνε ἡ *Κροστάνδη* μετὰ 50,000 κ.τ. Ἐντεῦθεν ἀναχωροῦντες σιδηροδρομικῶς καὶ διευθυνόμενοι πρὸς Ν. διερχόμεθα τὴν πόλιν *Πισκόβη* καὶ εἴτα τὴν

Ρίγα· παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δύνου, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος· κ. 170 χιλ. Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τὴν πόλιν *Δυγαμβούργον* φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Βίλνα· 100 χιλ. κατ. Αὕτη συνδέεται δι' ἰδιαιτέρας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μετὰ τῆς *Βαρσοβίας* (440 χιλ. κατ.) τῆς πρωτευούσης τοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας, ἧτις εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀριστερῆς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ Βιστοῦλα καὶ εἶνε ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος, κατοικουμένη ὑπὸ πολλῶν Ἰουδαίων. Προχωροῦντες μετὰ τὴν Βίλνα ἀπαντῶμεν τὴν πόλιν *Μόσκη* καὶ εἴτα τὸ

Κισνόδιον· πόλις ἐμπορικὴ· κἀτ. 120 χιλ.

Ὁδησός· κειμένη ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, πόλις ἐμπορικὴ, ἐν ᾗ ὑπάρχουσι καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, διατηροῦντες λαμπρὰν ἐκκλησίαν καὶ Λύκειον· κ. 250 χιλ.

β'.) Πετρούπολις—Σεβαστούπολις.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις Ν.

Πετρούπολις.

Νοβογόροδον· 20 χιλ. κατ. Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τὴν πόλιν *Τβέρη* φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Μόσχα· ἡ παλαιὰ τῶν Τσάρων πρωτεύουσα, ἔχουσα μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς καὶ μέγαρα· εἶνε τὸ κέντρον τῶν σιδηροδρόμων τοῦ κράτους, μετὰ πανεπιστημίου καὶ βιομηχανίας· κἀτ. 750 χιλ. Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τὰς πόλεις *Τοῦλα*, *Ὀρέλη* καὶ *Κούρσκη* φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Χαρκόβη· πόλις πανεπιστημιακὴ· κἀτ. 170 χιλ.

Συμφερούπολις· ἐν τῇ χερσονήσῳ Κριμαίᾳ· κ. 36 χιλ.

Σεβαστούπολις· πόλις ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ, καταστραφεῖσα κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον (1854)· κἀτ. 33 χιλ.

γ'.) Πετρούπολις — Καζάν.

γραμμὴ σιδηρ. διεύθυνσις ΝΑ.

Πετρούπολις· Ἐντεῦθεν διερχόμενοι τοὺς σταθμοὺς *Νοβογόροδον*, *Τβέρη*, *Μόσχα*, *Βλαδιμίρη*, φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Νίονι (Νέον Νοβογόροδ)· ἐπὶ τοῦ Βόλγα, πόλις ἐμπορικὴ.

Καζάν· πόλις πανεπιστημιακὴ, διενεργούσα σπουδαῖον ἐμπόριον, μεταξύ Ρωσσίας καὶ Σιβηρίας· κἀτ. 140 χιλ.

δ'.) Χαρκόβη—Νικολάιεφ.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ διεύθυνσις ΝΔ.

Χαρκόβη.

Βουλτάβα· ὀνομαστὴ διὰ τὴν νίκην Πέτρου τοῦ μεγάλου κατὰ τοῦ Καρόλου τῆς Σουηδίας. Ἐντεῦθεν διερχόμεθα τὰς

πόλεις *Κρεμεντσούγη* καὶ *Αἰκατερινωσλάβη* αὕτη συνδέεται σιδηροδρομικῶς μὲ τὴν πόλιν **Κίεβον**, ἣτις κεῖται ἐπὶ τοῦ *Δανάστρις* καὶ εἶνε ἡ ἀγία τῶν *Ρώσων* πόλις, ἔχουσα πλούσια καὶ μεγάλα μοναστήρια· κ. 170 χιλ. Εἶτα φθάνομεν εἰς

Νικολάϊεφ· ἐμπορικὸς καὶ πολεμικὸς ναύσταθμος. Ἀπέναντι ταύτης κεῖται ἡ *Χερσών*, πόλις ἐμπορικὴ. Ἀπὸ *Χαρκόνης* ἄλλη γραμμὴ σιδηροδρομικὴ ἔχει εἰς *Ταϊγάνιον*· κ. 56 χιλ. ἐν τῷ μυθῷ τῆς *Ἀζοφικῆς*, ἐξέχον μεγάλας ποσότητας σίτου καὶ κατοικούμενον ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων, καὶ εἶτα εἰς *Ροστόβιον*, τὸ ὅποιον συνδέεται σιδηροδρομικῶς μὲ τὰς πόλεις τῆς *Καυκασίου* *Ρωσσίας* (*Αἰκατερινδάρη* καὶ *Βλαδικάεσσος*).

ε'.) *Ροστόβιον*—*Σαμάρα*.

γραμμὴ σιδηροδρομικὴ· διεύθυνσις ΒΔ.

Ροστόβιον·

Νέα Τσερκάσκη· ἡ πρωτ. τῶν *Κοζάκων*. Ἐνταῦθεν διερχόμενοι τὰς πόλεις *Βεροιέγη*, *Ταμβόκη* καὶ *Πένσα* φθάνομεν ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ

Σαμάρα· κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν· κ. 75 χιλ. Σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἀπὸ *Ταμβόκης* ἔχει εἰς *Σαράτοβα*· κ. 120 χιλ. καὶ ἐκεῖθεν εἰς *Ἀστραχάν*, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ *Βόλγα*, σταθμὸς τῶν εἰς *Περσίαν* διὰ τῆς *Κασπίας* πλεόντων πλοίων· ἡ πόλις διενεργεῖ ἐμπόριον ἰχθύων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήγεται τὸ *χαβιάριον*· κ. 70 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ *Ρωσσίας*.

Ρωσσία λέγεται τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς *Εὐρώπης*, τὸ ὅποιον κεῖται πρὸς τὸ ΒΑ. αὐτῆς μέρος καὶ ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ

τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ *Εὐξείνου* πόντου καὶ τῆς *Κασπίας* θαλάσσης, πρὸς Α. ὑπὸ τῶν *Οὐραλίων* ὄρεων καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς *Σουηδίας*, *Βαλτικῆς* θαλάσσης, *Γερμανίας*, *Αὐστρουγγαρίας* καὶ *Ρουμανίας*.

Καὶ ἐν μὲν τῷ Β. Παγωμένῳ ὠκεανῷ, κόλπους καὶ θαλάσσας ἔχει τὴν *Καρικὴν* καὶ τὴν *Λευκὴν*, ἐκ τῆς ὁποίας σχηματίζονται ὁ κόλπος τοῦ *Ἀργαγγέλου*, τῆς *Ἰονίου* καὶ ἄλλοι τινές· χερσονήσους δὲ τὴν *Καρίνην* καὶ *Κόλια*. Ἐν τῇ *Βαλτικῇ* θαλάσσῃ, κόλπους ἔχει τὸν *Βοθνικόν*, τὸν *Φιννικόν* καὶ τὸν τῆς *Ρίγας*, ἐν δὲ τῷ *Εὐξείνῳ*, ἐκ τοῦ ὁποίου σχηματίζεται ἡ *Ἀζοφικὴ*, κόλπον μὲν ἔχει τὸν *Καρκινίτην*, χερσονήσους δὲ τὴν *Ταυρικὴν*.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς χώρας εἶνε εὐρύτατον βαθύπεδον, τὸ ὅποιον περιβάλλεται πρὸς Α. ὑπὸ τῶν *Οὐραλίων* ὄρεων, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ *Καυκάσου* καὶ τῶν *Ταυρικῶν*. Ἐκ τῶν πολλῶν τῆς χώρας ποταμῶν ἐπισημότεροι εἶνε ὁ *Δούνας* καὶ ὁ *Πετσόρας*, οἵτινες πηγάζουσιν ἐκ τῶν *Οὐραλίων* ὄρεων καὶ ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Β. Παγ. ὠκεανόν· ὁ *Βόλγας* καὶ ὁ *Οὐράλης*, πηγάζοντες ἐκ τῶν αὐτῶν ὄρεων, ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν *Κασπίαν* θάλασσαν· ὁ *Δόν* (*Τάναϊς*) εἰς τὴν *Ἀζοφικὴν* θάλασσαν· ὁ *Δνεύπερος* καὶ ὁ *Δνείστερος* εἰς τὸν *Εὐξείνου* πόντον· εἰς δὲ τὴν *Βαλτικὴν* θάλασσαν χύνονται ὁ *Νεῦας* καὶ ὁ *Δουήνας*. Ἐκ τῶν λιμνῶν τῆς χώρας ἐπισημότεραι εἶνε ἡ *Λαδόγα*, ἡ *Ἰονία* καὶ ἡ *Πέϊτος*.

Τὸ κλίμα τῆς *Ρωσσίας* εἶνε ψυχρὸν μὲν πρὸς Β. εὐκρατον δὲ πρὸς Ν. τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορον, παράγον ἄφθονα σιτηρά, ὧν γίνονται σπουδαία ἐξαγωγή, λῆνον καὶ κήναβιν. Εἰς τὰς παχυτάτας αὐτῆς νομῆς τρέφονται ποίμνια προβάτων, αἰγῶν, βοῶν, χοίρων,

ἔππων καὶ καμήλων, τὰ δὲ ὄρη αὐτῆς παρέχουσι χρυσόν, λευκόχρυσον, σίδηρον, χαλκόν, πολυτίμους λίθους καὶ γαιάνθρακας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ρωσσίας, ἀνερχόμενοι εἰς 95 ἑκατομ. εἶνε τὸ πλεῖστον Σλάβοι (Ρῶσσοι, Πολωνοί, Κοζάκοι) οἱ δὲ ἐπίλοιποι Γερμανοί, Ρουμάνοι, Κιρκάσιοι, Καλμοῦκοι καὶ Φίννοι. Ἐπίσημος θρησκεία εἶνε ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ, ἐκτὸς ὅμως τῶν ὀρθοδόξων ὑπάρχουσι καὶ καθολικοί, διαμαρτυρόμενοι, Ἰουδαῖοι, Μωαμεθανοὶ καὶ τινες εἰδωλολάτραι.

Τὸ πολίτευμα τῆς Ρωσσίας εἶνε ἀπόλυτον μοναρχικόν, ὃ δὲ Τσάρος (ὁ νῦν Νικόλαος Β΄.) εἶνε ὁ ἀνώτατος ἄρχων καὶ καλεῖται αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ρωσσιῶν. Ὁ στρατὸς τῆς Ρωσσίας ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ εἰς 820 χιλ. ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 2,500,000. Ὁ στόλος αὐτῆς ἀριθμεῖ 385 πλοῖα, ἐξ ὧν τὰ 45 εἶνε θωρηκτά. Ἡ ἐμπορικὴ σημασία εἶνε τρίχρους, ἐρυθρὰ, κυανῇ καὶ λευκῇ.



ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΣΙΑΣ

Ἡ μεγίστη αὕτη ἡπειρος, ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῶν Οὐραλίων ὀρέων, τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Ὁ Β. παγωμένος ὠκεανὸς σχηματίζει τοὺς μικροὺς καὶ ἀφιλοξένους κόλπους τῆς Σιβηρίας καὶ τὴν Καρικὴν θάλασσαν διὰ τοῦ Βεριγγείου πορθμοῦ ἐξερχόμεθα εἰς τὸν Μέγαν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν· παρὰ τοῦτου σχηματίζονται ἡ Βερίγγειος θάλασσα, ἡ Ὀχτωική, ἡ Ἰαπωνική, ἡ Κιτρίνη καὶ ἡ Σινική θάλασσα καὶ ὁ πορθμὸς τῆς Μαλάκας, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐξερχόμεθα εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν· παρὰ τοῦτου σχηματίζονται ὁ Βεγγαλικὸς κόλπος, ὁ Ὀμαρικὸς καὶ ὁ Οὐρμούζιος πορθμὸς, διὰ τοῦ ὁποῦ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον· εἴτα ἡ Ἀραβικὴ θάλασσα καὶ ὁ πορθμὸς Πάπ-ἑ.λ-Μανδέπ, διὰ τοῦ ὁποῦ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἐκ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἥτις ἐνοῦται μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέϊ, σχηματίζονται τὰ πελάγη Συριακὸν, Αἰγαιῶν καὶ διάφοροι κόλποι παρὰ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας.

Ἐκ τῶν χερσονήσων τῆς ἡπείρου αἱ ἐπισημότεραι εἶνε ἡ

Καμισιάτκα καὶ ἡ Κορέα· πρὸς Α. ἡ Ἰνδοσινική, ἡ Ἰνδική καὶ ἡ Ἀραβική πρὸς Ν. καὶ πρὸς Δ. ἡ τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Ἀκρωτήρια δὲ ἔχει πρὸς Β. τὸ Τσιελγιουσκάνον, πρὸς τὰ ΒΑ. τὸ Ἀραιοδικόν, πρὸς Ν. τὸ Κομοροῖνον καὶ τὸ Ἄδεν καὶ πρὸς Δ. τὸ Δεκτόν καὶ ἄλλα πολλὰ.

Ἀπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης μέχρι τῆς Κίνας ἐξαπλοῦται ζώνη ὀροπεδίων, ἥτις διαιρεῖται εἰς τὴν ὑψηλὴν χώραν τῆς Δ. Ἀσίας καὶ εἰς τὴν τῆς Α. Ἀσίας, ἥτις εἶνε ὑψηλοτέρα.

Ἡ τῆς Α. Ἀσίας ὑψηλὴ χώρα περιβάλλεται πρὸς Ν. ὑπὸ τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων, τῶν ὑψίστων τῆς Γῆς, πρὸς Β. ὑπὸ τῶν Ἀλταίων καὶ τῶν Δαυρικῶν, πρὸς Α. ὑπὸ τῶν Σινικῶν Ἀλπεων καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Παμίρου. Μετὰ τῶν ὀρέων τούτων ἐνοῦνται τὰ ὄρη τῆς Σιθηρίας Σταυρόβια καὶ Ἰαβλόρια ὡς καὶ αἱ ὄρειναι σειραὶ τῆς Ἰνδοσινικῆς, αἵτινες εἶνε διακλαδώσεις τῶν Ἰμαλαίων. Τὰ τῆς Καμισιάτκας καὶ τοῦ ὀροπεδίου τῆς Δεκάνης ὄρη εἶνε ὅλως ἄσχετα. Ἡ τῆς Δ. Ἀσίας ὑψηλὴ χώρα συνάπτεται μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς διὰ τοῦ Ἰνδοκούρου· ὄρη ἐν αὐτῇ ἐπιστημότερα εἶνε τὸ ὀροπέδιον τοῦ Ἰράν, τῆς Ἀρμενίας, τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῆς Συρίας, ἐν οἷς ὁ Καύκασος, ὁ Ταῦρος, ὁ Ἀντίταυρος κτλ. Ἄσχετον πρὸς ταῦτα εἶνε τὸ ὀροπέδιον τῆς Ἀραβίας.

Τὴν ἡπειρον τάυτην διαρρέουσι καὶ πολλοὶ ποταμοί, ἐξ ὧν ἀξιολογώτεροι εἶνε οἱ ἑξῆς· ὁ Ὄβης, ὁ Αἰράς καὶ ὁ Ἰερσεσῆς χυνόμενοι εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν, ὁ Ἀμούρ, ὁ Κίτριος καὶ ὁ Κουαρούς εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν, ὁ Σαλουένης, Ἰραβάδης, Βραμαπούτρας, Γάγγης, Ἰνδός, Εὐφράτης καὶ Τίγρης εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν· ὁ Ὠξός καὶ ὁ Ἰαξάρτης εἰς

τὴν Ἀράλην λίμνην· εἰς δὲ τὴν Κασπίαν θάλασσαν ὁ Κῦρος καὶ ὁ Ἀράξης.

Ἐκ τῶν λίμνῶν τῆς ἡπείρου ἐπιστημότερα εἶνε ἡ Κασπία, ἡ Ἀράλη καὶ ἡ Βαϊκάλη· ἐν δὲ τῇ Παλαισίνῃ, ἡ Γενησαρέτ καὶ ἡ Νεκρά θάλασσα, εἰς ἣν χύνεται ὁ ποταμὸς Ἰορδάνης ἐνθα ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐκ τῶν νήσων τῆς ἡπείρου αἱ σημαντικώτεραι εἶνε αἱ Ἰαπωνικαί, ἡ Φορμόζα, αἱ Φιλιππῖναι καὶ αἱ Μολούκαι ἐν τῷ Εἰρηνικῷ ὠκεανῷ· ἡ Φέιλέθ, ἡ Βόρρεος, ἡ Σουμάτρα, ἡ Ἰάβα καὶ ἡ Κεϋλάνη ἐν τῷ Ἰνδικῷ ὠκεανῷ· ἐν δὲ τῇ Μεσογείῳ ἡ Κύπρος, ἡ Ρόδος, ἡ Χίος, ἡ Λέσβος καὶ ἄλλαι.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἀσίας εἶνε εὐφορώτατον, παράγον διημετριακοὺς καρπούς, ὄρουζαν, βάλσακα, μέταξαν, τέιον, καφέν, ἀρωματικὰ καὶ πλείστα πολύτιμα μέταλλα· ἐν αὐτῇ ζῶσι καὶ πολλὰ κατοικίδια ζῷα, ὡς καὶ ἄγρια π.χ. ὁ ἐλέφας, ὁ ρινόκερος, οἱ πίθηκοι, οἱ κροκόδειλοι, ὁ λέων, ἡ τίγρις, ἡ λεοπάρδαλις καὶ ἄλλα. Τὸ κλίμα αὐτῆς διαιρεῖται εἰς τρεῖς ζώνας α). εἰς τὴν κατεψυγμένην ζώνην, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ Σιθρία καὶ αἱ πρὸς Β. αὐτῆς νῆσοι. β) εἰς τὴν εὐκρατον, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ μέση Ἀσία καὶ ἅπαντα ἡ Δ. Ἀσία καὶ γ) εἰς τὴν διακεκαυμένην εἰς ἣν ἀνήκουσιν αἱ Ἰνδαίαι καὶ ἡ Κίνα.

Οἱ κάτοικοι, αὐτῆς ἀνερχόμενοι εἰς 830 ἑκατομ. ἀνήκουσιν εἰς τρεῖς φυλὰς· εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλὴν (Σῖναι, Μογγόλοι καὶ Ἰάπωνες), εἰς τὴν Καυκασίαν (Ἰνδοί, Ἀραβες, Ἰουδαῖοι, Ἕλληνες κτλ) καὶ εἰς τὴν Μαλαικίην.

Ἐπικρατοῦντα θρησκευμὰτα ἐν Ἀσίᾳ εἶνε ὁ Μωαμεθανισμός, ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἰουδαϊσμός, ὁ Βουδδισμός, ὁ Βραχμανι-

σμός καὶ ὁ Κομφουκισμός. Τὰ πλεῖστα κράτη τῆς Ἀσίας κυβερνῶνται δεσποτικῶς. Αὕτη τοπογραφικῶς διαιρεῖται εἰς Δυτικὴν Ἀσίαν, περιλαμβάνουσαν τὴν μικρὰν Ἀσίαν, Ἀραβίαν καὶ τὸ Ἰράν· εἰς Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, περιλαμβάνουσαν τὴν Ἰαπωνίαν, Κίον καὶ Κορέαν, εἰς μεσημβρινήν, περιλαμβάνουσαν τὰς Ἰνδίας καὶ τὰς νήσους τῶν Α. Ἰνδιῶν καὶ εἰς Βορείαν, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ Ἀσιατικὴ Ρωσσία ἢ Σιβηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Ἀσιατικὴ Τουρκία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Ἀσίας, τὸ ὁποῖον κεῖται μεταξύ Εὐξείνου πόντου, Βοσπόρου, Προποντίδος, Ἑλλησπόντου, Αἰγαίου πελάγους, Μεσογαίου θαλάσσης, τοῦ πορθμοῦ τοῦ Σουέζ, τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Ἐκ τῶν χερσονήσων τῆς χώρας ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ τῆς Χρυσοπόλεως, τῆς Κυζίκου, τῆς Ἐρυθραίας, τῆς Ἀλικαρνασσοῦ, ἡ τοῦ Σινᾶ καὶ ἡ Ἀραβικὴ· ἐκ δὲ τῶν κόλπων ὁ Ἀστακηρός, ὁ τῆς Κίου, ὁ τῆς Κυζίκου, ὁ Ἀδραμυττικός, ὁ τῆς Σμύρνης, ὁ τῆς Ἐφέσου, ὁ Ἰσκιός, ὁ τῆς Κῶ, ὁ Ἀραβικός καὶ ὁ Περσικός.

Ὅρη ἐπιστημότερα ἡ χώρα ἔχει τὸν Ταῦρον καὶ Ἀντίταυρον, τὸν Δίβαρον καὶ Ἀντιδίβαρον, τὴν Ἰδην, τὸν Ὀλυμπον, τὸ Ἀραράτ καὶ ἄλλα· ποταμούς δὲ τὸν Γραμικόν, Ἀλν, Τίγρητα, Εὐφράτην, Κύρον καὶ Ἀράξην. Νήσους ἐπιστημότερας ἔχει τὴν Τέρεδον, Λέσβον, Χιον, Σάμον, Ρόδον καὶ Κύπρον.

Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος

εὐφορώτατον, πρᾶγον δημητριακούς καρπούς, ὄρυζαν, μεσημβρινούς καρπούς, οἶνον, καπνὸν καὶ ἔλαιον· ἡ κτηνοτροφία τῶν ἵππων, προβάτων, αἰγῶν, καμήλων, ἡμιόνων καὶ μεταξοσκωλήκων εἶνε ἀνεπτυγμένη· τὰ ὄρη αὐτῆς παρέχουσιν ὄρυκτον ἄλλας, χαλκόν, σίδηρον, ἄργυρον κτλ. τὰ δὲ δάση ἄφθονον ξυλείαν. Οἱ κάτοικοι 21 ἑκατ. περίπου, ὧν οἱ περισσότεροι Μωαμεθανοί, καταγίνονται εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς διαφόρους τέχνας.

Τοπογραφικῶς ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία διαιρεῖται εἰς τὰ ἐξῆς μέρη α΄.) εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἢ Ἀνατολήν· β΄.) εἰς τὰς παρὰ τὴν Α. παραλίαν τοῦ Αἰγαίου νήσους· γ΄.) εἰς τὴν Καρδογίαν καὶ Ἀρμενίαν· δ΄.) εἰς τὴν Μεσοποταμίαν· ε΄.) εἰς τὴν Βαβυλωνίαν· στ΄.) εἰς τὴν Συρίαν μετὰ τῆς Παλαιστίνης καὶ ζ΄.) εἰς τὴν δυτικὴν Ἀραβίαν. Αἱ ἐπιστημότεραι τῶν παραλίων πόλεων τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶνε, ἐν μὲν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, ἡ Τραπεζοῦς, Κερασσοῦς, Ἀμισός, Ἰνέπολις καὶ Πόντο-Ἡράκλεια· ἐν τῇ Προποντίδι, τὸ Σκούταρι, Νικομήδεια, Μονδαγιά, Πάνορμος καὶ Ἀρτάκη· ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, ἡ Λάμψακος καὶ τὰ Δαρδανελλία· ἐν τῷ Αἰγαίῳ, αἱ Κυθωρία, Σμύρνη, Βρόβουλα, Κρήνη, Ἐγεσος καὶ Ἀλικαρνασσός· ἐν τῇ Μεσογαίῳ, ἡ Ἀττάλεια, Μερσίνη, Ἀλεξανδρέτα, Ἀντιόχεια, Τρίπολις, Βυρητός, Ἰόππη, Γάζα καὶ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ἡ Τζέδδα, ἡ Χοδδεϊδὰ καὶ ἡ Μόκκα.

Ἐκ τῶν μεσογαίων πόλεων αἱ ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ Ἀμάσεια, Τοκάτη, Προῦσα, Κοτύαιον, Ἀγκυρα, Σεβάστεια, Ἐρζερούμ, Καισάρεια, Ἰκόνιον, Βάν, Διαρβεκίρη, Χαλέπιον, Μοσούλη, Βαγδάτιον, Δαμασκός, Ἱερουσαλήμ, Βαβυλὼν, Μόκκα, Μεδιρά, Σαρά, καὶ ἄλλαι μικραί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τὰ λοιπὰ κράτη τῆς Ἀσίας.

Α'.

Περιοδεῖα Περσίας ἦτοι δυτ. Ἰράν.

Τεχεράνη· πρωτ. τοῦ κράτους καὶ ἔδρα τοῦ Σάχη. κ. 20 χιλ.

Ίσπαχάν· ἀρχαία πρωτεύουσα, ἔχουσα βιομηχανίαν ταπήτων κ. 90 χιλ.

Σοιράζ· παράγουσα ἐξαιρετον καπνὸν καὶ ρόδα· κ. 32 χιλ. ΒΑ. ταύτης κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς Περσепάλεως καὶ ὁ τάφος τοῦ Κύρου τοῦ μεγάλου.

Ταυρίς· πόλις ἐμπορικώτατη, κειμένη πρὸς Α. τῆς λίμνης Οὐρμίας. Κάτ. 18,000

Μεσχέδν· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος· κ. 65. χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Περσίας.

Περσία λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Ἀσίας, τὸ ὁποῖον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Κανκασίου Ρωσσίας, τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Ρωσικοῦ Τουρκεστάν, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀφγανιστάν καὶ Βελουτριστάν καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας. Ὅρη ἐπιστημότερα ἔχει παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, τὴν σειρὰν τοῦ Ἐλβούρου καὶ πρὸς τὰ ΝΔ. τὰ ὄρη Χορούδ· ἐκ τῶν ποταμῶν, οἵτινες καταπίνονται ὑπὸ ἐλωδῶν λιμνῶν, ὁ ἐπιστημότερος εἶναι ὁ Χαλμένδης, τοῦ ὁποῖου τὰ ὕδατα χύνονται εἰς

τὴν ἐλῶδη λίμνην Χαμούν· ἡ ἐπιστημότερα λίμνη τῆς Περσίας εἶναι ἡ Οὐρμία παρὰ τὰ τουρκικὰ σύνορα. Τὸ κλίμα τῆς Περσίας εἶναι θερμὸν πρὸς Ν καὶ ψυχρὸν πρὸς τὰ ΒΔ. τὸ δὲ ἔδαφος καίτοι κακῶς καλλιεργημένον εἶνε εὐφρουν, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, καπνόν, μῆλα, ὄπιον καὶ μεσημβρινοὺς καρπούς· ἡ κτηνοτροφία τῆς χώρας εἶνε ἀκμασιώτατη· ἡ βιομηχανία περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν ταπήτων, τὸ δὲ ἐμπόριον εἶνε ζωηρόν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀνερχόμενοι εἰς 7¹/₂ ἑκατομ. εἶνε Μωαμεθανοὶ Σιῦται καὶ κυβερνῶνται μοναρχικῶς ὑπὸ Σάχη· ὁ νῦν ὀνομάζεται Νασρ-εδδίν. Στρατὸν ἡ Περσία ἔχει 54,000 ἄνδρας.

Β'.

Περιοδεῖα Ἀφγανιστάν.

(ΒΑ. Ἰράν)

Καβούλν· πρωτ. τοῦ Ἀφγανιστάν, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, χυνομένου εἰς τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν. Αὕτη διενεργεῖ σπουδαῖον ἐμπόριον· κάτ. 75 χιλ.

Κανδαχάρν· κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Κάτ. 30,000.

Χεράτν· διενεργοῦσα ἐμπόριον μετὰ τῆς Περσίας καὶ Ἰνδικῆς· κατ. 45,000

Γενικὴ Περιγραφὴ Ἀφγανιστάν.

Ἀφγανιστάν λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τοῦ Ἰράν, τὸ ὁποῖον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Ρωσικοῦ Τουρκεστάν, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Βελουτριστάν, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Περσίας· Ὅρη ἐπίσημα ἔχει τὸ Ἰνδοκοῦγον καὶ τὸ Σου-

Λεϊμάν, τὸ ὅποσον χωρίζει τὸ *Ἰράν* ἀπὸ τῶν *Ἰνδιῶν*· οἱ ποταμοὶ τῆς χώρας εἶνε ἀσήμενοι· τὰ ὄρη ἐξάγουσι χαλκόν, σίδηρον, ἄλας, θείον καὶ πετρέλαιον. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 4 ἑκατομ. εἶνε πολεμικώτατοι καὶ κυβερνῶνται δεσποτικῶς ὑπὸ ἡγεμόνων (*Χανῶν*)· ὁ νῦν ἡγεμὼν καλεῖται *Ἀβδούρ-Ραμάν*. Κατὰ τὴν θρησκείαν οἱ *Ἀφγάναι* εἶνε *Μωαμεθανοὶ Σουνίται*, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.

Γ'.

Περιοδεῖα Βελουτχιστάν.

(*ΝΑ. Ἰράν.*)

Κελάτη· πρωτ. ἔχουσα 15,000 κατ. Αὕτη διενεργεῖ ἀξιόλογον ἐμπόριον.

Τὸ Βελουτχιστάν ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ *Ἀφγανιστάν* πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ *Οὔμάν*, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ *Ἰνδοῦ* καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς *Περσίας*. Τοῦτο εἶνε ὄρεινόν καὶ ἔρημον κατὰ τὸ πλεῖστον. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἀνερχόμενοι εἰς 400,000 εἶνε *Μωαμεθανοὶ* τὸ θρήσκευμα (*Σχιῖται*) καὶ διαιροῦνται εἰς φυλὰς, αἵτινες διάγουσι βίον γεωργικόν, νομαδικόν καὶ ληστρικόν· κυβερνῶνται δὲ ὑπὸ διαφόρων ἀρχηγῶν, οἵτινες ὑπακούουσιν εἰς τὸν *Χάνην*, ἐδρεύοντα ἐν Κελάτῃ. Ἡ χώρα αὕτη εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς *Μεγάλης Βρεττανίας*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περιοδεῖα Ἰνδοστάν ἢ Ἰνδικῆς.

Καλκούτα· ἐπὶ τοῦ Γάγγου, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος, μετὰ πανεπιστημίου καὶ ἀστεροσκοπείου· ἐν ταύτῃ

οἰκοῦσι καὶ ὀλίγοι Ἕλληνες, διατηροῦντες καὶ ναόν. Πλησίον τῆς πόλεως κεῖται τὸ φρούριον *Οὐίλλιάμ*, τὸ ὅποσον χρησιμεύει ὡς χειμερινὴ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς *Ἀγγλοῖνδικῆς*· κάτ. 850,000.

Βουβάν· ἐκτισμένη ἐπὶ νήσου καὶ συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς *Καλκούτης*· αὕτη εἶνε πόλις ἐμπορικῶς τῆς· κάτ. 800,000.

Μαδράση· λιμὴν ἐξαγωγικὸς τῶν πολυτίμων λίθων· κάτ. 430,000.

Κασμίρ· ὀνομαστὴ διὰ τὰ κασμίρια ὑφάσματα· κάτ. 120,000,

Λαχώρα· ὀνομαστὴ διὰ τὰ λαχούρια τῆς· κάτ. 170,000.

Δελχί· ἡ πάλαι λαμπρὰ τῆς *Ἰνδικῆς* πόλις καὶ καθέδρα τοῦ βασιλείου τοῦ μεγάλου *Μογγόλου*, ἐν μέσῳ λαμπρῶν κήπων· κάτ. 200,000.

Βεναρέζ· τὸ ἐπιστημονικὸν κέντρον τῶν *Βραμμιστῶν*· κάτ. 200,000.

Γενικὴ περιγραφὴ Ἰνδοστάν.

Ἰνδοστάν ἢ *Ἰνδικὴ* λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς *Ἀσίας*, τὸ ὅποσον ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῶν *Ἰμαλαίων* ὄρεων, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ *Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ*, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ *Βεγγαλικοῦ κόλπου* καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς *Ἀραβικῆς θαλάσσης*. Ἡ χώρα αὕτη ἔχει σχῆμα τριγώνου ἀντεστραμμένου, τοῦ ὁποῖου ἡ μὲν κορυφὴ εἶναι πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀπολήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριο *Κομορένον*, ἡ δὲ βάσις πρὸς τὰ ἄνω, ἔνθα περιβάλλεται ὑπὸ τῶν *Ἰμαλαίων* ὄρεων, ἀπὸ τῶν ὁποίων κατέρχονται οἱ ποταμοὶ *Ἰνδὸς* καὶ *Γάγγης*· ἐκ τούτων ὁ μὲν πρῶτος δεχόμενος τὰ ὕδατα πέντε ποταμῶν (*Πεντζάπ*) ἐκβάλλει

εἰς τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν, ὁ δὲ ἕτερος εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον, ἔνθα σχηματίζει μετὰ τοῦ ἐκ Θιβeticῆς κατερχομένου *Βραμαπούτρα* τὸ δέλτα· τὸ νότιον μέρος τῆς χώρας περιβάλλεται ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν *Γαταίων*, ἀπὸ τῶν ὁποίων πηγάζουσι μικροὶ καὶ ἀσήμαντοι ποταμοί.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶνε ποικίλον καὶ διὰ τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς οὐχὶ ὑγιεινόν· τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, παράγον ποικίλα προϊόντα, ὡς ὄρυζαν, σακχαροκάλαμον, πέπερι, κινάμωμον, ἰνδικὰ κάρυα, βάμβακα, ὄπιον, βανάνια κτλ. ζῶσι δὲ καὶ τὰ ἄγρια καὶ μεγάλωσυμα θηρία, ὡς ἡ τίγρις, ὁ λέων, ὁ ἐλέφας, ὁ κροκόδειλος, ὁ βόας καὶ ἄλλοι δηλητηριώδεις ὄφεις· τὸ ἔδαφος ἐγκλείει ὄρυκτὰ σιδήρου, λιθάνθρακος καὶ πολυτίμους λίθους. Οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων εἶνε Ἰνδοί, πρεσβεύοντες τὸν Βραχμανισμόν, τὸν Μωαμεθανισμόν καὶ τὸν Χριστιανισμόν.

Ἡ χώρα αὕτη διατελεῖ ὑπὸ τὴν βασιλίαν τῆς Ἀγγλίας *Βικτωρίας* καὶ κυβερνᾶται ὑπὸ ἀντιβασιλείας, ἀποστελλομένου ἐξ Ἀγγλίας· κατέχουσι δὲ ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἐπὶ τῆς Ἰνδικῆς οἱ μὲν Πορτογάλλοι τὴν *Γόαν* καὶ *Διοῦ*, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς *Μαλαβάρης*, οἱ δὲ Γάλλοι τὴν *Πονδηγερή* καὶ *Καρικάλη*, ἐπὶ τῆς *Κορομανδέλης*· ἐν τοῖς μεσογείοις τῆς *Δεκάνης* κεῖται τὸ ὑποτελὲς κράτος τῆς *Χαϊδεραβάδης*, μεθ' ὁμωνύμου πρωτεύουσας, κατοικούμενον ὑπὸ Μωαμεθανῶν, ἐπὶ δὲ τῶν νοτίων ὑπωρειῶν τῶν Ἰμαλαίων κεῖνται τὰ ἀνεξάρτητα κράτη *Νεπάλη* καὶ *Βουτάνη*. Εἰς τὴν Ἰνδικὴν ἀνήκει ἡ εὐφορος νῆσος *Κεϋλάρη*, χωρίζομένη ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ *Παλκίου* πορθμοῦ, ἔνθα ἀλιεύονται τὰ μαργαριτοφόρα ὄστρεα, ὡς καὶ αἱ νῆσοι *Λακεδίβαι* καὶ *Μαλδίβαι*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περιοδεῖα Ἰνδοκίνας ἢ Ἰνδοσινικῆς.

Ραγγούν· πρωτ. τῆς Βρεττανικῆς Ἰνδικῆς, παρὰ τὸν Ἰρβάδην ποταμόν, ἐξάγουσα μεγάλην ποσότητα ὀρύζης. Κάτ. 180,000.

Μανδαλάν· πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς *Βιρμανίας*, παρὰ τὸν αὐτὸν ποταμόν, ἐξάγουσα μεγάλην ποσότητα βάμβακος. Κάτ. 190,000.

Βαγκόκη· πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου *Σιάμ*, ἐκτισμένη ἐκατέρωθεν τοῦ *Μενάμ* καὶ ἐξάγουσα ὄρυζαν, σήσαμον καὶ σάκχαριν. Κάτ. 400,000.

Σαϊγούν· πρωτ. τῆς *Κορινγκίνης* ἐπὶ τοῦ *Μεκόγγου*, σπουδαῖος σταθμὸς ἐμπορίας καὶ συγκοινωνίας μετὰ ἐξαγωγῆς καπνοῦ καὶ ὀρύζης. Κάτ. 70,000.

Πνὸμ-Πέν· πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς *Καμβοίας*, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ. Κάτ. 35,000.

Χουή· πρωτ. τοῦ βασιλείου *Ἀννάμ*, ἐξάγουσα ὄρυζαν, καπνόν, σακχαροκάλαμον, μέταξαν, ξυλείαν καὶ ἄλλα· κ. 30,000.

Χανόν· πρωτ. τοῦ *Τογγίνου* ἐπὶ τοῦ ἐκ *Κίνας* καταρρέοντος *Σόγγ-Κόι* ποταμοῦ καὶ ἐπίσημος διὰ τὰ μεταλλεῖα αὐτῆς· κ. 150 χιλ.

Γενικὴ περιγραφὴ Ἰνδοκίνας.

Ἰνδοκίνα ἢ Ἰνδοσινικὴ λέγεται ἐκεῖνο τὸ τμήμα τῆς Ἀσίας, τὸ ὁποῖον ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς *Σινικῆς*, πρὸς Ν. καὶ Α. ὑπὸ τῆς *Σινικῆς* θαλάσσης καὶ τοῦ κόλπου τοῦ *Σιάμ* καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ *Βεγγαλικοῦ* κόλπου.

Αὕτη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς τὴν ἰδίῳς *Βρεττανικὴν Ἰνδικήν*, εἰς τὸ ἀνεξάρτητον βασιλείον τοῦ *Σιάμ*, εἰς τὸ προστατευόμενον βασιλείον τῆς *Βιρμανίας* καὶ εἰς τὴν *Γαλλικὴν Ἰνδοκίαν*, ἥτις περιλαμβάνει τὸ *Τογγῆον*, τὴν *Αὐτοκρατορίαν* τοῦ *Αννάμ*, τὴν *Καμβοτζαν* καὶ τὴν *Κορινγκίαν*· εἰς τὴν *Βρεττανικὴν Ἰνδοκίαν* ἀνήκει ἡ μεταλλοφόρος χερσόνησος τῆς *Μαλάκας* μεθ' ὁμωνύμου πρωτευούσης, ὡς καὶ ἡ πρὸς Ν. αὐτῆς εὐρισκόμενη νῆσος *Σιγγαπὸρη* μεθ' ὁμωνύμου πρωτευούσης.

Ἡ χερσόνησος τῆς *Ἰνδοκίνας* ἐκτείνεται πλείοτερον πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν καὶ ἔνεκα τούτου ἔχει κλίμα θερμότερον, διασχίζεται δὲ πλείοτερον ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἔχει ἐπισήμους κόλπους τὸν τοῦ *Τογγήνου*, τοῦ *Σιάμ* καὶ τῆς *Μαρταβάνης*· εἰς τοὺς κόλπους τούτους ἐκβάλλουσιν οἱ ἐκ τῶν διακλαδώσεων τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων κατερχόμενοι ποταμοὶ *Ἰραβάδης*, *Σαλουένης*, *Μεγάμ* καὶ *Μεχόγγης*, οἵτινες καθιστῶσι τὴν χώραν εὐφορωτάτην εἰς ὄρυζαν, βάμβακα, σάκχαρον καὶ πολύτιμα μέταλλα· ἐνδiciaitῶνται δὲ καὶ ἑῷα, οἷα καὶ ἐν τῷ Ἰνδοστάν.

Ἡ βιομηχανία τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ὡς καὶ ἡ συγκοινωνία καὶ τὸ ἐμπόριον εὐρίσκονται ἐν ἀκμῇ. Τὸ πλείστον τῆς χώρας κατοικεῖται ὑπὸ *Σινῶν*, πρεσβευόντων τὸν *Βουδδισμόν*. Ὁ πληθυσμὸς τῶν *Βρεττανικῶν* κτήσεων ἀνέρχεται εἰς 300 περίπου ἑκατομ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Γενικὴ περιγραφὴ Ἰνδικῶν νήδων.

Αὗται περιβάλλουσι τὰ ΝΑ. παράλια τῆς Ἀσίας καὶ χωρίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς *Αὐστραλίας*· αἱ πλεῖσται τούτων εἰ-

νε ὄρειναί καὶ ἠφαιστειώδεις καὶ ἔχουσι κλίμα θερμὸν, ἔδαφος δὲ εὐφορώτατον. Οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων εἶνε *Μαλαῖοι* ἢ *Παπούοι*, διατελοῦντες ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει· ὑπάρχουσι δὲ καὶ Ἰνδοί, *Σῖναι* καὶ διάφοροι *Εὐρωπαῖοι*, ἥτοι Ὀλλανδοί, Ἀγγεῖοι, Πορτογάλλοι καὶ Ἰσπανοί, οἵτινες ἔχουσι διαφόρους κτήσεις.

Αἱ κυριώτεραι τούτων εἶναι αἱ ἐξῆς· 1) αἱ *Ἀδαμάναι* καὶ *Νικοβάραι*, νῆσοι Ἀγγλικαί, χρησιμεύουσιν ὡς τόπος ἐξορίας τῶν Ἀγγλῶν κακούργων. 2) ἡ πλήρης ἠφαιστειῶν *Σουμάτρα*, ἀνήκουσα τοῖς Ὀλλανδοῖς καὶ παράγουσα ἰδίως πέπερι· ζῶσι δὲ ἐν αὐτῇ ἐλέφαντες, ῥινοκέρωτες καὶ οὐραγγοτάγγοι. 3) ἡ εὐφωρώτατη *Ἰάβα*, χωριζομένη τῆς προηγούμενης διὰ τοῦ στενοῦ τῆς *Σούνδης* καὶ παράγουσα ὄρυζαν, καφέν, καπνόν, τέιον, θανίλλην, κίναν, κασσίτερον κτλ. ἀνήκει δὲ εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς· 4) ἡ *Βόρνεος*, ἀνήκει ἐπίσης εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς καὶ παράγει χρυσόν, ἀδάμαντας καὶ διάφορα ἄλλα μέταλλα. 5) ἡ *Κελέθνη*, ἥτις παράγει καρυόφυλλα, μοσχοκάρυκα καὶ ἀνήκει ἐπίσης τῇ Ὀλλανδίᾳ· 6) αἱ *Φιλιππῖναι*, αἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς καὶ παράγουσι σάκχαριν, καφέν καὶ καπνόν· μεγαλειτέρα τούτων εἶνε ἡ *Λουζὼν* καὶ 7) αἱ μικραὶ *Σουρδαῖαι*, αἵτινες ἀνήκουσι τοῖς Πορτογάλλοις. Ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἰνδικῶν νήσων ἀνέρχεται εἰς 40 περίπου ἑκατομ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περιοδεῖα Σινικῆς Αὐτοκρατορίας.

Πεκῖνον· πρωτ. τῆς *Σινικῆς*, οὐ μακρὰν τοῦ μεγάλου *Σινικοῦ* τείχους· κ. 1,000,000

Τιέν-Τσίν· ἐπίνειον τῆς πρωτευούσης καὶ λιμὴν ἀνοικτὸς εἰς τὴν ἐμπορίαν· κ. 950,000

Ναγκῖνον· ὀνομαστὴ διὰ τὰ ὑφάσματα αὐτῆς (Ναγκήν) καὶ διὰ τὸν ἐκ πορσελάνης πύργον (84 μετ. ὑψ.), ὅστις κατεστράφη ὑπὸ ἐπαναστατῶν· κ. 500,000

Σαγγαΐ· ΝΑ. τῆς προηγούμενης, κέντρον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς μετᾶξης καὶ τοῦ τσίου· κάτ. 380 χιλ.

Σουτσενχοῦ· ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορικῆς διώρυχος, πόλις μεγάλη καὶ ἐμπορικὴ.

Καντὼν· πόλις ἐμπορικὴ καὶ λιμὴν ἀνοικτὸς εἰς τοὺς Εὐρωπαϊοὺς· κάτ. 1,600,000.

Γενικὴ περιγραφή Σινικῆς Αὐτοκρατορίας.

Τὸ μεγάλτερον κράτος τῆς ὑψηλῆς (300 ἑκατομ. κ.) ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Σιβηρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἰνδοστάν καὶ τῆς Ἰνδοκίνας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εἰρηρικοῦ ὠκεανοῦ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀφγανιστάν.

Αὕτη ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς ἰδίως Σινικῆς (Κίνας), καὶ τῶν ὑποτελῶν αὐτῇ χωρῶν, α'.) τῆς Μαρδζουρίας, ἣτις χωρίζεται ἀπὸ τὴν Σιβηρίαν διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἀμούρ καὶ κατοικεῖται ὑπὸ νομάδων· ταύτης πρωτεύουσα ἡ Μουκδέρη. β'.) τῆς Μογγολίας, ἣτις κατέχει τὸ πλεῖστον τῆς ἐρήμου Γόβης καὶ κατοικεῖται ὑπὸ νομαδικοῦ λαοῦ· ταύτης πρωτ. ἡ Οὐργα. γ'.) τῆς Θιβετίας, ἣτις εἶνε ὀρεινὴ καὶ λίαν μεταλλοφόρος· ταύτης πρωτ. ἡ Λάσσα, ἡ ἀγία τῶν Βουδδιστῶν πόλις καὶ ἔδρα τοῦ Δά.λαϊ-Λάμα, τοῦ πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ, ὅστις κατοικεῖ ἐντὸς

παλατίου, τὸ ὅποσον ἔχει 10,000 περίπου αἰθούσας πλήρεις εἰδώλων. δ'.) τοῦ Ἀνατολικοῦ Τουρκεστάν, κατέχοντος τὸ Δ. τμήμα τῆς ἐρήμου Γόβης καὶ κατοικεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Τούρκων· πρωτ. αὐτοῦ εἶνε ἡ Κασγάρη· ἄλλη πόλις ἐπίσημος ἡ Γαρκάνδη καὶ ε'.) τῆς Τζουγγαρίας, ἣτις κατοικεῖται ὑπὸ Μογγολικῆς φυλῆς· πρωτ. αὐτῆς ἡ Οὐρούμτσκη· ἄλλη πόλις ἐπίσημος ἡ Κούλιτσα· εἰς τὴν Κίναν ἀνήκει, ἡ νῆσος Ἀϊ-νάνη καὶ ἡ νῆσος Φορμότσα, ἣτις παρεχωρήθη τῇ Ἰαπωνίᾳ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1894.

Ἡ ἰδίως Σινικὴ κατέχει τὴν ΝΑ. γωνίαν τῆς αὐτοκρατορίας καὶ περιβρέχεται ὑπὸ τῆς Κιτρίνης καὶ Σινικῆς θαλάσσης· εἶνε δὲ εὐφορώτατη καὶ διαρρέεται ὑπὸ δύο μεγάλων ποταμῶν, τοῦ Κιτρίνου (Χοάγγ-Χώ) καὶ τοῦ Κναροῦ (Γιάγγ-τσέ-Κιζγγ), οἵτινες πηγάζουσιν ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Θιβετίας καὶ χύνονται εἰς τὴν Σινικὴν θάλασσαν· πρὸς Β. δὲ περιβάλλεται ὑπὸ τοῦ μεγάλου Σινικοῦ τεύχους, ἀνεγεροθέν ὅπως ἐμποδίσῃ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Μογγόλων καὶ τὸ ὅποιον εἰς πολλὰ μέρη κατέπεσε.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶνε ἡπειρωτικόν· τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, παράγον σιτηρά, βάμβακα, τέιον, ὄρυζαν, σακχαροκάλαμον, μετᾶξαν, σίδηρον, χαλκὸν καὶ λιθάνθρακας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς μετᾶξης, τοῦ βάμβακος, τοῦ χάρτου καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ἀγγείων ἐκ πορσελάνης· οἱ Σῖναι εἶναι ἐφευρέται τῆς πυρίτιδος, τῆς τυπογραφίας, τῆς ναυτικῆς πυξίδος, τοῦ χάρτου καὶ τῶν ἀρτεσιανῶν φρεάτων· πρεσβεύουσι δὲ τὸν Βουδδισμόν· ἐνῶ ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τῶν Μαρδαρίων πρεσβεύουσι τὰ δόγματα τοῦ Κομφουκίου· ἅπαντες δὲ εἶνε Μογγολικῆς φυλῆς. Στρατὸν ἡ Κίνα ἀριθμεῖ 540,000 ἄνδρας, στόλον δὲ 100 πλοῖα.

Γενικὴ περιγραφὴ τοῦ βασιλείου τῆς Κορέας.

Ἡ χερσόνησος αὕτη, κειμένη μεταξὺ τῆς Ἰαπωνικῆς καὶ τῆς Κιτρίνης θαλάσσης, ἀποτελεῖ ἀπὸ τοῦ 1894 βασιλεῖον ὅλως ἀνεξάρτητον, τοῦ ὁποίου ὁ μονάρχης ἤνοιξε λιμένας τινάς εἰς τοὺς Εὐρωπαίους. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε εὐρορον, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, βάμβακα, δέρματα καὶ μέταλλα διάφορα· οἱ δὲ κάτοικοι εἶνε Μογγολικῆς καταγωγῆς, συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων καὶ πρεσβεύουσι τὸν Βουδδισμόν. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Σεούλ· κἄτ. 250,000. Πρὸς Ν. τῆς χερσονήσου κεῖται ἡ νῆσος Χάμελτων, ἣν κατέλαβον οἱ Ἀγγλοι, τὴν δὲ πρὸς Α. κειμένην νῆσον Λαζαρέφ, προσπαθοῦσι νῦν καταλάβωσιν οἱ Ρῶσοι. Ὁ πληθυσμὸς τῆς χερσονήσου ἀνέρχεται εἰς 10 ἑκατομ.

Γενικὴ περιγραφὴ Ἰαπωνίας.

Αὕτη, κειμένη πρὸς Α. τῆς Κορέας, μεταξὺ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Ἰαπωνικῆς θαλάσσης, εἶνε ὄρεινὴ καὶ ἡφισταιώδης· καὶ τὸ μὲν ἔδαφος αὐτῆς εἶνε εὐρορον, παράγον ὄρυζαν, μέταλλον, γεώμηλα, τέκνον, καπνὸν καὶ διάφορα μέταλλα, τὸ δὲ κλίμα ὠκεάνειον καὶ ὑγιεινόν.

Ἡ βιομηχανία τῶν μεταξωτῶν, ἡ ἐπεξεργασία διαφόρων ἀγγείων ἐκ πορσελάνης καὶ πλείστων ἄλλων κοσμημάτων ἐξ ὀρυκτῶν, ὡς καὶ ἡ συγκοινωνία καὶ τὸ ἐμπόριον, εὐρίσκονται ἐν ἀνθηρᾷ καταστάσει.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 40 ἑκατομ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλὴν καὶ πρεσβεύουσι τὸν Βουδδισμόν.

κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ Μικάδου Μούτσ-Χιτώ, ὅστις μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς πατρίδος του διὰ τῆς συστάσεως πανεπιστημίου καὶ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων. Ὁ στρατὸς τῆς Ἰαπωνίας, ἀριθμεῖ 70 χιλ. ἄνδρας, ὁ δὲ στόλος 75 πλοῖα· ἡ σημαία εἶνε λευκὴ, φέρουσα ἐν τῷ μέσῳ κύκλον ἐρυθροῦν.

Ἡ Ἰαπωνία ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν νήσων, διεσκορπισμένων ἐν τῷ Εἰρηνικῷ ὠκεανῷ, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ μεγαλείτεραι εἶνε τέσσαρες· α.) ἡ Νιγόν, τῆς ὁποίας πρωτ. εἶνε τὸ Τόκιον· ἔδρα τοῦ Μικάδου· κἄτ. 1,500,000· αὕτη εἶνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχάνος μετὰ πανεπιστημίου· ἐπὶ τῆς αὐτῆς νήσου κεῖνται καὶ ἄλλαι πόλεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ Ἰοκογάμα· κ. 90 χιλ. σημαντικὸς λιμὴν, συνδεόμενος σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς πρωτεύουσας· τὸ Κιότον, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχάνος· κ. 290 χιλ. καὶ ἡ Ὀσάκα πόλις ἐμπορικωτάτη συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τοῦ Κιότου· κ. 470 χιλ. β.) ἡ Κιουσοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ Ναγκασάκη, ἔχουσα 60 χιλ. κ. καὶ ἡ Καγασίμα. γ.) ἡ Σικόκη, τῆς ὁποίας ἐπιστημότεραι πόλεις εἶνε ἡ Τοκουσίμα καὶ δ.) ἡ Ἰεδῶ μετὰ τῶν πόλεων Χοκοδάτη καὶ Ματσμάη. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀνήκουσι καὶ αἱ Κουρῖλαι νῆσοι, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν θήραν καὶ τὴν ἀλιείαν καὶ ἀνέρχονται εἰς 500 χιλ. περίπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Γενικὴ περιγραφὴ Ἀσιατικῆς Ρωσσίας.

Ἡ Ρωσσία κατέχει ἅπαν τὸ Β. μέρος τῆς Ἀσίας, τὸ ὁποῖον τοπογραφικῶς διαιρεῖται α.) εἰς τὸ βαθύπεδον τῆς Του-

ράνης (Δ. Τουρκεστάν, Βακτριανή καὶ Σογδιανή)· β'.) εἰς τὴν *Κανκασίαν* καὶ γ') εἰς τὴν *Σιβηρίαν*.

α'. Τουρανικὸν βαθύπεδον ἢ Δ. Τουρκεστάν.

Τοῦτο κεῖται μετὰξὺ τοῦ *Παμίρ*, τῆς *Κασπίας* θαλάσσης, τοῦ *Ἰράν*, τῆς *Σιβηρίας* καὶ ἔχει ἔδαφος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στεππῶδες, πλὴν τῶν μερῶν, ἅτινα διαρρέονται ὑπὸ τῶν ποταμῶν καὶ εἶνε ἐν μέρει ὀλίγον εὐροα, παράγοντα δημητριακοὺς καρπούς, βάρβακα, καπνόν, ὄρυζαν, σταφυλὰς, σῦκα καὶ ρῖτα. Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς χώρας ἐπιστημότεροι εἶνε ὁ *ᾠξος* καὶ ὁ *Ἰαξάρτης*, αἵτινες χύνονται εἰς τὴν *Ἀρίλην* λίμνην καὶ ὁ *Ἰλῆς*, χυνόμενος εἰς τὴν *Βαλκασίαν* λίμνην. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 9 ἑκατομ. εἶνε Πέρσαι, Κιργίσιοι, Τάταροι, Τουρκομάνοι, κτλ. πάντες Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα καὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν τῶν ἵππων, προβάτων, καμήλων, ὡς καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἥς κυριώτατα προϊόντα εἶνε ὑφάσματα διάφορα καὶ τάπητες. Πόλεις ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ

Ταοκένδον· πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανοῦ· κ. 120 χιλ.

Χοκάνδον· ἐπὶ τοῦ *Ἰαξάρτου*, κέντρον τῶν καρχαβανίων· κ. 50 χιλ.

Σαμαρκάνδον· παλαιὰ πρωτ. τοῦ κατακτητοῦ Ταμερλάνου, τοῦ ὁποίου σώζεται καὶ ὁ τάφος καὶ τὸ ἔκρινόν μέγαρον. Αὕτη εἶνε ὀχυρά, ἔχουσα βιομηχανίαν μετὰξῆς· κ. 35 χιλ. Τὸ Δ. Τουρκεστάν περιλαμβάνει καὶ τὰ δύο χανᾶτα τῆς *Χίβας* καὶ τῆς *Βουχάρας* μεθ' ὁμωνύμων πρωτευουσῶν, ὡς καὶ τὰς στεππῶδεις χώρας τῶν *Κιργισίων* ἢ *Κοζάκων* καὶ *Τουρκομάνων*.

β'.) Κανκασία.

Αὕτη κεῖται μετὰξὺ τοῦ *Εὐξείνου* πόντου καὶ τῆς *Κασπίας*

θαλάσσης καὶ διασχίζεται ὑπὸ τοῦ ὄρους *Κανκάσου*, τοῦ ὁποίου ὑψηλοτέρα κορυφή εἶνε ὁ *Ἐλβουρος*. διαρρέεται δὲ ὑπὸ τεσσάρων ποταμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν δύο *Κουβάν* καὶ *Φάσις* χύνονται εἰς τὸν *Εὐξείνου* πόντον, οἱ δὲ ἕτεροι *Κῦρος* καὶ *Τερέκ* εἰς τὴν *Κασπίαν* θάλασσαν.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 7,285,000 ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, ἀπολαμβάνοντες δημητριακοὺς καρπούς, βάρβακα, οἶνον καὶ ἄλλα πολλὰ φυσικὰ προϊόντα, εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ἵππων, προβάτων, καμήλων καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν ταπήτων. Τὰ δάση τῆς χώρας παρέχουσιν ἄφθονον ξυλείαν πρὸς ναυπηγίαν καὶ οἰκοδομήν, τὰ δὲ ὄρη ἄφθονον σίδηρον, χαλκόν, μόλυβδον καὶ πετρέλαιον, ἐξ οὗ προμηθεύεται ὅλη ἡ *Εὐρώπη*. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας εἶνε *Κιρκάσιοι*, *Γεωργιανοί*, *Αρμένιοι*, *Τάταροι*, *Πέρσαι* καὶ ἄλλοι. Ἐπίσημοι πόλεις εἶνε ἡ **Τυφλίς**· πρὸς τὸν *Κῦρον*, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανοῦ· κ. 100 χιλ.

Βατούμ· λιμὴν ἐμπορικὸς ἐπὶ τοῦ *Εὐξείνου*, συνδεδεμένος σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς πρωτ.

Πότι· λιμὴν ἐμπορικὸς ἐπὶ τοῦ *Εὐξείνου*.

Βακού· ὀνομαστὴ διὰ τὸ πετρέλαιον.

Κάρο· πόλις ἐμπορικὴ καὶ ὀχυρά.

Ἐριβάνη· πρωτ. τῆς *Ρωσικῆς Ἀρμενίας*· κ. 15 χιλ.

Βλαδικαύκας· κ. 34 χιλ.

γ') Σιβηρία.

Αὕτη κατέχει τὸ βορειότατον μέρος τῆς *Ἀσίας* καὶ ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Β. παγ. ὠκ. πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς *Σινικῆς* Αὐτοκρατορίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τῶν *Ἀλταίων* ὄρεων καὶ τοῦ

ποταμοῦ Ἀμούρ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκ. καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τῶν Οὐραλίων ὀρέων.

Ὅρη αὐτῆς ἐπιστημότερα εἶνε πρὸς Δ. τὰ *Οὐράλια*, πρὸς Ν. τὰ *Ἀλταία*, τῶν ὁποίων προεκτάσεις εἶνε τὰ *Οὐράνια*, τὰ *Δαυρικά* καὶ τὰ τῆς *Καμτσιάκας*, ἐν τοῖς ὁποίοις ὑπάρχουσι καὶ ἡφαίστεια ἐνεργά. Οἱ κάτοικοι τῆς *Καμτσιάκας* ζῶσιν ἐκ τῆς θήρας καὶ ἀλιείας. Τὸ βόρειον μέρος τῆς *Σιβηρίας* εἶνε πεδινὸν καὶ στεππῶδες διακρεόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν *Ὀβιος*, *Ἰεννεσέη* καὶ *Λένα*, οἵτινες ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Β. παγ. ὠκ. καὶ τοῦ *Ἀμούρ* ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Αἰμνὴν ἐπίσημον ἔχει τὴν *Βαϊκάλην*, θεωρουμένην ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν ἱερὰν.

Τὸ κλίμα τῆς *Σιβηρίας* εἶνε ψυχρότατον καὶ δριμύτατον· τὸ ἔδαφος αὐτῆς καλύπτεται ὑπὸ παχείας γλῆος καὶ εἶνε διαρκῶς πεπηγός, τὸ δὲ θέρος ἐπὶ τρεῖς μόνον μῆνας θερμαίνεται. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 4,300,000 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλὴν καὶ εἶνε εἰδωλολάτραι πλὴν τῶν ἐξορίστων ἐγκληματιῶν Ρώσων καὶ Πολωνῶν· οὗτοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν βοῶν, χοίρων, προβάτων, αἰγῶν, καμήλων καὶ εἰς τὴν θήραν τῶν σιτυροφόρων ζώων. Ἐκ τῶν μεταλλείων τῶν Ἀλταίων ὀρέων ἐξάγεται χρυσός, ἄργυρος, σίδηρος, χαλκός, ὄρυκτὸν ἐλεφάντινον ὄστον, ἄνθρακες καὶ πολύτιμοι λίθοι. Εἰς τὴν *Σιβηρίαν* ἀνήκουσι πολιτικῶς καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Β. παγ. ὠκ. ἡ νῆσος *Σαχαλίην*, εὐρισκομένη ἐν τῷ Ὀχτικῷ κόλπῳ καὶ ἡ χώρα τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀμούρ. Ἡ *Σιβηρία* διαιρεῖται διὰ τοῦ *Ἰεννεσέη* εἰς *Δυτικὴν* καὶ *Ἀνατολικὴν Σιβηρίαν*. Πόλεις ἐπίσημοι ἐν τῇ Δ. *Σιβηρίᾳ* εἶνε ἡ

Τοβόλσκη· παρὰ τὸν *Ἰρτύσχην*· κάτ. 18 χιλ.

Τούμσκη· κάτ. 36 χιλ. πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἡ

Βαρναούλν· παρὰ τὸν Ὀβιν, κέντρον τῆς μεταλλουργίας.

Ἦν δὲ τῇ Ἀνατολικῇ *Σιβηρίᾳ* ἡ

Ίρκούτσκη· κάτ. 40 χιλ. πόλις ἐμπορικὴ παρὰ τὴν *Βαϊκάλην* καὶ ἡ

Ίακούτσκη· ἀποθήκη τῶν σιτυρῶν καὶ τοῦ ὄρυκτοῦ ἐλεφάντινου ὄστου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΦΡΙΚΗΣ

Ἡ τρίτη αὕτη κατὰ τὸ μέγεθος ἡπείρος, ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ *Γιβραλτάρ* καὶ ἀπὸ τῆς Ἀσίας διὰ τῆς διώρυχας τοῦ *Σουέζ*, ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πρὸς Ν. καὶ Α. ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ· κεῖται δὲ μεταξύ τῶν δύο ὠκεανῶν ὡς νήσος μεγάλη ἀπομεμονωμένη, ἥτις ἔχει σχῆμα ἀπίου.

Αὕτη διαμερίζεται ὀλίγον ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἕνεκα τοῦτου ἔχει ὀλιγίστους κόλπους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημότεροι εἶνε ὁ τῆς *Γουϊνέας* πρὸς Δ. καὶ ὁ τῆς *Τριπόλεως* πρὸς Β. Ἀκρωτήρια ἔχει πολλά, ἐξ ὧν ἐπιστημότερα εἶνε τὸ *Λευκὸν* πρὸς Β. τὸ τῆς *Καλῆς Ἑλπίδος* πρὸς Ν. τὸ *Γουαρδαφούιον* πρὸς Α. καὶ τὸ *Πράσινον* πρὸς Δ. Πορθμοὺς ἔχει τὸν *Πάπ-ἑλ-Μαρδέπ* καὶ τὸν τῆς *Γιβραλτάρ*ης.

Τὰ ὄρη τῆς ἡπείρου ταύτης διευθύνονται παραλλήλως τῶν παραλίων· ἐπιστημότερα δὲ τούτων εἶνε, τοῦ Ἀτλαντος πρὸς Β. ἅτινα περιβάλλουσι τὴν χώραν τῆς Βερβερίας· τὰ τῆς Σεγεαμβίας, τὰ τοῦ Κόγγου καὶ τὸ *Καμερόν* πρὸς Δ. παρὰ τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας· τὰ τῆς *Ζατζιβάρης*, ὁ *Κιμάντζα*

ρος καὶ τὰ τῆς Ἀβυσσηνίας πρὸς Α. Μεταξὺ δὲ τῶν ὁρέων τούτων κεῖται τὸ *Σουδάν*, τὸ ὁποῖον διατέμνεται ὑπὸ λόφων τινῶν χαμηλῶν καὶ πρὸς Β. αὐτοῦ ἐκτείνεται ἡ *Σαχάρα*, ἡ μεγίστη τοῦ κόσμου ἔρημος, ἥτις καλύπτεται ὑπὸ ὑψωμάτων ἀμμωδῶν.

Ἐκ τῶν ποταμῶν, οἵτινες διαρρέουσιν αὐτὴν ἐπιστημότεροι εἶνε α΄.) ὁ *Νεῖλος*, ὁ μέγιστος τῆς ἡπείρου, ὅστις πηγάζων ἐκ δύο λιμνῶν τῆς *Οὐκερέβης* (*Βικτωρίας Νυάνσης*) καὶ ἐκ τῆς *Τσάνης*, χύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, ἔνθα σχηματίζει τὸ εὐφορώτατον τῆς Αἰγύπτου δέλτα. β΄.) Ὁ *Ζαμβέζης*, ὅστις σχηματίζων τὸν τῆς *Βικτωρίας* καταρράκτην, χύνεται εἰς τὸν πορθμὸν τῆς *Μοζαμβίκης* ἀπέναντι τῆς νήσου *Μαδαγασκάρης*. γ΄.) Ὁ *Κόγγος* (*Ζαίρας*), ὅστις σχηματίζων πολλοὺς καταρράκτας κατὰ τὸν ἄνω αὐτοῦ ροῦν, χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. δ΄.) ὁ *Νίγερ*, ὅστις δεχόμενος καὶ τὰ ὕδατα πολλῶν παραποτάμων ἐκβάλλει εἰς τὸν αὐτὸν καὶ ὁ *Κόγγος* ὠκεανόν ὡς καὶ οἱ δύο μικροὶ *Σερεγάλης* καὶ *Γαμβίας* καὶ ε΄.) ὁ *Λίμποπος*, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκ. Ἐκ τῶν λιμνῶν ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ *Βικτωρία Νυάνσα*, ἡ Ἀλβέρτου *Νυάνσα*, ἡ *Ταγγανίκα*, ἡ *Τσάδα* καὶ ἡ *Τσάνη* ἐν Ἀβυσσηνίᾳ.

Ἐκ δὲ τῶν νήσων ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ *Μαδαγασκάρη*, καὶ τοῦ *Πρασίνου* ἡκρωτηρίου καὶ αἱ *Κανάραι*.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀφρικῆς εἶνε ἐν γένει θερμόν· πολλὰ δὲ μέρη αὐτῆς εἶνε νοσώδη καὶ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν υἰείαν τῶν Εὐρωπαίων· ἐπιπολάζουσι δὲ οἱ κίτρινοι πυρετοί, οἵτινες θανατοῦσι τοὺς ξένους.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἀφρικῆς εἶνε εὐφορον μόνον εἰς τὰ μέρη ἐκεῖ-

να ὅπου πίπτουσι βροχαὶ ἢ ὑπάρχουσι ποταμοί· τοιαῦτα δὲ μέρη εἶνε ἡ Αἴγυπτος καὶ ἐν γένει ἡ βόρειος παραλία τῆς Ἀφρικῆς, τὸ Σουδάν, ἡ χώρα τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἀφρικανικὴ παραλίη μέχρι τῆς Ἀβυσσηνίας. Αὕτη παράγει διάφορα εἶδη φοινίκων, οἵτινες εἶνε ἡ κυριωτάτη τροφή τῶν κατοίκων, καφέν, βάμβακα, κόμμι κτλ. Ζῶσι δ' ἐν αὐτῇ καὶ πολλὰ ζῷα ὡς π. χ. ἐλέφαντες, ἵπποπόταμοι, λέοντες, ὕαινοι, λεοπαρδάλεις, στρουθιοὶ καὶ γαζέλλαι καὶ διάφορα εἶδη πιθήκων. Ἐκ τῶν ὀρυκτῶν ἐξάγει σίδηρον, λιθάνθρακας, ὀρυκτὸν ἄλας, χρυσὴν ἄμμον, ἄργυρον, χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας, ἰδίως δὲ ἡ νότιος Ἀφρικὴ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Αἰμπόπου καὶ Ζαμβέζου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀφρικῆς, ἀναρχόμενοι εἰς 200 ἑκατομ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν Αἰθιοπικὴν. *Καυκασίαν* καὶ *Μαλαϊκὴν* φυλὴν καὶ εἰς μὲν τὴν πρῶτην ἀνήκουσιν οἱ Μαῦροι, οἱ Ὀττεντότσι, οἱ Κάφροι καὶ διάφοροι ἄλλαι Αἰθιοπικαὶ φυλαί· εἰς τὴν δευτέραν ἀνήκουσιν οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Βερβεροὶ καὶ οἱ λοιποὶ Εὐρωπαῖοι· εἰς δὲ τὴν Μαλαϊκὴν οἱ τῆς Μαδαγασκάρης Χόβοι.

Ἐπικρατέστερα τῶν θρησκευμάτων ἐν Ἀφρικῇ εἶνε ὁ Μωαμεθανισμός, ὁ Χριστιανισμός καὶ ὁ Φετιχισμός. Οἱ Εὐρωπαῖοι, οἱ Ἀβυσσηνοὶ καὶ οἱ Κόπται εἶνε Χριστιανοί· οἱ δὲ λοιποὶ Μωαμεθανοὶ μὲν εἰς τὴν Β. Ἀφρικὴν, εἰδωολάτραι δὲ εἰς τὴν Ν. Ἐν *Βερβερία* ὑπάρχουσι καὶ ὀλίγοι Ἰουδαῖοι.

Ἐν Ἀφρικῇ ἔχουσι κτήσεις ἡ *Τουρκία*, ἡ *Ἀγγλία*, ἡ *Γαλλία*, ἡ *Γερμανία*, ἡ *Ἰταλία*, ἡ *Ἰσπανία* καὶ ἡ *Πορτογαλία*· εἰς τὰς κτήσεις δὲ ταύτας τῶν Εὐρωπαίων ἐπικρατεῖ καὶ πολιτισμός, ἐνῶ εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν ἀνεξάρτητα κράτη ἐπικρατεῖ ἀγριότης καὶ βαρβαρότης.

Ἡ Ἀφρικὴ τοπογραφικῶς διαιρεῖται α'.) εἰς βορείαν, περιλαμβάνουσιν τὴν Αἴγυπτον, *Βερβερίαν*, *Σαχάραν* *Σουδάν*, *Ἀβυσσηνίαν*, *Σερεγαμβίαν* καὶ ἄνω *Γουϊνέαν*. β'. εἰς νοτίαν, περιλαμβάνουσιν τὴν κάτω *Γουϊνέαν*, τὴν χώραν τοῦ *Κόγγου*, τὴν *Καπλανδίαν*, τὰς ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἀφρικανικῇ παραλίῃ εὐρισκομένας χώρας, τὰς ὑπὸ τοῦ *Ζαμβέζη* διαρρεομένας καὶ τὴν *κεντρικὴν Ἀφρικὴν* καὶ γ'.) εἰς τὰς Ἀφρικανικὰς νήτους, εὐρισκομένας ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ καὶ Ἰνδικῷ ὠκεανῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΒΥΣΣΗΝΙΑΣ

Ἡ πλήρης ὁρέων, λιμνῶν καὶ ποταμῶν χώρα τῆς Ἀβυσσηνίας ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς *Κεντρικῆς Ἀφρικῆς*, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς *Ερυθρᾶς θαλάσσης* καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ *Σουδάν*· ἀποτελεῖ δὲ κατὰ φύτον ὁροπέδιον διὰ τοῦ ὁποίου καταρρέουσιν οἱ ποταμοὶ κυανοὺς *Νεῖλος* (*Μπάχε-ἔλ Ἀζράκ*) καὶ ὁ *Ἀντιβάρης*· τὸ ὁροπέδιον τοῦτο φέρει πολλὰς κορυφὰς χιονοσκεπεῖς καὶ πεδιάδας εὐφρούς, ἐν αἷς ζῶσι ποικίλα ζῷα. Ἔνεκα τούτου ἡ Ἀβυσσηνία, καίτοι καίτοι ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, ἔχει κλίμα ψυχρὸν μὲν ἐπὶ τῶν ὀρεινῶν μερῶν, εὐκρατον δὲ εἰς τὰς κοιλάδας καὶ πεδιάδας.

Ἐκ τῶν λιμνῶν τῆς χώρας ἐπισημοτέραι εἶναι ἡ *Τσάνη*, ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζει ὁ κυανοὺς *Νεῖλος*. Κατοικεῖται δὲ ὑπὸ Ἀβυσσηνῶν, οἵτινες ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμὸν ἀπὸ τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος καὶ λέγονται *Κόπται*· διακρίνονται δὲ τῶν Αἰθιοπῶν ἀπὸ τοῦ καστανόχρου χρώματος τοῦ

προσώπων των· ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πατριάρχης διορίζει τὸν Ἀρχιερέα αὐτῶν, ὅστις καλεῖται *Πάπας* ἢ *Ἀβούρας*.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἀβυσσηνίας, ὑποβυθούμενον ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν, καθίσταται εὐφορώτατον, παράγον κριθήν, ἀραβόσιτον, κέγχρον, ὄρουζαν, σῖτον, βάμβακκ κτλ. Ἐκ τῶν δένδρων εὐδοκιμοῦσι τὰ κομμιοφόρα καὶ καφφεφόρα ὡς καὶ τὰ ἱματικὰ καὶ ἀρωματικὰ φυτά· ἐκ τῶν δασῶν λαμβάνεται πολύτιμος ξυλεῖα καὶ ἐκ τῶν ὀρέων ἄφθονα μέταλλα. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐκτὸς τῶν οἰκοσίτων ζῶων διαιτῶνται καὶ ἐλέφαντες, στρουθοκάμηλοι, ψιττακοὶ καὶ διάφορα ζῷα. Ἡ βιομηχανία τῆς χώρας ὡς καὶ ἡ ἐκπαίδευσις εὐρίσκονται ἐν μεγάλῃ παρακμῇ. Ἡ Ἀβυσσηνία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον βασιλείον, τὸ ὅποῖον κυβερνᾶται ὑπὸ τοῦ *Μερελίκ*. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 4 1/2 ἑκατομμύρια.

Πόλεις αὐτῆς ἐπίσημοι εἶνε ἡ

Σαυάρα· (Δέγρα Θαβώρ) πρωτ. πρὸς Α. τῆς λίμνης Τσάνη.

Γονδάρη καὶ **Ἀξούμ**· ἀρχαῖαι τῶν βασιλέων καθέδραι.

Ἀνδουά· 7,000 κ. καὶ ἐπίνειον αὐτῆς ἡ

Μασδάουα· ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἀνήκουσα τοῖς Ἰταλοῖς κ. 16,000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Αἴγυπτος καλεῖται τὸ τμήμα τῆς Ἀφρικῆς, τὸ ὅποῖον κεῖται μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τοῦ πορθμοῦ τοῦ Σουέζ, τῆς Ἀβυσσηνίας, τῆς Τριπολίως καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσ-

σης. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε πεδινὸν διαρρεόμενον ὑπὸ τοῦ Νείλου, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν λιμνῶν *Οὐκερέθης*, (*Βικτωρίας Νυάνσης*, ἥτις ὠνομάσθη οὕτω πρὸς τιμὴν τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας) καὶ τῆς *Τσάνης* χύνεται εἰς τὴν *Μεσόγειον* θάλασσαν, ἐνθα σχηματίζει τὸ εὐφορώτατον Δέλτα. Ὁ ποταμὸς οὗτος καθιστᾷ τὴν χώραν εὐφορώτατην διὰ τῶν πλημμυρῶν αὐτοῦ, αἵτινες ἄρχονται κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστον καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἀξινόμεναι μέχρι τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ὁπότε μένουσι στάσιμα τὰ ὕδατα αὐτοῦ ἐπὶ 14 ἡμέρας· μετὰ ταῦτα ἐπανερχόμενα εἰς τὴν κοίτην των ἀφίνουσιν ἰλὸν τινα παχεῖαν, ἥτις συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν βλάστησιν τῶν φυτῶν. Τὸ ἀνώτατον σημεῖον τῆς ὑψώσεως τοῦ Νείλου εἶνε 16 μ.

Ἐκ τῶν λιμνῶν τῆς Αἰγύπτου ἐπίσημότεραι εἶνε ἡ *Μαριζάλα*, ἥτις συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Μεσογείου διὰ διώρυχος καὶ εἶνε πλωτή· ἡ *Μαριούτ* πλησίον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἡ τῆς *Μοίριδος*.

Τὸ κλίμα τῆς Αἰγύπτου εἰς μὲν τὰ παράλια εἶνε εὐκραὲς καὶ ὑγιεινὸν εἰς δὲ τὰ μεσόγεια θερμὸν καὶ νοσηρὸν ἕνεκα τῶν κισσίων πυρετῶν. Τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶνε ποικίλα, ἰδίως βάμβαξ, σῖτος, ὄρουζα, ἀραβόσιτος, σήσαμον, ζάκχαρις, καπνός, σταφυλαί, ἐλκῆαι καὶ ρόδα ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ *Φαῖγμούμ*, ἐξ ὧν κατασκευάζουσι τὸ ἀρωματικὸν ροδέλαιον. Ἐκ τῶν δένδρων ἐπίσημότερα εἶνε ὁ φοῖνιξ.

Ἐκ τῶν ζῶων διαιτῶνται πάντα τὰ κατοικίδια, ἐκ δὲ τῶν πτηνῶν τὰ μεταβατικὰ καὶ ἐκ τῶν ἀγρίων οἱ λέοντες, ὕαιαι, ἀλώπεκες κτλ. Ὁ Νεῖλος ἰδίως καὶ αἱ λίμναι γέμουσιν ἰχθύων.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου εἶνε σημαντικώτατον, τὰ δὲ κυ-

ριώτερα τῆς ἐξαγωγῆς εἶδη εἶνε ἐκτός τῶν προλεχθέντων προϊόντων, καφές, κόμμι, πτερὰ στρουθοκαμήλων, μαλλία, ἐλεφάντινον ὀστοῦν καὶ δέρματα. Αἱ συγκοινωνίαι καθ' ἐκάστην πολλαπλασιάζονται, τὰ μεταλλεῖα ὁμῶς καὶ ἡ βιομηχανία εἶνε ἀσήμεντα.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 7. ἑκατομ. εἶνε ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων (Κόπται), Ἀραβες (Φελλάχοι, Βεδουῖνοι), Ἑλληνες καὶ Εὐρωπαῖοι. Θρησκεία ἐπικρατοῦσα εἶνε ὁ Ἰσλαμισμός.

Ἡ Αἴγυπτος κυβερνᾶται ὑπὸ ἀντιβασιλέως (ὁ νῦν Ἀββᾶς Λιμῆ Πασᾶς), ὅστις εἶνε φόρου ὑποτελὴς τῷ Σουλτάνῳ· ὁ στρατὸς τοῦ ἀντιβασιλέως ἀνέρχεται εἰς 10,000 ἄνδρας.

Κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους ἡ Αἴγυπτος ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ βασιλέων—Φαραῶ· τῆς ἐποχῆς ἐκείνης λείψανα εἶνε τὰ νῦν σωζόμενα ἐρείπια ναῶν καὶ πόλεων καὶ αἱ πυραμίδες, αἵτινες εἶνε τάφοι τῶν βασιλέων.

Τοπογραφικῶς ἡ Αἴγυπτος διαίρεται εἰς Ἀνω, Μέσην καὶ Κάτω. Ἐν τῇ Ἀνω, πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ Σιούτ, ἡ Καρνάη καὶ ἡ Λουξόρ. Ἐν τῇ Μέσῃ Αἰγύπτῳ, τὸ Κάϊρον πρωτ. καὶ καθέδρα τοῦ Ἀντιβασιλέως. Ἐν τῇ Κάτῳ, ἡ Ἀλεξάνδρεια, Ζαγαζίχιον, Τάντα, Μαρσούρα, Δαμιέττη, Ροσέττη, Πόρτ-Σάϊδ, Ἰσμαηλία, Σουέζ καὶ ἄλλαι.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀνήκει 1ον τὸ Ἀνατολικὸν Σουδάν καὶ 2ον ἡ Νουβία, ἥτις κατέχει τὴν χώραν τοῦ μέσου Νείλου· αὕτη ὑποδιαιρεῖται εἰς τὸ Κορδοφάν με πρωτεύουσιν τὴν Ἑλ-Θεΐδην, εἰς τὸ Δαρφούρ, ἐν ᾗ πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ Ἑλ-Φάγγρ, ἡ Καβέ, ἡ Δόγγολα καὶ ἡ Σειδή, ἐνθεν διέρχονται τὰ ἐκ τῆς Ἀθιοπηνίας καραβάνια.

Ἡ λέξις Σουδάν σημαίνει χώρα τῶν Μαύρων ἐκ τῆς ἀραβικῆς λέξεως Ἀσουῖτ· αὕτη ἔχει κλίμα εὐκραές καὶ ὑγιεινόν, κατοίκους δὲ 6—7 ἑκατομ. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε εὐφορον, παράγον ἀραβικὸν κόμμι, πτερὰ στρουθοκαμήλων, συναμικὴν, ἐλεφαντόδοντον καὶ χρυσόν. Ἡ συγκοινωνία ἐνταῦθα γίνεται διὰ τῶν φορτηγῶν καμήλων· ὁ τόπος οὗτος ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν ἐπανάστατῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ψευδομάγδῃ, ζῶντος μέχρι σήμερον καὶ ὀνομαζομένου Ἀβδουλᾶν.

Ἐπίσημοι πόλεις τοῦ Σουδάν εἶνε ἡ

Χαρτοῦμ πρωτ. ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Λευκοῦ (Μπάχρ-ελ-ἄπ-ου-απ) καὶ κυανοῦ (Μπάχρ ἐλ Ἀζράκ) Νείλου κ. 50 χιλ. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἥτις ἐκυριεύθη τῷ 1884 ὑπὸ τοῦ ψευδομάγδῃ, εἶρε τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ Ἀγγλος στρατηγὸς Γόρδων.

Σουακείμ· λιμὴν ἐμπορικὸς ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Βέρβερ· ἐπὶ τοῦ Νείλου ἀπέχον τοῦ Σουακείμ 280 μίλια· τὸ διάστημα τοῦτο διατρέχουσιν αἱ κάμηλοι εἰς 7—8 ἡμέρας, διερχόμεναι ἐν μέσῳ πετρωδῶν καὶ ὑψηλῶν βουνῶν.

Σινάρ· αὕτη κεῖται πρὸς Β. τῆς Χαρτοῦμ καὶ ἐξάγει χρυσόν. Ἄλλαι πόλεις εἶνε ἡ Ραβάγια, ἡ Δαρούρ, τὸ Κοσίρ, τὰ Τρικητάτ, τὸ Τοκάρ καὶ ἡ Σινκάτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΕΡΒΕΡΙΑΣ

Βερβερία καλεῖται τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἀφρικῆς πλὴν τῆς Αἰγύπτου. Αὕτη ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς ἐρήμου Σαχάρας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Αἰγύ-

πτου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τεσσάρων χωρῶν, τῆς Τριπόλεως, Τύνιδος, Ἀλγερίου καὶ Μαρόκου.

α'.) ΤΡΙΠΟΛΙΣ. Αὕτη κεῖται μετὰ τῆς Αἰγύπτου, Τύνιδος, Σαχάρας καὶ Μεσογείου θαλάσσης· ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τῆς ἰδίως Τριπόλεως, τῆς Βάρκας καὶ τοῦ Φεζάν, αἵτινες ἀνήκουσι τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ σχηματίζονται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης δύο κόλποι, ὁ τῆς μικρᾶς Σύρτειος (Καβίς) καὶ τῆς μεγάλης (Σίδρας). Προϊόντα ἡ χώρα παράγει δημητριακὰ, φοῖνικας, μεσημβρινοὺς καρπούς, ἐλαίαις καὶ ἄλλας· τρέφονται δ' ἐν αὐτῇ πρόβατα, αἵγες, ἵπποι κτλ. Τὸ ἐμπόριον τῆς χώρας διενεργεῖται διὰ τῶν καραβανίων, ἡ βιομηχανία ὅμως αὐτῆς εἶνε ἀσήμαντος. Πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ

Τρίπολις. Πόλις ἐμπορικὴ ἐπὶ τῆς Μεσογείου κ. 30 χιλ. Ἡ συγκοινωνία τῆς πόλεως μετὰ τῶν μεσογείων χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς γίνεται διὰ τῶν καμηλῶν.

Μορζούκν. κέντρον τῶν ἐκ Σουδάν ἐρχομένων καραβανίων καὶ πρωτ. τοῦ Φεζάν.

Βεγγάζν. πρωτ. τῆς Βάρκας καὶ ἔδρα τοῦ μουτεσαρίφου. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Τριπόλεως μετὰ τῆς Βάρκας καὶ τοῦ Φεζάν ἀνέρχεται εἰς 800 χιλ. κ. περίπου.

β'.) ΤΥΝΙΣ· αὕτη ἀπὸ τοῦ 1881 εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας καὶ κεῖται μετὰ τῆς Τριπόλεως, Μεσογείου θαλάσσης καὶ Ἀλγερίου· τὸ ἔδαφος αὐτῆς παράγει σιτηρὰ, φοῖνικας, μεσημβρινοὺς καρπούς κτλ. τρέφει δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Τρίπολις ζῶα καὶ ἔχει ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν ἀσήμαντον. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 2 περίπου ἑκατομ. Πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ

Τύνις· παρὰ τὴν ἀρχαίαν Καρχηδόναν καὶ καθέδρα τοῦ ἡγεμόνος ἢ βέη· (ὁ νῦν Σεδῆ-Ἀλῆς)· κάτ. 150 χιλ.

Γολέττα· λιμὴν ὀχυρὸς ἐπὶ τῆς Μεσογείου.

Σφάξ· ἐμπορικὸς λιμὴν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Τύνιδος, ὡς καὶ τῆς Τριπόλεως εἶνε Βέρβεροι, Ἀραβες καὶ Εὐρωπαῖοι.

γ'.) ΑΛΓΕΡΙΟΝ. τοῦτο κεῖται μετὰ τῆς Τύνιδος, Μαρόκου, Σαχάρας καὶ Μεσογείου θαλάσσης καὶ περιλαμβάνει τὴν παρὰ τῶν ἀρχαίων *Νουμηδίαν* καὶ *Μαυριτανίαν*. Ἡ χώρα αὕτη ὑπὸ πειρατῶν ἄλλοτε κατοικουμένη, περιῆλθεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Γαλλίας (1830). Αὕτη καλύπτεται ὑπὸ τῶν ὄρεων τοῦ Ἀτλαντος, ἀπὸ τῶν ὁποίων κατέρχονται μικροὶ καὶ ἀσήμαντοι ποταμοί, οἵτινες ἀρδεύουσι καὶ καθιστῶσιν αὐτὴν εὐφορωτάτην· παράγει δὲ σιτηρὰ, μεσημβρινοὺς καρπούς, φοῖνικας, οἶνον, βάμβακα κτλ. καὶ τρέφει διάφορα οἰκόσιτα ζῶα. Τὰ ὄρη ἐνταῦθα κρύπτουσι σίδηρον, μόλυβδον, χαλκὸν καὶ ἄλλα· τῆς δὲ βιομηχανίας προϊόντα εἶνε τὰ φέσια, οἱ τάπητες, τὰ σάλια καὶ ἄλλα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 4 ἑκατ. εἶνε Γάλλοι, Βέρβεροι, Ἀραβες, Νίγηρες καὶ Ἰουδαῖοι· ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶνε ἡ Μωαμεθανικὴ ὡς καὶ ἐν Τύνιδι καὶ Τριπόλει. Πόλεις αὐτῆς ἐπίσημοι εἶνε τὸ

ΑΛΓΕΡΙΟΝ· πόλις ἐμπορικὴ, ἐξάρχουσα πλεῖστα λαχανικά· κ. 75 χιλ.

Κωνσταντίνν· ἡ πάλαι Κίρτη, πόλις ὀχυρά· κ. 50 χιλ.

Ὁράνν· ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος· κ. 70 χιλ.

δ'.) ΜΑΡΟΚΟΝ. Τοῦτο κεῖται μετὰ τῆς Ἀλγερίου, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τῆς Σαχάρας καὶ τῆς Μεσογείου θα-

λάσσης καὶ διατέμεται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντος, ὅστις ἔχει ἐνταῦθα τὰς ὑψηλότερας κορυφάς· προϊόντα παράγει τὰ αὐτά, οἷα καὶ αἱ ἄλλαι τῆς Βερβερίας χῶραι· τρέφει καὶ ζῶν οἰκόσιτα, ἐκ τῶν ὁποίων φημίζονται αἱ αἶγες διὰ τὰ λεπτὰ μαλλία των. Ἡ βιομηχανία φεσίων, τκπήτων, μαροκινῶν δερμάτων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων εἶνε ἀκμαιοτάτη ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον. Οἱ κῆτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 8 ἑκατομ. εἶνε Ἀραβες, Βέρβεροι, Μαυριτανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Τὸ Μαρόκον κυβερνᾶται δεσποτικῶς ὑπὸ Σουλτάνου. Πόλεις ἐπίσημοι εἶνε,

Μαρόκον· παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀτλαντος· εἶνε ἑδρα τοῦ Σουλτανάτου καὶ ἐξάγει δέρματα· κ. 50 χιλ.

Φέζ· δευτέρα καθέδρα τοῦ Σουλτανάτου, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανοῦς.

Ταγγέριον καὶ Τετουάνη· λιμένες ἐν τῇ Μεσογείῳ.

Μογοδόρ καὶ Λαράση· λιμένες ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ· κ. 18 χιλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. **Σαχάρας**. Ἡ μεγίστη αὕτη ἔρημος τῆς Γῆς ἐξαπλοῦται ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ Σουδᾶν μέχρι τῆς Βερβερίας. Αὕτη διαίρεται εἰς δυτικὴν, κεντρικὴν καὶ ἀνατολικὴν Σαχάραν καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 3—4 ἑκατομ. Ἀράβων, Βερβέρων, Νιγρήτων, Τουαρέγων καὶ τῶν Τιββοῦ ἀπάντων Μωαμεθανῶν.

Τὸ ἔδαφος αὐτῆς καλύπτεται ὑπὸ παχείας ἄμμου, ἥτις μετακινεῖται ὑπὸ τῶν ἀνέμων *Σιμοὺν* καὶ φέρεται πρὸς τὰ παράλια τοῦ ὠκεανοῦ, ἐνθα σχηματίζει ὑψηλὰς θίνας. Ἐν τῇ Σαχάρα ὕδωρ οὐδὲως ἢ ἐλάχιστον ὑπάρχει, καὶ οἱ Ἀραβες δικαίως ὀνομάζουσιν αὐτὴν θάλασσαν ἄμμου· εἰς τινα ὅμως μέρη αὐτῆς ἀπαντῶσι μικραὶ ἢ μεγάλαι κοιλάδες, ὅασις καλούμεναι, εἰς τὰς ὁποίας τὸ ὕδωρ εὐρίσκει διέξοδον καὶ καθιστᾷ τὸ ἔδαφος αὐτῶν γόνιμον· διότι ἡ Σαχάρα ἔχει ἄφθονον ὑπόγειον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται δι' ἀρτεσιανῶν φρεάτων. Ἐκ τῶν ὁάσεων αἱ ἐπιστημότεραι εἶνε ἡ *Σιδάρη* καὶ ἡ τοῦ *Φεζάν*, ἡ *Κούφρα*, ἡ *Δαρέλ*, ἡ *Σαρή* καὶ ἡ ἀλατοῦχος *Κέλιμα*. Αἱ ὁάσεις λοιπὸν αὗται εἶνε μέρη γονιμώτατα, εἰς ἃ εὐδοκιμοῦσιν οἱ φοῖνικες.

Τὸ κλίμα τῆς ἐρήμου εἶνε ἀφόρητον ἰδίως τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ ἄμμος εἶνε τόσον θερμὴ, ὥστε καὶ ὡς δύνανται νὰ ἐψηθῶσι· μόνον τὸν χειμῶνα ἡ ἔρημος εἶνε ὑποφερτὴ, ὅποτε καταπίπτει ὑπερβολικὴ πᾶχνη καὶ σχηματίζεται καὶ πάχος. Τὴν ἔρημον ταύτην διέρχονται διὰ τῶν φροτηγῶν καμήλων, διότι μόνον τὰ ζῶα ταῦτα δύνανται νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὴν δίψαν καὶ πείναν.

2. **Σενεγαμβίας**. Ἡ χώρα αὕτη φέρει τὸ ὄνομα ὡς ἐκ τῶν διαρρεόντων αὐτὴν ποταμῶν *Σερεγάλη* καὶ *Γαμβία* καὶ κεῖται πρὸς Α. τῶν νήσων τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου· εἶνε δὲ χώρα θερμὴ καὶ νοσώδης καὶ κατοικεῖται ὑπὸ Αἰθιοπῶν, Μωαμεθανῶν τὸ θρησκευμα. Ἐν τῇ Σενεγαμβίᾳ τρία Εὐρωπαϊκὰ κράτη ἔχουσι κτήσεις· οἱ Γάλλοι (πρωτ. Ἅγιος Λουδοβίκος κᾶτ. 20,000)· οἱ Ἀγγλοὶ (πρωτ. Ἅγία Μαρία τοῦ Βαθούρτσου κᾶτ. 5,000) καὶ οἱ Πορτογάλλοι (πρωτ. Γέβα ἐπὶ τοῦ Γιογράνδου), οἵτινες κατέχουσι καὶ τὰς νήσους *Βισάρος*. Τὰ

προϊόντα τῆς Σενεγαμβίας εἶνε ὄρυζα, ζαχαροκάλαμον, ἰνδικὸν καὶ ἄλλα· ἐκ τῶν ζώων ἐνδιαίτωνται οἱ πίθηκοι, οἱ λέοντες, αἱ γαζέλλαι καὶ ἄλλα, ἐκ δὲ τῶν ὀρυκτῶν ἐξάγεται χρυσός, σίδηρος, χαλκός κτλ.

3. **Κεντρικοῦ Σουδάν.** Ἡ εὐφορος αὕτη χώρα κεῖται μετὰ τῆς Σαχάρας, τῶν χωρῶν τοῦ Ἰσημερινοῦ, τοῦ Κορδοφάν καὶ τῆς Σερεγαμβίας καὶ ὑποδιαιρεῖται εἰς διάφορα Μωαμεθανικὰ Σουλτανάτα, ἅτινα κατοικοῦνται ὑπὸ μιγάδος λαοῦ ἐκ Βερβέρων καὶ Νιγηρίτων. Ἐν τῷ κεντρικῷ Σουδάν μεγίστη λίμνη εἶνε ἡ Τσάδα καὶ μέγιστος ποταμὸς εἶνε ὁ Νίγηρ, ὅστις δεχόμενος καὶ ἄλλους μικροὺς ποταμούς σχηματίζει εἰς τὰς ἐκβολὰς του Δέλτα. Προϊόντα τοῦ Σουδάν εἶνε δημητριακὰ, βάμβαξ, ἰνδικόν, ὀρυκτὸν ἄλας κτλ. Ἐκ τῶν Σουλτανάτων τοῦ Σουδάν ἀξιολογώτερα εἶνε 1) τὸ Βαδάϊ μετὰ πρωτευούσης Ἀβέχρ. 2) τὸ Βορνοῦ μετὰ πρωτ. Κοῦκα. 3) τὸ Σοκότον μετὰ πρωτ. Βούργου καὶ 4) ἡ Μασδίνα μετὰ πρωτ. Τιμβακτοῦ, ἥτις εἶνε καὶ τὸ κέντρον τῶν καραβανίων τῆς Σαχάρας.

4ον. **Ἄνω Γουϊνέας.** Ἡ πρὸς Ν. τῆς Σερεγαμβίας καὶ πρὸς Δ. τοῦ Κεντρικοῦ Σουδάν, ἐκτεινομένη χώρα μέχρι τοῦ Αἰποζίου ἡκρωτηρίου καλεῖται **Ἄνω Γουϊνέα.** Ταύτης τὸ κλίμα εἶνε νοσηρὸν καὶ ἐπιβλαβές εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ἕνεκα τῶν κιτρίνων πυρετῶν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορον, παράγον φεινικέλαιον, ἐλεφάντινον ὅστωϊν, ἄμμιον χρυσὴν κτλ. Ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς χώρας ἐγκατέστησαν οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ ἔδρυσαν πολλὰς ἀποικίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισημότεραι εἶνε

α'.) ἡ Ἀγγλικὴ Σιέρρα Λεόνη μετὰ τῆς πρωτ. Φρητόου κ. 30 χιλ.

β'.) ἡ ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας ἰδρυθεῖσα δημοκρατία πρὸς κατάργησιν τῆς δουλείας Λιβέρια μετὰ τῆς πρωτ. Μουραβία κ. 5 χιλ.

γ'.) Ἡ παραλία τοῦ Χρυσοῦ, ἀνήκουσα τοῖς Ἀγγλοῖς. Εἰς ταύτην ἀνήκει καὶ τὸ βασιλείον Ἀσηαντῇ, ὅπερ ἐφημίζετο διὰ τὰς ἀνθρωποθυσίας.

δ'.) Ἡ παραλία τῶν δούλων, ἐπὶ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ Δαγομέη, κτῆσις Ἀγγλικῇ μετὰ τῆς πρωτ. Ἀβομέης κ. 20 χιλ. ἐν αὐτῇ καὶ ἀνθρωποθυσίαι τελοῦνται.

ε'.) Ἡ παραλία τῶν ἐλεφαντοδότων χώραι Γαλλικαί.

στ'.) Ἡ Γερμανικὴ ἀποικία Τορ. λάρδη κ. 60 χιλ. καὶ

ζ'.) Ἡ Καμερωνία, ἀποικία ἐπίσης Γερμανικῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. **Κάτω Γουϊνέας.** Ἡ κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ν. Ἀφρικῆς, ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Βιάφρας μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κονρένου ἐκτεινομένη παραλία καλεῖται Κάτω Γουϊνέα, ἔχουσα τὸ αὐτὸ κλίμα καὶ τὴν αὐτὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων μετὰ τὴν ἄνω Γουϊνέαν. Καὶ ἐν τῇ Κάτῳ Γουϊνέᾳ ἐγκατέστησαν οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ ἔδρυσαν νέας ἀποικίας· διακροῦνται δὲ εἰς Γαλλικὰς, Πορτογαλλικὰς καὶ Γερμανικὰς.

α'.) Γαλλικαί· Τὴν πρὸς Β. τῆς Καβίνδας μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Βιάφρας ἐκτεινομένην παραλίαν κατέχουσιν οἱ Γάλλοι· ταύτης ἄξια λόγου εἶνε ἡ Βρατσαβέλλη ἐπὶ τοῦ Κόγγου καὶ ἡ Λιβρεβέλλη.

β.) *Πορτογαλλικάι*. Τὴν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Κουνένου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κόγγου ἐκτεινομένην παραλίαν κατέχουσιν οἱ Πορτογάλλοι· πόλεις ἐν αὐτῇ ἐπίσημοι εἶνε ὁ Ἅγιος Παῦλος.

γ.) *Γερμανικάι*. Τὴν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Κουνένου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀράγγη ἐκτεινομένην παραλίαν κατέχουσιν οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ τοῦ 1884. Ἡ δέ, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κόγγου μέχρι τῆς Ταγγανίκης λίμνης ἐκτεινομένη, χώρα ἀποτελεῖ κράτος ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Βέλγων· ἡ χώρα αὕτη ἐγένετο γνωστὴ ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ *Στάρλεϋ*.

2. **Καπλανδίας**. Ἡ χώρα αὕτη εὐρίσκεται εἰς τὸ νοτιώτατον ἄκρον τῆς Ἀφρικῆς καὶ διαρρέεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ὀράγγου καὶ τοῦ Δίμποπο· ὀνομάζεται δὲ καὶ χώρα τῆς Εὐέλπιδος ἄκρας, διότι ἐν αὐτῇ εὐρίσκεται τὸ ἄκρωτήριον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἀνεκάλυψαν οἱ Πορτογάλλοι, ὅταν ἐζήτησαν νέαν ὁδὸν πρὸς τὰς Α. Ἰνδίας. Αὕτη κατέχεται ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν καὶ κυβερνᾶται ὑπὸ διοικητοῦ μετὰ δύο βουλῶν. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε λαμπρόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφρυν, παράγον δημητριακοὺς καρποὺς, ἀραβόσιτον, ὄρουζαν, καφέν, γεώμηλα, ὀπώρας διαφόρους καὶ οἶνον λαμπρόν· ἐκ τῶν μεταλλείων ἐξάγεται χρυσός, ἰσίδιμοι, χαλκός, γαιάνθρακες καὶ σίδηρος· ἡ κτηνοτροφία τῶν προβάτων, αἰγῶν, (ὧν τὸ ἔριον περιζήτητον) ἀπασχολεῖ μέγα μέρος τῶν κατοίκων, ἡ δὲ συγκοινωνία καὶ τὸ ἐμπόριον εἶνε λίαν ζωηρόν. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Καπλανδίας ἀνέρχεται εἰς 3,000,000 περίπου. Οἱ ἰθαγενεῖς καλοῦνται Ὀττεντότται. Πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ

Καποτάτη· πρωτ. τῆς Καπλανδίας, πόλις ἐμπορικὴ καὶ σταθμὸς τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων πλοίων· κάτ. 42,000.

Κωνσταντία· ὀνομασθῆ διὰ τοὺς οἶνους τῆς.

Πόρτ-Ἐλισάβετ· πόλις εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐπίσης κατέχουσι καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ θαλασσοπόρου Βάσκευ Δεγάμα ἀνακλυφθεῖσαν Νατζάλην, ἥτις κεῖται εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Καπλανδίας ἐν τῇ Καφρερίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΑΤ. ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ

Αὕτη, σχεδὸν ἅπασα, ἀποτελεῖ κτήσεις Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

1. Ἡ ἀπὸ τοῦ Γουαρδαφουῖου ἄκρωτιρίου μέχρι τῆς νήσου Πέμβας ἐκτεινομένη παραλία κατοικεῖται ὑπὸ τῶν νομάδων Σομαλῶν. Τὰ παράλια τῆς Σομαλίας κατέλαβον οἱ Ἴταλοι καὶ οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τοὺς τελευταίους, δὲ ἀνήκει καὶ μέρος τῆς λίμνης Ἀλβέρτου Νιάνσης.

2. Πρὸς Ν. τῆς Σομαλίας μέχρι τοῦ ἄκρωτιρίου Δελγάδου καὶ τῆς Ταγγανίκης λίμνης ἐκτεινομένη παραλία κατέχεται ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Αἰμένες ἀνήκοντες εἰς αὐτοὺς εἶνε ὁ Χοχεντζόλερ-Χάφεν καὶ ἡ Δαρὲς-Σαλαάμ. Ταύτης τὴ παραλία καὶ αἱ νῆσοι Ζαζιβάρη, Μαρία καὶ Πέμβας ἀποτελοῦσι τὸ ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν Σουλτανάτον τῆς Ζαζιβάρης. Πρωτ. τοῦ Σουλτανάτου εἶνε ἡ ὁμώνυμος Ζαζιβάρη (κ. 80,000) ὁ σπουδαιότατος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Α. Ἀφρικῆς, ἐξάγουσα κοράλλια, ἐλεφάντινον ὀστούν, πτερὰ στρουθοκαμήλων κτλ.

3. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἀκρ. Δελγάδου μέχρι τοῦ ὄρου Δελχόα ἐκτεινομένη παραλία τῆς *Μοζαμβίκης* ἀνήκει τοῖς Πορτογάλ-
λοις. Πρωτ. τῆς εἶνε ἡ ὁμώνυμος *Μοζαμβίκη*, ἐξάγουσα
καφέν, βάμβακα, ζάχαριν καὶ βερδικὸν ξύλον· κ. 10 χιλ.

4. Ἡ ἀπὸ τοῦ ὄρου Δελχόα ἐκτεινομένη παραλία τῆς
Ζουλουλάνδης ἀνήκει ἀπὸ τοῦ 1887 εἰς τοὺς Ἕγγλους.

5. Ἡ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Λίμποπο καὶ τοῦ παραποτάμου
τοῦ Ὁράγγου Βάαλ ἐκτεινομένη χώρα τῆς *Τρανσβαάλης* ἀνή-
κει ἐπίσης εἰς τοὺς Ἕγγλους καὶ

6. Ἡ πρὸς Ν. τῆς *Τρανσβαάλης* ἐκτεινομένη χώρα τῆς Ὀ-
ράνης, κειμένη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὁράγγου καὶ Βάαλ,
ἀνήκει εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΝΗΣΩΝ

Αἱ νῆσοι τῆς Ἀφρικῆς διαίρουσιν εἰς νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ
καὶ νήσους τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ· εἶναι δὲ ἅπασαι κτήσεις
Εὐρωπαίων. Ἐκ τῶν νήσων τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ἐπιστη-
μότεραι εἶνε αἱ ἑξῆς.

1. Αἱ **Ἀζόραι**, αἵτινες εἶνε ὄρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις
καὶ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Πορτογάλλους· τούτων ἐπιστημότεραι
εἶνε ἡ *Τερκεῖρα* καὶ ὁ Ἄγ. *Μιχαήλ*· αὗται παράγουσι κίτρα
καὶ πορτοκάλια.

2. Ἡ **Μαδέρα καὶ τὸ Πορτοσάντον**· αὗται ἀνή-
κουσιν ἐπίσης εἰς τοὺς Πορτογάλλους καὶ παράγουσι περι-
ζήτητον οἶνον, καφέν καὶ ζαχαροκάλαμον.

3. Αἱ **Κανάριοι** νῆσοι, ἡ πατρίς τῶν καναρίων πτηνῶν·
αὗται εἶνε ὄρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις καὶ παράγουσιν οἶνον καὶ
μεσημβρινοὺς καρπούς· ἀνήκουσι δὲ εἰς τοὺς Ἰσπανούς.

4. Αἱ τοῦ **Πραδίνου** ἀκρωτηρίου, αἵτινες εἶνε εὐφορώ-
ταται καὶ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Πορτογάλλους.

5. Αἱ τοῦ κόλπου τῆς *Γουϊρέας*, Ἄγ. *Θωμᾶς* καὶ ἡ τοῦ
Πρίγκηπος, αἵτινες ἀνήκουσι τῇ Πορτογαλίᾳ· ἡ δὲ πρὸ
τοῦ Καμερόν νήσος τοῦ *Φερδινάνδου Πῶ* καὶ ἡ πρὸς Δ. τοῦ
Λοποζίου ἀκρωτηρίου Ἀνρόβον ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἰσπα-
νοὺς καὶ

6. Ἡ τῆς Ἄγ. **Ἑλένης**, ἐν ᾗ ἀπέθανεν ὁ *Μ. Ναπο-
λέων* (1821 μ. Χ.) καὶ ἡ τῆς Ἀνάλυσεως, αἵτινες ἀνήκουσιν
εἰς τοὺς Ἕγγλους.

Ἐκ δὲ τῶν νήσων τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, ἐπιστημότεραι εἶνε
αἱ ἑξῆς

1. Ἡ **Σοκοτόρα**, ἥτις ἀνήκει τοῖς Ἕγγλοις καὶ πα-
ράγει ἀλόην ἐξαίρετον.

2. Αἱ **Ἀμφράνται καὶ Σουαχέλλαι**, ἀνήκουσαι τοῖς
Ἕγγλοις.

3. Ἡ **Μαδαγασκάρη**, ἡ μέγιστη τῶν νήσων τῆς Ἀ-
φρικῆς, χωριζομένη τῆς ἡπείρου διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς *Μο-
ζαμβίκης* αὕτη διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας
ἀπὸ τοῦ 1890, καὶ ἐξογεῖ ἀραβικὸν κόμμι, κηρόν, δέρματα, λι-
θάνθρακα καὶ μέταλλα διάφορα.

Πόλεις αὐτῆς ἐπιστημοὶ εἶνε ἡ

Ἀρταγαρίθα, ἐν τῇ ἐποίᾳ διαμένει ἡ βασίλισσα τῶν ἐγγυφίων.

Ταματάβη λίαν ἐξαγωγικός.

Αἱ μεταξὺ Μαδαγασκάρης καὶ Ἀφρικῆς κείμεναι νῆσοι Κομόροι, ἀνήκουσι τῇ Γαλλίᾳ καὶ

4. Αἱ Μαδκαρῖναι πρὸς Α. τῆς Μαδαγασκάρης κείμεναι. Ἐκ τούτων ὁ Ἄγ. Μαυρίκιος ἀνήκει εἰς τοὺς Ἀγγλους, ἡ δὲ Ἐνωσις (Βουρέων) εἰς τοὺς Γάλλους.



ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου τῷ 1492 ἀνακλυφθεῖσα Ἀμερικὴ ἢ Νέος Κόσμος κεῖται μεταξὺ τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἀσίας διὰ τοῦ Βερίγγειου πορθμοῦ. Ἡ πρώτη αὕτη κατὰ τὸ μῆκος ἡπειρος διαιρεῖται διὰ τοῦ ἰσθμοῦ Παναμᾶ εἰς Β. καὶ Ν. Ἀμερικὴν· καὶ ἡ μὲν Β. ἔχει μεγίστην ὁμοιότητα μὲ τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῆς παραλίας, καὶ εἶνε πλήρης κόλπων, νήσων καὶ χερσονήσων, ἐνθ' ἡ Ν. στερεῖται κόλπων καὶ χερσονήσων καὶ ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς κειμένην Ἀφρικὴν.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Β. Παγ. Ὠκ. σχηματίζονται αἱ χερσόνησοι τῆς Μεθίλλης καὶ τῆς Βουθίας Φέλιξ, ὡς καὶ αἱ νῆσοι Βαγκλάνδη, Βαφφίνη, ἡ τοῦ Ἀλβέρτου, ἡ τοῦ Πρίγκηπος τῆς Οὐαλίας καὶ ἄλλαι.

Ἐκ τῶν πορθμῶν ἀξιολογώτεροι εἶνε ὁ Φόρυν, ἡ Ἐκλα καὶ ἡ Φόξη.

Ἐκ τῶν ἠκρωτηρίων τὸ Λισβοῦργον παρὰ τὸν Βερίγγειον πορθμὸν, τὸ Βαθοῦρτσον καὶ τὸ Μουρκισὼν ἐπὶ τῆς νήσου Βαφφίνης. ΒΑ. ταύτης κεῖται ἡ κατὰψυχρος Γροιλανδία, χωριζομένη διὰ τοῦ πορθμοῦ Δάβν.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Γ'

Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκ. σχηματίζει τοὺς ἐξῆς κόλπους.

1ον. τὸν *Οὐδσόριον*, ἐν τῷ ὁποίῳ εὐρίσκονται αἱ νῆσοι *Σουθαμπτόν*, *Μαρσφέλδη*, *Νοτιγγάμη* καὶ ἡ χερσόνησος *Λαβραδορία*.

2ον. τὸν τοῦ Ἀγ. *Λαυρεντίου*. Ἐν αὐτῷ κεῖνται αἱ νῆσοι *Νέα Φουδλανδία*, ἡ τοῦ Ἐδουάρδου καὶ αἱ χερσόνησοι *Νέα Σκωτία* καὶ *Νέα Βρουσβίκη*.

3ον. τὸν *Μεξικανικόν*, σχηματίζοντα τὰς χερσονήσους *Φλωρίδα* καὶ *Γουκατάνη*.

4ον. τὸ *Καραϊβιον* πέλαγος, ἐν τῷ ὁποίῳ κεῖνται αἱ *Μικραὶ* καὶ *Μεγάλαι Ἀρτίλλαι* (Δυτικαὶ Ἰνδίαι).

Ὁ Εἰρηνικὸς ὠκεανὸς σχηματίζει πρὸς Β. τὰς Ἀ. *Λεούτας* νήσους καὶ τὴν Βερίγγειον θάλασσαν μετὰ τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ, πρὸς Δ. δὲ τὸν κόλπον καὶ τὴν χερσόνησον τῆς *Καλιφορτίας*. Ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ χερσόνησοι κόλποι καὶ νῆσοι δὲν ἀπαντῶσι πλὴν τῶν μικρῶν νήσων, αἵτινες εὐρίσκονται πρὸ τῶν ἀκτῶν τῆς *Χιλῆς* καὶ τῆς *Γῆς* τοῦ *Περό*, χωριζομένης διὰ τοῦ *Μαγγελανείου* πορθμοῦ.

Ὅρη ἐπισημότερα τῆς Ἀμερικῆς εἶνε αἱ *Κορδιλλιέρας*, αἵτινες ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ *Μαγγελανείου* πορθμοῦ καταλήγουσιν ἐν τῷ Β. ὠκεανῷ καὶ διαίρουνται εἰς 3 τμήματα.

α'.) Εἰς τὰς *Κορδιλλιέρας* τῶν Ἀνδῶν τῆς Ν. Ἀμερικῆς, αἵτινες καταλήγουσιν ἐν τῷ ἰσθμῷ τοῦ *Παραμᾶ* ἐν αὐταῖς εὐρίσκονται καὶ ἡφαιστεια χιονοσκεπῇ.

β'.) Εἰς τὰς Ἀνδεις τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, αἵτινες ἀπὸ τοῦ *Παναμᾶ* ἀρχόμεναι καταλήγουσιν εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς *Τεχουαντεπέκας*.

γ'.) Εἰς τὰς Ἀνδεις τῆς Β. Ἀμερικῆς, αἵτινες καταλήγουσιν ἐν τῷ ὠκεανῷ. Αὗται διακλαδιζόμεναι λαμβάνουσι διάφορα ὀνόματα, *Βραγιώδη ὄρη*, *Σιέρρα Νεβάδα*, *Σιέρρα Μάδρε* καὶ *Καταρρακτώδη*.

Ἐκτὸς τούτων πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκ. εὐρίσκονται τὰ Ἀ. *Μεγάνεια ὄρη*, τὰ ὄρη τῶν μεγάλων Ἀρτίλλων, τῆς *Γουϊάννης* καὶ τὰ *Βρασιλιανά*.

Ἡ ἡπειρος αὕτη χαρακτηρίζεται διὰ τοὺς μεγάλους καὶ πλωτοὺς αὐτῆς ποταμούς· τούτων ἐπισημότεροι εἶνε οἱ ἐξῆς.

Εἰς μὲν τὴν Β. Ἀμερικῇ, ὁ *Μακένζης*, χυνόμενος εἰς τὸν Β. παγ. ὠκεανόν· ὁ τοῦ Ἀγ. *Λαυρεντίου*, ἐκβάλλων εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον καὶ ὁ *Μισισσιπῆς* εἰς τὸν *Μεξικανικόν* κόλπον.

Εἰς δὲ τὴν Ν. ὁ *Ορινόκος*, ὁ *Αμαζών*, ὁ μέγιστος τῆς Γῆς καὶ ὁ *Λαπλάτας*.

Αἶμνας ἡ Ἀμερικὴ ἔχει πλείστας, πρὸ πάντων ἡ Βορεία· ἐπισημότεραι τούτων εἶνε ἡ *Υπεριτέρα*, ἡ *Οὐρόνη*, ἡ *Ερὴ*, ἡ *Οριγάρια*, ἡ *Μετσιγάνη* καὶ ἄλλαι· ἡ Νότιος δὲν ἔχει πολλὰς· ἐπισημότερα πασῶν εἶνε ἡ *Τιτικάκη*.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀμερικῆς εἶνε ποικίλον, ἥτοι αἱ μὲν πρὸς Β. χῶραι ἔχουσι κλίμα ψυχρὸν καὶ εἶνε κεκαλυμμέναι ὑπὸ πάγων· αἱ χῶραι τοῦ *Καναδᾶ* ἔχουσι θέρος καυστικὸν καὶ χειμῶνα ψυχρὸν· αἱ Δ. ἀκταὶ τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς ἔχουσι κλίμα ὠκεανικόν, αἱ δὲ παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἔχουσι κλίμα τροπικόν· εἰς πολλὰ δὲ μέρη τῶν παραλίων ἀναπτύσσονται οἱ θανατηφόροι κίτρινοι πυρετοί.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἀμερικῆς καὶ μάλιστα τῆς Ν. εἶνε εὐφορώτατον, παράγον σίτον. ἀραβόσιτον, καπνόν, γεώμηλα, καφέν,

κίναν, βανίλλην, πέπερι, φοίνικας καὶ ἄλλα. Ἡ ἡπειρος αὕτη εἶνε καὶ πλουσία εἰς πτηνὰ, ἥτοι ψυχὰς, νυκτερίδας, ψιττακούς καὶ διάφορα ἄλλα· ἐκ τῶν ζώων βιοῦσι ἵπποι ἄγριοι, πίθηκοι, κάστορες, ἄρκτοι κτλ. Τὰ ὄρη αὐτῆς ἐξάγουσι χρυσὸν πολὺν, ἄργυρον, λευκόχρυσον, μόλυβδον, χαλκόν, λιθάνθρακας, κτλ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνερχόμενοι εἰς 125 ἑκατομ. εἶνε τὸ πλεῖστον ἄποικοι Εὐρωπαῖοι (Ἀγγλοὶ, Γάλλοι, Γερμανοί, Ἰσπανοὶ καὶ Πορτογάλλοι), οἱ δὲ ἐπίλοιποι μιγάδες, μαῦροι ἐξ Ἀφρικῆς, Σῖναι καὶ ἰθαγενεῖς Ἰνδιάνοι, ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν φυλὴν.

Οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων εἶνε καθολικοὶ ἐν τῇ Ν. καὶ διαμικτυρόμενοι ἐν τῇ Β. Ἀμερικῇ· οἱ αὐτόχθονες εἶνε εἰδωλόλατροι.

Γλῶσσαι ἐπικρατέστεραι εἶνε ἡ Ἀγγλική, ἡ Ἰσπανική, ἡ Πορτογαλλικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ.

Ἡ κυριώτερα ἐνσχόλησις τῶν ἰθαγενῶν εἶνε ἡ ἀλιεία, ἡ καλλιέργια τῶν ἀγρῶν καὶ ἡ θήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ Β. ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Αὕτη, καταλήγουσα μετὰ τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ, περιλαμβάνει α'.) τὰς Ἀρκτικὰς χώρας, εἰς ἃς οἱ Δανοὶ μόνον ἔχουσι κτήσεις καὶ ταύτας ἐν τῇ Γροιλανδίᾳ. β'.) τὴν Ἀλάσκαν. γ'.) τὴν αὐτόνομον ἐπικράτειαν τοῦ *Karadā* μετὰ τινῶν Ἀγγλικῶν κτήσεων. δ'.) τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ε'.) τὴν συμπολιτείαν τοῦ Μεξικοῦ στ'.) τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν καὶ ζ'.) τὰς νήσους τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν.

α'.) **Γροιλλανδία.** Αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ 10,000 κατ. καὶ θεωρεῖται ἡ μεγαλειτέρα νῆσος τοῦ κόσμου καίτοι τὰ Β, αὐτῆς μέρη εἶνε ἀκατοίκητα καὶ σχεδὸν ἄγνωστα ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους καὶ τῶν πάγων, οἵτινες καλύπτουσιν αὐτήν. Ἐν τῇ Γροιλλανδίᾳ διαιτῶνται ἄγρια σχεδὸν ζῶα, ἐξ ὧν διακρίνεται ἡ λευκὴ ἄρκτος, πρὸς ἣν οἱ κυνηγοὶ πολλάκις κινδυνεύουσιν. Ἡ κυριώτερα τῶν κατοίκων ἐνσχόλησις εἶνε ἡ ἀλιεία τῶν φωκῶν καὶ φαλαινῶν, ἃς ἡ λευκὴ ἄρκτος καταδιώκει εἰς ἀπόστασιν πολλῶν χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ὡς καὶ ἡ θήρα τῶν σισυροφόρων ζώων. Οἱ Δανοὶ ἔχουσιν ἐν τῇ Γροιλλανδίᾳ καὶ ταῖς περὶ αὐτὴν νήσοις, αἵτινες κατοικοῦνται ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν Ἑσκιμῶν, 13 ἀποικίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισημότεραι εἶνε ἡ Νέα Χερσηχούτη, ἡ Κιρτενφέλση, ἡ Λιρτενίη καὶ Φρειδριχσθάλη.

β'.) **Ἀλάσκα.** Αὕτη κατάψυχρος οὖσα κατὰ τὸ πλεῖστον, κατέχει τὸ ΒΔ. τμήμα τῆς Ἀμερικῆς, τὸ ὁποῖον ἀνῆκε τῇ Ρωσσίᾳ μέχρι τοῦ 1865, ὅτε παρεχωρήθη διὰ συνθήκης τῇ Συμπολιτείᾳ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς 30,000 ἀσχολοῦνται εἰς τὴν θήραν καὶ τὴν ἀλιείαν· πρωτ. αὐτῆς εἶνε ὁ Νέος Ἀρλίγγελος.

γ'.) **Καναδᾶ.** Αὕτη περιλαμβάνει τὴν πρὸς Β. τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν χώραν, ἥτις καταλήγει πρὸς τὰ παράλια τοῦ Β. Παγ. ὠκεανοῦ καὶ ἀποτελεῖ αὐτόνομον συμπολιτείαν, διοικουμένην ἐν ὀνόματι τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ Ἀγγλοῦ διοικητοῦ μετὰ συμβουλίου καὶ νομοθετικοῦ σώματος. Εἰς τὴν ἐπικράτειαν ταύτην, ἥτις καλεῖται καὶ Νέα Βρεττανία ἀνήκουσιν αἱ χερσόνησοι Λαβροδορίς, Νέα Βρουνσβίκη, Νέα Σκωτία, ὡς καὶ

αἰνῆσοι *Νέα Φουνδλάρδια* καὶ *Σουθαμπτὼν* ἐν τῷ Οὐδστο-
νείῳ κόλπῳ.

Ἡ χώρα αὕτη κατὰ τὰ Δ. παράλια περιβάλλεται ὑπὸ τῶν
Κορδιλλιερώων τῆς Β. Ἀμερικῆς, αἵτινες ἔχουσιν ὑψηλὴν κορυφὴν
τὸν Ἅγιον Ἡλίαν καὶ διαρρέεται ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν, τοῦ
Μακενζίου, πηγάζοντος ἐκ τῶν Βραχωδῶν ὀρέων, τοῦ *Νέλλω-*
ρος, *Σέβερν*, τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, ὅστις εἶνε τὸ μεταξὺ τῶν
Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Βρεττανικῆς Ἀμερικῆς ὄριον.
καὶ ἄλλων μικρῶν.

Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶνε ψυχρότατον, τὸ δὲ ἔδαφος γόνιμον
μόνον ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Καναδᾶ, ἐξάγον διημητριακοὺς
καρπούς, ξυλείαν, δέρματα, μέταλλα καὶ τρέφει διάφορα οἰκό-
σιτα ὥς π.χ. ἵππους, πρόβατα, αἰγας κτλ. Ὁ πληθυσμὸς
αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 5,000,000 κατ. Ἡ χώρα αὕτη πολιτικῶς
διαίρεται εἰς 7 πολιτείας, ἢ ἐπαρχίας, ἐκάστη τῶν ὁποίων
ἔχει ἰδίαν βουλὴν καὶ 4 διαμερίσματα ἢ νομοῦς.

Πόλεις ἐπισημότεραι ἐν τῷ Ἀνω Καναδᾷ εἶνε ἡ

᾽Οττάβα· ἔδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ. Κάτ. 45,000.

Τορόντον· μετὰ πανεπιστημίου· κάτ. 180,000 καὶ ἡ

Κιγγστὼν· ἐπὶ τῆς αὐτῆς λίμνης· κάτ. 25,000.

Ἐν δὲ τῷ Κάτω Καναδᾷ πόλεις ἐπίσημοι εἶνε ἡ

Κυβέκν· παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου. Κάτ.
60,000 καὶ ἡ

Μοντρεάλν· κέντρον τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν σιδηρο-
δρόμων· κάτ. 200,000.

Ἐπὶ τῆς χερσονήσου Νέας Σκωτίας κεῖται ἡ πόλις,

Ἀλιφάξν· λιμὴν ὑγυρὸς καὶ πολεμικός· κατ. 40 χιλ.

Ἐπὶ δὲ τῆς Νέας Βρουσβίκας κεῖνται αἱ πόλεις

Φριδεριχτόβν· πρωτ. καὶ ἔδρα τοῦ διοικητοῦ.

Ἅγιος Ἰωάννης· ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ὁμωνύμου πο-
ταμοῦ. Κάτ. 30,000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ

Ἀῦται ὀρίζονται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἐπικρατείας τοῦ *Karadā*,
πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ *Μεξικοῦ* καὶ τοῦ *Μεξικανικοῦ* κόλπου, πρὸς
Α. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ *Εἰρη-*
νικοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ χώρα αὕτη ἀπετέλει μέχρι τοῦ 1783 Ἀγ-
γλικὴν ἀποικίαν, ἀλλ' ἀκολούθως ἐπαναστατήσασα ὑπὸ τὴν
ἀρχηγίαν τοῦ στρατηγοῦ *Οὐασινγκτόν* ἀνεκτῆσατο τὴν ἐλευ-
θερίαν τῆς καὶ ἐσχημάτισεν ἰσχυρὰν δημοκρατίαν, ἥτις κατέστη
ἐφάμιλλος διὰ τὴν πρόδον καὶ τὸν πολιτισμὸν πρὸς τὰ με-
γάλα Εὐρωπαϊκὰ κράτη. Εἶνε δὲ εὐφορωτάτη, πλουσία καὶ
βιομηχανος, παράγουσα ἄφθονα σιτηρά, βάμβακκα, ὄρουζαν, κα-
πνὸν, σακχαροκάλαμον, πετρέλαιον, μέταλλα διάφορα καὶ τρέ-
φει πολλὰ ζῷα.

Ἡ βιομηχανία, ἡ συγκοινωνία, ἡ ναυτιλία καὶ τὸ ἐμπόριον
διατελοῦσιν ἐν ἀνθηρᾷ καταστάσει, ὥς καὶ ἡ ἐκπαίδευσις. Θρη-
σκεία ἐπικρατοῦσα εἶνε ἡ τῶν διαμαρτυρομένων καὶ ἡ τῶν κα-
θολικῶν, ἐκ δὲ τῶν λαλουμένων γλωσσῶν πρωτεύει ἡ Ἀγγλική.
Τὸ πολίτευμα εἶνε δημοκρατικὸν ὁμοσπονδιακόν, ἀνώτατος δὲ
ἄρχων εἶνε ὁ ἐκλεγόμενος Πρόεδρος μετὰ βουλῆς καὶ Γερου-
σίας. Στρατὸν ἐν εἰρήνῃ ἀριθμεῖ 27,000 ἄνδρες, ἐν πολέμῳ
δὲ 7,000,000, στόλον δὲ 80 πλοῖα. Ἡ συμπολιτεία αὕτη
ἀποτελεῖται ἐκ 44 πολιτειῶν, αἵτινες ἔχουσιν ἴδιον Πρόεδρον
μετὰ βουλῆς, ἐξ ἑξ διαμερισμάτων ἢ νομῶν καὶ ἐκ μιᾶς ἐπαρ-
χίας· ὁ πληθυσμὸς δὲ ὅλης τῆς συμπολιτείας ἀνέρχεται εἰς
67,000,000 κατ. Ἐπισημότεραι πόλεις παρὰ τὸν Ἀτλαντι-
κὸν ὠκεανὸν εἶνε αἱ ἐξῆς

Βοστώνη· πατρίς τοῦ Φραγκλίνου· αὕτη εἶνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ ὀνομαστὴ διότι ἐν αὐτῇ ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1775· κ. 500 χιλ.

Νέα Υόρκη· ἡ ἐμπορικωτάτη καὶ πολυπληθεστάτη πόλις τῆς συμπολιτείας μετὰ πανεπιστημίου· κ. 2,500,000· ἐνταῦθα εὐρίσκονται καὶ Ἕλληνες διατηροῦντες καὶ ναόν. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἐπίσημος διὰ τὴν κρεμαστὴν γέφυραν (1880 μ. μῆκος καὶ 40 μ. ὕψους ὑπὲρ τὴν θάλασσαν), ἣτις συνδέει αὐτὴν μετὰ τὴν ἀπέναντι εὐρισκομένην νῆσον Λόγκ-Ἰσλάνδη, ἐφ' ἧς κεῖται τὸ Βρουκλῖνον κ. 900 χιλ.

Βούρφαλον· παρὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς λίμνης Ἐρίης· κ. 250 χιλ.

Φιλαδέλφεια· αἷ Λειψία τῆς Ἀμερικῆς διὰ τὸ σπουδαῖον ἐμπόριον τῶν βιβλίων, μετὰ πανεπιστημίου καὶ πολυτεχνείου· κ. 1,100,000

Πιτσβούργον· ἐπὶ τοῦ Ὀχιοῦ ποταμοῦ μετὰ πανεπιστημίου· αὕτη ὀνομάζεται καὶ «Βιρμινγκάμη» τῆς Ἀμερικῆς διὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ πετρελαίου, σιδήρου, γαιανθράκων καὶ ἄλλας· κ. 240 χιλ.

Βαλτιμόρη· μετὰ σημαντικοῦ ἐμπορίου καπνοῦ· κ. 430,000

Οὐάσιγκτὼν· ἡ καθέδρα τοῦ προέδρου τῆς συμπολιτείας, μετὰ πανεπιστημίου καὶ ἀστεροσκοπείου· κ. 230 χιλ.

Καρλεδτὼν· ἐξάγουσα ὄρυζαν καὶ βάμβακκα· κ. 55 χιλ. Πρὸς Δ. ταύτης κεῖνται διάφοροι γεωργικαὶ πολιτεῖαι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισημότεραι εἶνε ἡ Γεωργία, ἡ Ἀλαβάμα, ἡ Ἀρκάνσα, ἡ Μισσισιπία, ἡ Τεξάς, ἡ Λουϊσιάνη καὶ ἄλλαι.

Πόλεις ὀνομαστικὰ παρὰ τὸν Μεξικανικὸν κόλπον εἶνε ἡ

Μοβίλν· ἐπὶ λιμένος ἀσφαλοῦς μετὰ πανεπιστημίου· αὕτη ἐξάγει βάμβακα, καπνὸν καὶ σάκχαριν· κ. 250 χιλ.

Νέα Ὁρλεάνη· παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μισσισιπῆ μετὰ πανεπιστημίου καὶ ἐμπορίου βάμβακος· κ. 240 χιλ.

Ἐπισημότεραι πόλεις τῶν μεσογείων πολιτειῶν εἶνε τὸ

Σικάγον· πόλις πλουσιωτάτη μετὰ πανεπιστημίου καὶ ἐμπορίου σιτηρῶν. Ἐνταῦθα ἐγένετο τῷ 1893 παγκόσμιος ἐκθεσις, ἐφάρμιλλος τῶν Παρισίων· κ. 1,100,000.

Κινκινάτη· διενεργεῖ μέγα ἐμπόριον χοίρων· κ. 300 χιλ.

Ἅγιος Λουδοβίκος· πόλις ἐμπορικὴ ἐπὶ τοῦ Μισσισιπῆ· κ. 400 χιλ.

Λουισιβίλλν· ἐν τῇ Κεντούκν· κ. 200 χιλ.

Ἰνδιανόπολις· ἐν τῇ Ἰνδιάνκ· κ. 100 χιλ.

Ἐκ τῶν πόλεων δὲ τοῦ Βιρηνικοῦ ὠκεανοῦ ἐπισημότερα εἶνε ὁ **Ἄγ. Φραγκῖσκος**· ὁ σπουδαιότατος λιμὴν καὶ ἡ μεγαλειτέρα πόλις ἀπάσης τῆς Δ. Ἀμερικῆς, ἣτις σιδηροδρομικῶς συνδέεται μετὰ τῆς Νέας Υόρκης· κ. 300 χιλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΞΙΚΟΥ

Ἡ χώρα αὕτη κεῖται πρὸς Ν. τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἀφ' ὧν χωρίζεται διὰ τοῦ Ρίο-Γράνδε ποταμοῦ καὶ περιβρέχεται ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν ὠκεανῶν· ἐκτείνεται δὲ μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Γεφουαρτεπέκης καὶ τῆς χερσονήσου Γιουκατάνης. Εἶνε χώρα ὄρεινὴ καὶ ἡφαιστειώδης πλήρης μετάλλων χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ κατοικεῖται ὑπὸ Ἰνδιάνων, ὁμιλούντων τὴν Ἰσπανικὴν, διότι

τὸ πάλαι τὸ Μεξικὸν ἦτο ἀποικία Ἰσπανική· πρεσβεύουσι δὲ τὸ δόγμα τῶν καθολικῶν. Τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶνε εὐφορον, παράγον καφέν, καπνόν, βάμβακα, κακάον, βανίνας, ὄρυζαν, ζακχαροκάλαμον κτλ. Ἡ βιομηχανία, ἡ ἐκπαίδευσις καὶ τὸ ἐμπόριον δὲν ἀνεπτύχθησαν ἀρκούντως, ἡ συγκοινωνία ὁμως εἶνε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε θερμὸν καὶ νοσηρὸν κατὰ τὰ πεδινά, συγκεκρισμένον δὲ κατὰ τὰ παράλια. Τὸ πολίτευμα τῆς χώρας εἶνε δημοκρατικὴ δημοσπορδία. Στρατὸν ἐν εἰρήνῃ ἀριθμεῖ 40,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 160,000 καὶ πολεμικὰ πλοῖα ἔχει 5. Πληθυσμὸν ἔχει 12 ἐκατ. Πόλεις ἐπίσημοι εἶναι τὸ

Μεξικόν· πρωτ. ἐπὶ λαμπρᾷ τοποθεσίᾳ, ἐν μέσῳ λιμνῶν· κατ. 340,000.

Πουέβλα· ΝΑ. τοῦ Μεξικοῦ, πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος· κατ. 78,000.

Βέρα-Κρούζα· ὁ σπουδαιότατος ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, σιδηροδρομικῶς συνδεδεμένος μετὰ τῆς πρωτευούσης.

Γουαναχουάτον· κατ. 51,000 καὶ Ἅγιος Λουδοβίκος κατ. 62,000 ἔχων πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Αὕτη κεῖται μεταξὺ τῆς Ν. καὶ Β. Ἀμερικῆς, καὶ εἶνε χώρα στενὴ, ὄρεινὴ καὶ ἡρμιστειώδης, ἔχουσα κλίμα θερμὸν καὶ εἰς τινὰ μέρη νοσηρὸν· ἔδαφος δὲ εὐφορον, παράγον κακάον, καφέν, ὄρυ-

ζαν, ἀραβόσιτον, πολύτιμον ξυλείαν καὶ πλείστα μέταλλα. Διαιρεῖται δὲ εἰς 5 δημοκρατίας, α΄.) τὴν τῆς Γουατεμάλης, μεθ' ὁμωνύμου πρωτ. κατ. 70,000. β΄.) τὴν τοῦ Ἀγ. Σωτήρος μετὰ τῆς πρωτ. Σαλβαδόρ, ἥτις πολλάκις ὑπὸ σεισμῶν κατεστράφη· κατ. 20,000. γ΄.) τὴν τῆς Χονδούρας, ἥτις εἶνε λίαν εὐφορος καὶ μεταλλοφόρος, μετὰ τῆς πρωτευούσης Τεγουκιγάλα· κατ. 12,000 μετὰ τῆς Βρεττανικῆς Χονδούρας, ἥτις εἶνε χώρα δασώδης, παράγουσα πολλὴν ξυλείαν. δ΄.) τὴν τῆς Νεκαραγούας, μετὰ τῆς πρωτ. Μαράγωνα· κατ. 20,000 καὶ ε΄.) τὴν τῆς Κόστα-Ρίκας, ἥτις εἶνε λίαν εὐφορῶτάτη καὶ ἔχει πρωτ. τὸν Ἅγιον Ἰῶσε· κατ. 25,000. Τὸ ἐπίλοιπον τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ κεῖται ὁ ὄρθμος τοῦ Παναμᾶ ἀνήκει εἰς τὴν Ν. Ἀμερικὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΥΤΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ

Αὗται ἐκτείνονται ἀπὸ τῆς χερσονήσου Φλωρίδος μέχρι τῶν παραλίων τῆς Βενεζουέλης καὶ εἶνε ὄρειναι καὶ εὐφρωτάται, παράγουσαι καφέν, καπνόν, σακχαροκάλαμον, πολύτιμον ξυλείαν καὶ ἄφθονα μέταλλα. Αποτελοῦνται δὲ ἐκ τῶν Μικρῶν καὶ Μεγάλων Ἀντιλλῶν καὶ τῶν Βαραμικῶν νήσων· αἱ νῆσοι αὗται εἶνε κτήσεις τῶν Εὐρωπαϊῶν πλὴν τῆς Αἴτης.

Ἐκ τῶν Βαραμικῶν νήσων ἡ ἐπισημοτέρα εἶνε ἡ Γουαναχάνη ἢ Ἅγιος Σωτήρ· ταύτην ἀνεκάλυψε τὸ πρῶτον ὁ Κολόμβος τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1492.

Ἐκ τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν αἱ ἐπισημότεραι εἶνε τέσσαρες·

α'.) **Ἡ Κοῦβα**· ἡ μεγαλειτέρα πασῶν, ἀνήκουσα τῇ Ἰσπανίᾳ καὶ παράγουσα καπνὸν καὶ σάκχαριν. Πρωτ. Ἀβάνα· πόλις ὠραία καὶ ἐμπορικὴ, ἐξάγουσα τὸν ἄριστον καπνὸν τῆς Γῆς· κατ. 200 χιλ. Σαντιάγο· λιμὴν ἐμπορικός, ἐξάγων σάκχαρον καὶ ὀνομαστὰ διὰ τὴν εὐωδίαν τῶν σιγάρων· κατ. 70 χιλ. Ἡ νῆσος αὕτη ἐνεὶα τῆς ἀφθονίας τῶν προϊόντων καλεῖται ἀόμαργαρίτης τῶν Ἀντιλλῶν.

β'.) **Ἡ Ἰαμάικα**· κτῆσις Ἀγγλική, παράγουσα ρώμιον κατασκευαζόμενον ἐκ σακχαροκαλάμου. Ἡ μεγίστη τῆς νήσου πόλις καὶ ὁ κυριώτατος αὐτῆς λιμὴν εἶνε ἡ Κινγκστόν· καθέδρα τοῦ Ἀγγλοῦ διοικητοῦ· κατ. 45 χιλ.

γ'.) **Ἡ Ἀῖτη**. Αὕτη ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ἐκλήθη μικρὰ Ἰσπανιόλα, καὶ εἶνε διάσπημος διὰ τὴν ἐξαγωγὴν κασσιτέρου· αὕτη διαιρεῖται εἰς δύο ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτους δημοκρατίας, τὴν τῆς Ἀῖτης, ἣτις κατέχει τὸ Δ. τμήμα τῆς νήσου ἔχουσα πρωτ. τὸν λιμένα τοῦ Πρίγκηπος καὶ τὴν τοῦ Ἀγ. Δομίγγου, ἣτις κατέχει τὸ Α. τμήμα τῆς νήσου μεθ' ὁμωνύμου πρωτ.

δ'.) **Τὸ Πορτόρικον**· ἀνήκει τῇ Ἰσπανίᾳ· πρωτ. ὁ Ἀγ. Ἰωάννης. Ἡ νῆσος αὕτη παράγει καφὲν καὶ ζακχαροκάλαμον.

Ἐκ τῶν μικρῶν Ἀντιλλῶν, αἵτινες εἶνε ἡφαιστειώδεις καὶ πάσχουσι συχνότατα ὑπὸ σεισμῶν· ἐπιστημότεραι εἶνε·

Ἡ Βαρβάδη, ἡ Ταβάγη καὶ ἡ Τρινιδάγη, ἀπασαι Ἀγγλικαί·

Ἡ Γουαδελούπα, ἡ Μαρτινίκα καὶ ὁ Ἀγ. Βαρθολομαῖος Γαλλικαί· Ὁ Ἀγ. Εὐστάθιος, ἡ Κουρασάν καὶ ἡ Ὀροῦδα Ὁλλανδικαί· Ὁ Ἀγ. Θωμᾶς καὶ ἄλλαι μικραί, Δανικαί· ἐκ τούτων ἐπιστημότερα εἶνε ἡ Κιουρασώ διὰ τὸ ἐκ Μανδανινίων κατασκευαζόμενον ποτὸν (Κιουρασώ). Ὁ πληθυσμὸς ὅλων τῶν Ἀντιλλῶν ἀνέρχεται εἰς 5,000,000 κατ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Αὕτη, ἔχουσα σχῆμα τριγωνικόν, ἀποτελεῖται ἐκ 10 δημοκρατιῶν καὶ 3 Εὐρωπαϊκῶν κτήσεων, ἥτις τῶν τριῶν δημοκρατιῶν τῆς Κολομβίας, αἵτινες ἀπετέλουν μιαν καὶ μόνην δημοκρατίαν μέχρι τοῦ 1830· τῆς Περουβίας, τῆς Βολιβίας, τῆς Χιλῆς, τῆς Ἀργεντινῆς, τῆς Παραγουάης, τῆς Οὐραγουάης, τῆς Βρασιλίας, καὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀποικιῶν τῆς Γουιάνης, τῆς Παταγονίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ Πυρός. Οἱ κάτοικοι τῶν δημοκρατιῶν τούτων πρεσβεύουσι τὸ δόγμα τῶν καθολικῶν καὶ εἶνε οἱ περισσότεροι Ἰσπανικῆς καταγωγῆς πλὴν τῶν κατ'αἰκῶν τῆς Βρασιλίας, οἵτινες εἶνε Πορτογαλλικῆς· ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἰσπανικὴν γλῶσσαν· ὀλίγοι ἐκ τῶν ἰθαγενῶν εἶνε εἰδωλολάτραι, διατελοῦντες ἐν ἡμιαγρίᾳ καταστάσει. Αἱ χῶραι αὗται ἐκτὸς τῶν φυσικῶν προϊόντων, ἐγκλείουσι καὶ πλούσια μέταλλα.

Αἱ ΚΟΛΟΜΒΙΑΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ. Αὗται ἀποτελοῦνται ἐκ τῆς Κολομβίας, τῆς Βενεζουέλης καὶ τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ. Ὁ πληθυσμὸς τῶν δημοκρατιῶν τούτων ἀνέρχεται εἰς 7 ἑκατομ.

Ἡ δημοκρατία τῆς **Κολομβίας** κατέχει τὴν ΒΔ. γωνίαν τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ μέρος τῆς Κεντρικῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ ὁ ἰσθμὸς τοῦ Παναμᾶ· ἐκαλεῖτο δὲ μέχρι τοῦ 1861 *Νέα Γρενάδα*. Τὸ Δ. μέρος τῆς δημοκρατίας ταύτης διαρρέει ὁ ποταμὸς Μαγδαληνή, καθιστῶν τὸ ἔδαφος αὐτῆς εὐφορώτατον. Προϊόντα

τῆς χώρας εἶνε καπνός, καφές, βάμβαξ, δέρματα, μέταλλα καὶ πολύτιμοι λίθοι. Πρωτ. τῆς δημοκρατίας εἶνε ἡ

Βογότα· μετὰ πανεπιστημίου· κ. 90 χιλ.

Καρθαγένη· πόλις εὐλίμενος παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Μαγδαληνῆ

Παναμάς· ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἰσθμοῦ·

Ἡ Δημοκρατία τῆς **Βενεζουέλης**· Αὕτη διαρρέεται ὑπὸ τοῦ Ὀρινόκου ποταμοῦ καὶ εἶνε πλουσία εἰς ἄνθρακας, ἄλλας μαγειρικόν, βανίλλην, καφέν καὶ πολύτιμον ξυλείαν. Πρωτ. αὐτῆς εἶνε ἡ

Κάρακα· καταστραφεῖς πολλάκις ὑπὸ σεισμῶν· κ. 70 χ.

Βαρίνα· ὀνομαστὴ διὰ τὸν καφέν καὶ τὸν καπνὸν τῆς· κ. 40 χιλ.

Οὐαλεντία· πόλις ἐμπορικὴ.

Ἡ Δημοκρατία τοῦ **Ίσημερινοῦ**· αὕτη διακρίνεται διὰ τὸ γλυκὺ αὐτῆς κλίμα. Πρωτ. ταύτης εἶνε τὸ

Κούιτον· μετὰ πανεπιστημίου· κάτ. 50 χιλ.

Γουαγιακίλη· ἐπίνειον αὐτῆς. Εἰς τὴν δημοκρατίαν ταύτην ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι τῶν Χελωνῶν, ἐπὶ τῶν ὑποίων βιοῦσι φυτὰ καὶ ζῷα παράδοξα καὶ πλῆθος θαλασσίων χελωνῶν. Κάτ. 45,000.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΟΥΒΙΑΣ· Πρὸς Ν. τῆς δημοκρατίας τοῦ Ίσημερινοῦ κεῖται ἡ δημοκρατία τῆς Περουβίας, ἣτις διασχίζεται ὑπὸ τῶν Περουβιανῶν Ἀνδεων, μεταξὺ τῶν ὑποίων εὐρίσκονται ὄροπέδια καὶ κοιλάδες βαθύταται, κατάφυτοι ὑπὸ δρυῶν. Ἡ γεωργία τοῦ βάμβακος, τῆς ὀρύζης καὶ ἡ κτηνοτροφία εὐδοκιμοῦσι· τὰ δὲ βιομηχανικὰ αὐτῆς προϊόντα

εἶνε ἀξιόλογα. Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἰς μὲν τὰ χαμηλὰ μέρη εἶνε θερμὸν, εἰς δὲ τὰ ὑψηλὰ συγκερασμένον· οἱ κάτοικοι τῆς δημοκρατίας ἀνέρχονται εἰς 3 ἑκατομ.

Πρωτεύουσα τῆς Δημοκρατίας εἶνε ἡ

Λίμα· πόλις ἐμπορικὴ πολλάκις ὑπὸ σεισμῶν καταστραφεῖσα. Κάτ. 100,000.

Καλκάον· αὕτη σιδηροδρομικῶς συνδέεται μετὰ τῆς πρωτεύουσας. Κάτ. 36,000,

Κοῦσκον· ἐπὶ ὠραίας τοποθεσίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται ἐρείπια ἀρχαίων ναῶν. Κάτ. 40,000.

Ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Περουβίας κεῖται ἡ λίμνη Τιτικάκη, ἐντὸς τῆς ὁποίας πλέουσι πολλὰ ἀτμόπλοια καὶ ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ νησίδια. Ἡ λίμνη αὕτη συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς δημοκρατίας διὰ σιδηροδρόμου, διερχομένου διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Ἀνδεων, ὅπερ ἔχει ὕψος 4,000 μ. ὑπὲρ τὴν θάλασσαν.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΛΙΒΙΑΣ. Αὕτη κεῖται μεταξὺ τῆς Βρασιλίας καὶ Περουβίας καὶ διαρρέεται ὑπὸ πολλῶν παραποτάμων τοῦ Ἀμαζόνος· τὸ δυτικὸν τῆς χώρας καλύπτεται ὑπὸ τῶν Κορδιλλιερῶν, αἵτινες ἔχουσιν ἐνταῦθα τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς (Σοράτα, Ἰλλιμάνης). Τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶνε ποικίλον, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον καὶ λίαν μεταλλοφόρον. Οἱ κάτοικοι τῆς δημοκρατίας ἀνέρχονται εἰς 2,300,000. Πόλεις αὐτῆς εἶνε ἡ

Σουκιόακα· (Σουκρα) πρωτ. μετὰ πανεπιστημίου καὶ 20,000 κατ.

Λαπάζη· πόλις ἐμπορικὴ καὶ πανεπιστημιακὴ· κ. 40,000·

Ποτόση· ἐπίσημος ἄλλοτε διὰ τὰ μεταλλεῖα αὐτῆς.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΧΙΛΗΣ. Αὕτη, πρὸς Δ. τῆς Βολι-
βίας καὶ Ἀργετινῆς κειμένη, ἀποτελεῖ χώραν στενὴν καὶ ἐπι-
μήκη, ἐξικνουμένην μέχρι τοῦ ἠκρωτηρίου Ὀόρονου. ἔχει κλίμα
ὕγιον, ἔδαφος εὐφορώτατον, παράγον σιτηρά, λαχανικά.
οἶνον καὶ τρέφει πλεῖστα οἰκόσιτα ζῶα· τὰ δὲ μεταλλεῖα αὐ-
τῆς παρέχουσι χαλκόν, ἄργυρον, χρυσόν, λιθάνθρακας καὶ νί-
τρον. Ἐν Χιλῇ ἡ συγκοινωνία καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν κατοί-
κων εὐρίσκονται ἐν ἀνθηρᾷ καταστάσει. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας
ἀνέρχονται εἰς 2,500,000. Πόλεις αὐτῆς ἐπισημότεραι εἶνε ἡ

Σαντιάγος· μετὰ πανεπιστημίου καὶ ἀστεροσκοπείου.
Κάτ. 20,110.

Βαλπαράϊδου· ὁ σημαντικώτερος λιμὴν τοῦ κράτους,
συνδεδεμένος σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς πρωτεύουσας· κ. 100,000.

Βολιδιβία· λιμὴν ἐπίσης σημαντικός.

Εἰς τὴν Χιλὴν ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι Χιλόαι καὶ
μέρος τῆς Παταγονίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ Πυρός. Ἡ Πα-
ταγονία καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Πυρός, αἵτινες χωρίζονται
τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς διὰ τοῦ Μαγγελανείου πορθμοῦ, κα-
τοικοῦνται ὑπὸ ἰθαγενῶν, διατελούντων εἰς τὴν κατωτάτην
βαθμίδαν τοῦ πολιτισμοῦ. Αἱ νῆσοι Φαλκλάνδαι ἀνήκουσιν
εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς. Ἐπὶ τῶν ἄκτῶν δὲ αὐτῶν δικιτῶνται θα-
λάσσια πτηνὰ, ἵπποι καὶ κύνες.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗΣ. Αὕτη κεῖται πρὸς
Α. τῆς Χιλῆς καὶ εἶνε χώρα εὐφορώτατη, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ
Parana καὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ. Τὰ προϊόντα αὐτῆς
εἶνε ποικίλα, ὄρυζα, βάμβαξ, ἵπποι, δέρματα, μαλλία κτλ.
Πόλεις αὐτῆς ἐπισημότεραι εἶνε ἡ

Βουένος Ἀϊρες· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ Λαπλάτα,
πόλις ἐμπορικὴ καὶ πανεπιστημιακὴ μετὰ 500,000 κάτ.

Κορδόβα· ἔχουσα καὶ πανεπιστήμιον· κάτ. 65 χιλ.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΟΥΑΗΣ. Αὕτη εἶνε ἡ μόνη
μεσόγειος χώρα τῆς Ν. Ἀμερικῆς, κειμένη μετὰ τῶν ποτα-
μῶν *Parana* καὶ *Paraguay*. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε θερμὸν
καὶ ὕγιον, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν, παράγον τέτον, καπνόν,
ἀραβόσιτον κτλ. τρέφει δὲ καὶ πολλὰ οἰκόσιτα ζῶα ὡς π. χ.
ἵππους, βόας καὶ πρόβατα· κάτ. 250 χιλ. Ταύτης πρωτ. εἶνε ἡ
Ἀσανσιόν· (Ἀνάληψις)· εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ τῶν ὀχθῶν
τοῦ Παραγουά· κάτ. 30 χιλ.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΡΑΓΟΥΑΗΣ. Αὕτη κεῖται ΒΑ.
τοῦ Λαπλάτα καὶ ἔχει πεδιάδας εὐφορώτατας, ἐν αἷς βό-
σκουσι πλεῖστα πρόβατα καὶ βόες. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε εὐκρα-
τὸν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν, παράγον σιτηρά, καπνόν, καφὲν καὶ
σκληροκόλαμον· κάτ. 500 χιλ. Ταύτης πρωτ. εἶνε τὸ

Μοντεβιδιόν· ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Λαπλάτα,
πόλις ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ· κάτ. 200 χιλ.

Φράϊ-Βέντος· ἐπὶ τοῦ Οὐραγουά, πόλις ἐμπορικὴ,
ἔχουσα μεγάλα ἐργοστάσια, παρέχοντα ἐκχύλισμα κρέατος.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΡΑΣΙΛΙΑΣ. Αὕτη κατέχει σχεδὸν
τὸ ἥμισυ τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ ἀπετέλει μέχρι τοῦ 1882 ἀποι-
κίαν Πορτογαλικήν, διοικουμένην συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ
Ἀυτοκράτορος Πέτρου τοῦ Β'. Καταργηθείσης ὁμῶς τῆς αὐτο-
κρατορίας δι' ἐπαναστάσεως, ἡ χώρα ἐκηρύχθη δημοκρατικὴ
δημοκρατία. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε εὐφορώτατον, διαρρεόμενον
ὑπὸ τοῦ Ἀμαζόνος καὶ ἄλλων ποταμῶν. Ἀξιολογώτατα τῶν

προϊόντων, εἶνε καφές, ζάκχαρις, βάμβαξ, βανίλλα, καπνός, ὄρυζα, βαφικὰ ξύλα, κακάον, κόμμι κτλ. Ἐκ τῶν μεταλλείων τῆς χώρας ἐξάγεται χρυσός, ἄργυρος καὶ ἀδάμαντες. Οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς χώρας εἶναι Πορτογαλικῆς καταγωγῆς, πρεσβεύοντες τὸ καθολικὸν δόγμα. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε τροπικόν. Κάτ. 15 ἑκατομ. Ἐπισημότεραι πόλεις εἶνε αἱ ἐξ᾽ ἧς·

Ρίον-Ἰανέϊρον· ἡ ἐπισημότερα πόλις τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ πρωτ. τῆς Βρασιλίας, διενεργοῦσα ἐμπόριον καφέ καὶ ἀδαμάντων· κατ. 500 χιλ.

Βαχία· λιμὴν ἐμπορικός, ἐξάγον σάκχαρον καὶ καπνόν· κατ. 80 χιλ.

Περναμπουκόν διενεργοῦσα ἐμπόριον βαφικῶν ξύλων· κατ. 200 χιλ.

Ἡ ΤΗΣ ΓΟΥΙΑΝΗΣ. Αὕτη κεῖται πρὸ Β. τῆς Βρασιλίας καὶ εἶναι ὀρεινὴ καὶ εὐφρορς, ἀλλὰ νοσώδης, ἔχουσα κλίμα θερμὸν καὶ ὑγρὸν· κατέχεται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων καὶ εἰς μὲν τοὺς Ἀγγλους ἀνήκει τὸ Δ. τμήμα, ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Γεωργετόβην, ἐξάγουσαν ζάκχαρον καὶ ρώμιον· κάτ. 50,000.

Εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς ἀνήκει τὸ μεσαῖον τμήμα, ἐν τῷ ὁποίῳ καλλιεργεῖται βάμβαξ, καφές καὶ ζαχαροκάλαμον. Πρωτ. τούτου εἶνε τὸ

Παραμάριβον· παρὰ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Σουρινάμη· κατ. 30 χιλ.

Εἰς δὲ τοὺς Γάλλους ἀνήκει τὸ Α. τμήμα, τοῦ ὁποίου ἡ κυριωτέρα παραγωγή εἶναι ἡ χρυσῇ ἄμμος. Πρωτ. τούτου εἶνε ἡ

Κουϋέννη· χρησιμεύουσα ὡς τόπος ἐξορίας διὰ τοὺς ἐγκληματίας Γάλλους· κατ. 12,000.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Ἡ μικροτέρα πασῶν τῶν ἡπείρων καὶ τελευταίον γνωστὴ γενομένη, κεῖται σχεδὸν ἐν τῷ Ν. ἡμισφαίριῳ, μεταξὺ τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ καὶ διαιρεῖται τοπογραφικῶς ἰσὺς εἰς τὴν ἡπειρον **Αὐστραλίαν** ἢ **Νέαν Ὀλλανδίαν** μετὰ τῆς **Τασμανίας**, χωριζομένην ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βασσίου καὶ 2ον εἰς τὴν **Ὠκεανίαν**, ἥτις περιλαμβάνει τὴν *Melanesian*, *Polyneesian*, *Μικρονησίαν* καὶ *Νέαν Ζηλανδίαν*.

Ἡ ἡπειρος αὕτη, ὀλίγον ὑπὸ τῆς θαλάσσης διαμελιζομένη, ἔχει ὀλιγίστους κόλπους καὶ χερσονήσους· πρὸς Β. μὲν ἔχει τὸν κόλπον τῆς Καρπενταρίας καὶ τὴν χερσονήσον Ὑόρκην, ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ὁμώνυμον ἀκρωτήριο, ὅπου ὁ μεταξὺ τῆς χερσονήσου καὶ τῆς *Νέας Γουινέας* *Τορρέσιος* πορθμός· πρὸς Ν. δὲ ἔχει τὸν *Αὐστραλιανὸν* κόλπον.

Ἐκ τῶν ὄρεων τῆς ἡπείρου ἐπισημότερα εἶνε τὰ *Kuarā* ὄρη, ἅτινα διασχίζονται ἀγρίως ὑπὸ φεράγγων καὶ χαραδρῶν καὶ συνίστανται ἐκ φαρματικῆς πέτρας καὶ αἱ *Αὐστραλιακαὶ Ἀλπεις* πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς ἡπείρου· τὸ ἐπίλοιπον τμήμα εἶνε ὁροπέδιον, ὅμοιον πρὸς τὴν *Σαχάραν*. ὅπου ὁ ὁδοιπὸρος οὔτε σταγόναν ὕδατος ἀπαντᾷ, ἀλλὰ μόνον θάμνους δυσβάτους.

Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς χώρας ἐπισημότεροι εἶνε ὁ *Μουρράης*, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Αὐστραλιανῶν Ἀλπεων καὶ δεχόμενος διαφόρους παραποτάμους διέρχεται διὰ τῆς λίμνης Ἀλεξανδρίνης, ἐκβάλλων εἰς τὸν Αὐστραλιανὸν κόλπον· οἱ ποταμοὶ τοῦ Δ. τμήματός εἶνε μικροὶ καὶ ἀσήμενοι καὶ καταπίνονται ὑπὸ τελευάτων.

Λίμναι ἡ Αὐστραλία ἔχει πολλὰς· ἐπισημότεραι τούτων εἶνε ἡ *Γέρδερ* καὶ ἡ *Ἐρη*.

Τὸ κλίμα τῆς ἡπείρου εἶνε ὑγρεῖνόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, ἐξάγον μεγάλης ποσότητος σίτου, οἴνου, κρέατος, μαλλίου κτλ. ἐγκαίει δὲ χρυσόν, ἄργυρον, χαλκόν, ἄλλας καὶ πλούσιαι στρώματα λιθινθράκων. Ἐκ τῶν δένδρων εὐδοκίμουσι τὰ κομποφόρα, οἱ φοίνικες, ἡ ἀνασίνα, ἡ βασιλέα καὶ τὸ ἄρτοκαρπόδεδρον· ἐκ τῶν πτηνῶν διακρίνονται διάφορα εἶδη ψιττακῶν, ἀετοὶ λευκοί, κίτρινοι μαῦροι καὶ ἄλλα· ἐκ δὲ τῶν ζώων ἡ γεγκουρώ, ἥτις εἶνε θηλαστικόν, φέρον θύλακον ἐπὶ τοῦ ὑπογάστριου, ἐν τῷ ὁποίῳ φυλάττει τὰ θηλάζοντα τέκνα τῆς, ὁ ὀρεθόρουγος καὶ ἄλλα διάφορα.

Οἱ κάτοικοι τῆς Αὐστραλίας ἀνέρχονται εἰς 4 1/2 ἑκατομ. Ἐκ τούτων οἱ μὲν πανάρχαιοι αὐτῆς κάτοικοι εἶνε οἱ *Αὐστραλιανοὶ Μαῦροι*, διατελοῦντες ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει καὶ ζῶντες ἐκ τῆς ὀλιείας καὶ θήρας, οἱ ἐπίλοιποι δὲ *Μαλαῖοι*, *Εὐρωπαῖοι*, *Σίται* καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν Αὐστραλιανῶν *Παποδοί*.

Ἡ Αὐστραλία εἶνε ἀποικία Ἀγγλική, ὑποδιαιρουμένη εἰς πέντε αὐτονόμους ἀποικίας, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἴδιον διοικητὴν καὶ ἴδιαν πρωτεύουσιν. Αὗται εἶνε αἱ ἑξῆς.

α'.) **Ἡ ἀποικία τῆς Κοινοβελάνδης**· αὕτη κατέχει

τὸ ΒΑ. τμήμα τῆς ἡπείρου καὶ ἐξάγει πολὺν χρυσόν. Κάτ. 394,000. Πρωτ. ταύτης εἶνε ἡ *Βρισβάνη*· κάτ. 60,000.

β'.) **Ἡ ἀποικία τῆς Μεσημβρινῆς Οὐαλίας**· αὕτη εὐρίσκεται πρὸς Ν. τῆς προηγουμένης καὶ φημίζεται διὰ τὸν χρυσόν, τοὺς λιθινθράκας καὶ τὰ ζῶα αὐτῆς. κατ. 1,134,000.

Ταύτης πρωτ. εἶνε ἡ

Σίδνεη πόλις εὐρίμενος καὶ ἐμπορικὴ· κ. 380 χιλ.

γ'.) **Ἡ ἀποικία τῆς Βικτωρίας**· ἥτις εἶνε λίαν χρυσόφορος καὶ ἔνεκ τούτου καλεῖται εὐδαίμων Αὐστραλία. Κάτ. 1,140,000. Πρωτ. αὐτῆς εἶνε ἡ

Μελβούρνη· ἔχουσα ἐμπόριον μέγα, πανεπιστήμιον καὶ συνδέεται σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς *Σιδνέης*· κ. 500 χιλ.

δ'.) **Ἡ ἀποικία τῆς νοτίου Αὐστραλίας**· αὕτη φημίζεται διὰ τὸ γλυκὺ αὐτῆς κλίμα καὶ τὴν σημαντικὴν κτηνοτροφίαν· κ. 1,400,000. Πρωτ. ταύτης εἶνε ἡ

Ἀδελαΐς· κ. 315 χιλ. Εἰς τὴν ἀποικίαν ταύτην ὑπάγεται ἡ Ἀλεξάνδρα καὶ ἡ Β. Αὐστραλία, ἥτις ἔχει 5 χιλ. κατ. Ταύτης πρωτ. εἶνε ἡ

Παλμερστόνη· αὕτη συνδέεται μετὰ τῆς Ἀδελαΐδος διὰ τηλεγράφου ἐνκερῆς καὶ ἐκείθεν μετὰ τῆς Ἀγγλίας δι' ὑποβρυχίου καλω.

ε'.) **Ἡ Δ. Αὐστραλία**· αὕτη κατέχει τὸ Δ. τμήμα καὶ εἶνε ἀραιῶς κατοικημένη καὶ ἔρημος· κ. 50 χιλ.

Ταύτης πρωτ. εἶνε ἡ

Πέρθη· κ. 9 χιλ. Ἀπέαντι τῆς ἀποικίας τῆς Βικτωρίας καίται ἡ νῆσος *Τασμανία*, ἥτις ἀποτελεῖ ἄμεσον κτήσιν τῆς

Ἀγγλίας καὶ φημίζεται διὰ τὰ πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύβδου, σιδήρου, κασσιτέρου καὶ χαλκοῦ κ. 146 χιλ. Πρωτ. αὐτῆς εἶνε ἡ

Χοβάρτη κ. 25 χιλ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΑΙ ΝΗΣΟΙ ΤΩΝ ΠΑΠΟΥΩΝ ΚΑΙ ΜΑΛΑΙΩΝ

α΄.) Τῶν Παπούων.

Αὗται περιβάλλουσι τὴν Αὐστραλίαν ἐν εἶδει τόξου καὶ εἶνε αἱ ἐξῆς

α΄.) Ἡ νῆα Γουῆνέα, ἡ μεγχλειτέρη νῆσος τῆς Γῆς κατεμένη πρὸς Β. τῆς Αὐστραλίας καὶ κεκλυομένη ὑπὸ ὀρέων ὑψηλῶν καὶ θαλῶν πυκνοτάτων. Ταύτης τὸ Δ. ἡμισυ ἀνήκει εἰς τοὺς Ὀλλανδούς, τὸ ΒΑ. εἰς τοὺς Γερμανοὺς μετὰ τῶν νήσων τῆς Νέας Βρετανίας καὶ Βισμαρκίου ἀρχιπελάγους καὶ τὸ ΝΑ. εἰς τοὺς Ἀγγλους.

β΄.) Αἱ νῆσοι τοῦ Σολομῶντος, ἀνήκουσαι εἰς τοὺς Γερμανοὺς.

γ΄.) Αἱ νῆσοι τοῦ Ἀγίου Σταυροῦ (Σαντακρούζα).

δ΄.) Αἱ ἡφαιστειώδεις Νεαὶ Ἑβρίδες, κατοικούμεναι ὑπὸ τῶν ἀνθρωποφάγων Παπούων. Αὗται ἀνήκουσιν ἐπίσης εἰς τοὺς Γερμανοὺς.

ε΄.) Ἡ Νέα Καληδονία αὕτη ἀνήκει εἰς τοὺς Γάλλους καὶ χρησιμεύει ὡς τόπος ἐξόρις διὰ τοὺς κακουργοὺς Γάλλους.

ς΄.) Τὸ ἀρχιπέλαγος Βέτιον ἢ Φέντζι. Αὗται κεῖνται πρὸς Α. τῶν Ἑβρίδων καὶ εἶνε Ἀγγλικαί. Οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων, οἵτινες ἦσαν ἀνθρωποφάγοι, ἡσπάζθησαν τὸν χριστιανισμόν.

Β΄.) Νῆσοι τῶν Μαλαίων.

Ἐκ τούτων ἄλλαι μὲν εἶνε ὀρεινὰ καὶ ἡφαιστειώδεις, ἄλλαι δὲ κοραλλιογενεῖς, κατάφυτοι ὑπὸ φοινίκων. Οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι αὐτῶν ἐκλείπουσι μὴ θέλοντες νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκὰς διατάξεις. Ἐπισιμότεραι τούτων εἶνε·

α΄.) Ἡ νῆα Ζηλανδία, χωριζομένη διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κούκ εἰς δύο καὶ εἶνε ὀρεινὴ καὶ ἡφαιστειώδης. Αὕτη ἀποτελεῖ Ἀγγλικὴν ἐποικίαν, τῆς ὁποίας πρωτ. εἶνε ἡ Ἀουκλάνδη, ἔχουσα τὸν κάλλιστον καὶ ἀσφαλέστατον λιμένα καὶ 30,000 κατ. Αἱ μεταναστεύσεις τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπιφέρουσι τὴν ἐξαερίαν τῶν ἀνδρείων ἰθαγενῶν.

β΄.) Αἱ Φιλικαὶ ἢ Τόγγαι νῆσοι αὗται ἔχουσιν ἰθαγενῆ βασιλέα, ὅστις ἐδρεύει ἐν Τόγγα-Ταβοῦ· οἱ κάτοικοι τούτων εἶνε χριστιανοί.

γ΄.) Αἱ Σαμόαι αὗται κεῖνται πρὸς Β. τῶν προηγουμένων καὶ ἀποτελοῦσι βασιλείον ἰθαγενῶν· εἶνε δὲ ἡφαιστειογενεῖς.

δ΄.) Αἱ Καρολίαι καὶ Μαριῶναι αὗται εἶνε κτήσεις τῶν Ἰσπανῶν.

ε΄.) Αἱ νῆσοι τῆς Ἑταιρείας καὶ αἱ Μαρκήσιαι πρὸς Α. τῶν Σαμόων, ἀνήκουσαι εἰς τοὺς Γάλλους καὶ

ς΄.) Αἱ 12 Σανθωῖται, αἵτινες εἶνε ἡφαιστειογενεῖς καὶ κατοικοῦνται ὑπὸ Μαλαίων, διαμαρτυρομένων τὸ θρήσκευμα. Αὗται ἀποτελοῦσι βασιλείον συνταγματικόν, τοῦ ὁποίου πρωτ. εἶνε ἡ Χορολουλοῦ ἐπὶ τῆς νήσου Ὀρχοῦ μετὰ 20,000 κατ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΟΛΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ

Αἱ χῶραι αὗται, ἕνεκα τοῦ δριμυτάτου ψύχους καὶ τῶν πόνων εἶναι ἀκατοίκητοι καὶ σχεδὸν ἄγνωστοι. Περιηγηταὶ τινὲς ἠδυνήθησαν μέρος τούτων νὰ ἐρευνήσωσι καὶ νὰ περιγράψωσι· καὶ ἐν μὲν τῷ Β. πόλῳ, ἐνθα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προχωρήσωσι πολὺ, ἐκτὸς τῶν γνωστῶν χωρῶν τῆς Γροιλλανδίας καὶ ἄλλων τινῶν, ἀνεκάλυψαν καὶ τὰς νήσους τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ. Ἐν δὲ τῷ Ν. πόλῳ ἀνεκαλύφθησαν αἱ ἐξῆς χῶραι· ἡ τῆς Ἀρ. Τριάδος, ἡ τοῦ Πάλμερ, ἡ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, ἡ τοῦ Γράχαμ, καὶ ἡ τῆς Βικτωρίας· ἐν ταύτῃ ἀνεκαλύφθησαν καὶ δύο ἡφαίστεια· τούτων τὸ ἓν εἶνε ἐνεργόν· ὀνομαζέονται δὲ Ἔρεβος καὶ Τρόμος.

ΤΕΛΟΣ



ΣΗΜ. Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνάδελφοι νὰ φανῶσιν ἐπιεικεῖς εἰς τινὰ παροράματα, ὡς Αἶμος ἀντὶ Αἶμος, κυανὴ ἀντὶ κυανῇ, εἰ τινὰ ἄλλα, ἢ τινὰ παρεξέφρησαν παρὰ τὰς προσπάθειάς ἡμῶν.



SISMANOGGIO
RECARO

